

МУНИЦИПАЛЬНОЕ АВТОНОМНОЕ ДОШКОЛЬНОЕ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ ГОРОДА НАБЕРЕЖНЫЕ
ЧЕЛНЫ «ДЕТСКИЙ САД ОБЩЕРАЗВИВАЮЩЕГО ВИДА С
ПРИОРИТЕТНЫМ ОСУЩЕСТВЛЕНИЕМ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПО
ПОЗНАВАТЕЛЬНО - РЕЧЕВОМУ НАПРАВЛЕНИЮ РАЗВИТИЯ
ДЕТЕЙ №73 «ОГОНЕК»

423821, Республика Татарстан, город Набережные Челны,
пр. Сююмбике, дом 62 (23/03)

ЯР ЧАЛЛЫ ШӘҖӘРЕНЕҢ «КЕЧКЕНӘ УТ» 73 НЧЫ
БАЛАЛАРНЫҢ ТАНЫП БЕЛҮ-СӨЙЛӘМ ЮНӘЛеше
БУЕНЧА ҮСЕШЕ ЭШЧЭНЛЕГЕН ӨСТЕНЛЕКЛЕ ГАМӘЛГӘ
АШЫРУЧЫ ГОМУМУСТЕРЕШЛЕ БАЛАЛАР БАКЧАСЫ
МУНИЦИПАЛЬ АВТОНОМИЯЛЕ МӘКТӘПКӘЧӨ БЕЛЕМ
БИРУ УЧРЕЖДЕНИЕСЕ

423821, ТР. Яр Чаллы шәһәре, Сөембике проспекты., 62 (23/03)

Телефон (8552) 54-44-74, факс 54-14-79, Электронный адрес: sad73@inbox.ru
ОКПО: 57248429, ОГРН: 1031616004111, ИНН/КПП: 1650086550/165001001, ФСС: 1609507364

Введен в действие
Приказом заведующего
№ 219
«29» 08 2023 г.

УТВЕРЖДАЮ

М.П. Багманов

«08» 2023 г.

Рассмотрен и утвержден
на заседании педагогического совета
МАДОУ № 73 «Огонёк»
Протокол № 1 от 29.08.2023 г.

Рабочая программа / Эш программасы
воспитателя по обучению детей татарскому (родному) языку
Асулхановой Эльвины Равильевны
на 2023-2024 год

“Татарстан Республикасы халыклары телләре турында” Татарстан Республикасы Законнда һәм Татарстан Республикасында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы дәүләт программасында мәктәпкәчә милли белем бирү өчен кирәкле шартлар булдыру каралган. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән кабул ителгән 2010 – 2015 елларда мәгарифне үстерү стратегиясендә (30.12.2010, №1174) – мәктәпкәчә тәрбия һәм белем бирү учреждениеләре өчен рус телле балаларны татарчага өйрәтү программасы, уку-методик комплекты (УМК) төзү бурычы куелды.

Программа 4 яшьтән 7 яшькә кадәр булган рус телле балаларның татарча аралашырга өйрәтү эшчәнлекләрен, “Минем өем” (4-5 яшь), “Уйный – уйный үсәбез” (5-6 яшь), “Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” (6 - 7 яшь) проектларын үз эченә ала.

Балаларны татар телендә сөйләшәргә һәм аралашырга өйрәтү билгеле бер күләмдәгә сүз байлыгы булдырудан башлана. Аралашуга чыгу өчен нәтиҗәле чаралар булып аудиоязмалар, эш дәфтәрләре, анимацион сюжетлар, интерактив уеннар тора.

Яңа сүз өйрәткәндә, сүзләр тизрәк истә калсын өчен сүз кат-кат әйттерелә, аңлашылмаган очракта, аның русча тәрҗемәсе бирелә; төрле эш формаларында (пышылдап, күмәкләп, төркемнәргә бүленеп, хәрәкәтләнеп әйтеп) өйрәтелә; уеннар кулланып (“Ватик телефон”, “Кайтаваз”...) ныгытыла; хәтердә калдыру максатыннан төрле уеннар оештырыла: “Исемен әйтсәң бирәм”, “Мин күрсәтәм, син әйт”, “Сорап ал”, “Серле кәрзин”.

Өйрәнгән лексиканы сөйләмдә кулланганда “Бу кем?”, “Кем юк?”, “Кәрзиндә нәрсә бар?”, “Нәрсә юк?”, “Серле янчык”, “Әйе-юк”, “Дөресен әйт” дидактик уеннары уйнала.

Аралаша белү күнекмәләре булдырганда “Әйдәгез танышабыз”, “Кунакны сыйла”, “Кибеттә”, “Кафеда”, “Телефоннан сөйләшү” уен ситуацияләре оештырыла.

Программа принциплары.

Коммуникативлык принцибы – балаларны татар телен аралашу чарасы буларак куллануга әзерләүгә корылган. Телне фән буларак түгел, ә аралашу чарасы буларак өйрәтү.

Интеграция һәм дифференциация принцибы – һәр сөйләм төрленең үз үзәнчәлеген исәпкә алу, тәрбияче сөйләмен техник чаралар ярдәмендә (аудио-, видеоязмада) тыңлау (аудирование), тел үзәнчәлекләрен төрле күнегүләрдә бирү, балаларның диалогик сөйләмен үстерү;

Күрсәтмәлек принцибы – тел өйрәтүгә көндәлек тормыштагы һәр төрле эшчәнлеккә бәйле рәвештә, аларның тирә-юньне танып белүенә төп чарасы булып торган уен аша үткәрү;

Тел өйрәтү, тәрбия һәм үстерү бурычларының бер-берсе белән тыгыз бәйләнештә торышы ашыру принцибы;

Барлык белем бирү өлкәләрен берләштерү (интегральләштерү) принцибы: аралашу, танып-белү, социальләштерү, физик культура, сәламәтлек, хезмәт, иминлек, матур әдәбият, ижади сәнгать, музыка.

Дәвамчанлык принцибы – балалар бакчасы һәм башлангыч мәктәптә эзлекчелекне күздә тоту;

Белем бирүне комплекслы-тематик принципка корып оештыру;

Белем бирү эшчәнлегенең мотивлашкан булу принцибы - бала материалны үз өчен кызык булганда, үзенең шәхси ихтияжларына туры килгәндә генә кабул итә һәм фикерли башлый. Телне өйрәтү процессында әкияти сюжетлар карау, кызыклы таныш геройлар (Акбай, Мияу) белән очрашу, уен элементларын куллану – тел материалын өйрәнүнең мотивлашкан булуын тәмин итә. Телне аралашу, уен ситуацияләренә бәйләп өйрәнгәндә, балалар тел өйрәнүнең практик әһәмиятен тоялар, эмоциональ күтәренкелек туа һәм алар тел материалын бик теләп үзләштерәләр. *Белем бирү эшчәнлегенең дидактик принцибы* - гадидән катлаулыга таба бару.

Индивидуальләштерү принцибы - тел өйрәткәндә социаль шәхес сыйфатларын үстерүгә күздә тоту. Балаларның яшь үзәнчәлекләрен исәпкә алу.

Татар телен өйрәтүдә кулланыла торган чаралар.

1. Эшчәнлек эшкәртмэләре, диагностик материаллар.
2. Тавышлы күрсәтмәлелек (һәр проект өчен аудиоязмалар, анимацион сюжетлар, мультфильмнар).
3. Картиналы һәм картиналы-дидактик күрсәтмәлелек(таратма һәм күрсәтмә рәсемнәр, җырлы-биюле уеннар, театр эшчәнлегә өчен материаллар.
4. Символик, график күрсәтмәлелек (пиктограммалар).
5. Күләмле күрсәтмәлелек (макетлар, муляжлар, уенчыклар)
6. Интерактив уеннар.

Эш төрләре һәм формалары.

Программа бурычларын үтәүдә эш формаларының, практик гамәли алымнарның, чараларның әһәмияте зур. Төп эш төрләре булып түбәндәгеләр тора:

1. Предметлар белән эш: тасвирлау, уенчык белән диалог төзү, уен һәм әкиятләрдә катнашу.
2. Рәсемнәр белән эш: тасвирлау, үстерешле диалог.
3. Сюжетлы-рольле уеннар;
4. Әйлән-бәйлән, җырлы-биюле уеннар өйрәнү (аудиоязмага таянып).
5. Театральләштерү, сәхнәләштерү (бармак театры, битлекләр, костюмнар, театр күрсәтү (эти-эниләргә, башка төркем балаларына).
6. Хәрәкәтле уеннар: туп белән уеннар, “Командир” уены, әйлән-бәйлән уен, зарядка уеннары.
7. Ижади һәм ситуатив уеннар: рольле уеннар, интервью, ситуатив күнегүләр.
8. Ситуатив, логик күнегүләргә ишетеп, аңлап эшләү.
9. Үстерелешле диалоглар (сурлар һәм яшыйтешләргә белән үзара аралашу).
10. Аудиоязмалар тыңлау, кушылып әйтү, җырлау, кабатлау, ишеткән сүзгә рәсемдә табып күрсәтү.
11. Анимацион сюжетлар, мультфильмнар карау.
12. Интерактив уеннар.

Укыту методик комплектының эчтәлегә.

Һәр проект түбәндәгеләргә үз эченә ала:

- 1) тематик план;
- 2) эшчәнлек конспектлары;
- 3) аудиоязмалар;
- 4) анимацион күренешләр;
- 5) күрсәтмә, таратма материаллар;
- 6) диагностик материаллар.

I Максат бүлегә (Целевой)

1.1.Әһәмиятле характеристика

Төркемнәргә исемлегә һәм националь составы (кушымтада)

1.2. Балаларны укыту – методик комплектларын кулланып

ана теленә өйрәтү, рус телле балаларны татар теленә өйрәтү максатлары, бурычлар һәм ирешергә теләгән нәтиҗәләр

(безне нәрсә шатландыра)
**Зарипова З.М. Кидрячева Р.Г. “Татарча сөйләшәбез” укыту-методик комплектын кулланып
рус телле балаларга татар теле өйрәтү программасы**

Бурычлары:

1. Информацион – коммуникатив технологияләр, уен – ситуацияләр, күргәзмәлелек кулланып, тел өйрәтү, аралашу теләге тудыру.
2. Балаларның көнкүрешкә, табигатькә, жәмгыятькә кагылышлы сүзләр исәбенә сөйләмнәрен баепу, сүз һәм сүзтезмәләренә төрле ситуацияләрдә кулланышка керту.
3. Мөстәкыйль фикер йөртөргә, җавап бирергә күнектерү, балада үзенең сөйләме белән кызыксыну һәм сизгерлек уяту.
4. Диалогик һәм монологик сөйләмне, хәтер, зинен сәләтләрен үстерү.
5. Сөйләм әдәбе (сорау, гозер, мөрәҗҗәгать итү, рәхмәт белдерү, исәнләшү, сабуллашу) кагыйдәләрен, бер – беренне тыңлау, ишетү сыйфатлары, әдәпле итеп кара-каршы сөйләшә белү күнекмәләрен тәрбияләү.

Программа өч проектны һәм аларның төп максатларын, бурычларын үз эченә ала:

“Минем өем” проекты (4-5 яшь).

Максат: Татар теленә кызыксыну уяту, аралашу теләге тудыру.

Бурычлар: 1. Сүз байлыгы булдыру, сөйләмдә активлаштыру.

2. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зинен үстерү.

3. Бер – беренне тыңлау, ишетү сыйфатлары тәрбияләү.

“Уйный – уйный үсәбез” проекты (5-6 яшь).

Максат: Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта татарча аралашуга чыгу.

Бурычлар: 1. Сүз байлыгын арттыру, сөйләм күнекмәләре формалаштыру.

2. Гади сорауларны аңлап җавап бирү, мөрәҗҗәгать итә белү, көндәлек яшәештә аралашу.

3. Әдәпле итеп кара-каршы сөйләшә белү күнекмәләрен тәрбияләү.

“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты (6-7 яшь).

Максат: Балаларның көнкүрешкә, табигатькә, жәмгыятькә кагылышлы сүзләр исәбенә сөйләмнәрен баепу, сүз һәм сүзтезмәләренә төрле ситуацияләрдә кулланышка керту.

Бурычлар: 1. Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү, файдалана белү күнекмәләренә өйрәтү.

2. Мөстәкыйль фикер йөртөргә, җавап бирергә күнектерү, балада үзенең сөйләме белән кызыксыну һәм сизгерлек уяту.

3. Сөйләм әдәбе (сорау, гозер, мөрәҗҗәгать итү, рәхмәт белдерү, исәнләшү, сабуллашу) кагыйдәләрен камилләштерү.

**Уртанчылар төркеме
“Минем өем” проекты (4-5 яшь).**

Белем бирү эшчәнлегенең бурычлары

1. Тирә- юнь күзаллавын киңәйтә барып, иң якын кешеләре, уенчылар, ашамлыктар хисабына сүз байлыгын арттыру.
2. Өлкәннәр кушкан катлаулы булмаган биремнәренә аңлап, үти белүләренә ирешү.
3. Тәрбияче әйткән сүзләренә, кыска фразаларны кабатлап әйтә белүләренә ирешү.
4. Үз исемен дөрес әйтә, исәнләшә, сабуллаша, рәхмәт әйтә белү күнекмәләрен үстерү.
5. Куелган сорауларны аңлап, сөйләмдә 2-3 сүз белән җавап кайтару күнекмәләрен үстерү.

Белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге

“Минем оем” проекты темалары (“Гайлә”, “Ашамлыклар”, “Уенчыклар”, “Саннар”) буенча бирелгән лексиканы төрле ситуацияләрдә ишетеп аңлап куллана белергә өйрәтү, сөйләм күнекмәләрен булдыру. Аларның тирә-юнь күзаллавын киңәйтә бару, югарыда күрсәтелгән темага караган сүзләр хисабына балаларның сүз байлыгын арттыру өстендә эшләр, аларда татар телендә сөйләшә башлау теләге уяту.

Актив үзләштерүләренә ирешү өчен әйбер исемнәренә мәгънәсен аңлату һәм аларны дәрәҗәләйтү күнегүләре эшләр. Иң якин кешеләр (*әти, әни, бабай, әби, малай, кыз*), яраткан уенчыклар (*туп, машина, курчак, эт, песи куян, аю*), ашамлыклар (*алма, ипи, сөт, чәй*) һәм саннар (*бер, ике, өч, дүрт, биш*) хисабына сүзлеккә баеп һәм активлаштыру. Өйрәнгән сүзләргә аерым, күмәк, тәрбиячә ярдәмдә кабатлы белү күнекмәләрен булдыру. *Алма бир. Мә, алма.*

Бу кем? Бу нәрсә? сорауларын аңлап җавап бирергә өйрәтү. *-Бу кем? – Бу әти.-Бу нәрсә? – Бу туп.* Нинди? сорауын аңларга, дәрәҗәләйтү бирергә өйрәтү. *-Туп нинди? – Кечкенә. -Машина нинди? – Матур.*

Әйбернең билгесен ачыклау максаты белән куела торган сорауларны аңларга һәм сөйләмдә җавап кайтарырга өйрәтү. (Зур, матур, кечкенә, чиста, әйбәт, пычрак, тәмле). *-Бу нәрсә? – Бу туп. -Туп нинди? – Туп пычрак (зур, матур, кечкенә, чиста, әйбәт).*

Тәрбиячә әйткән сүзләргә, кыска фразаларны балаларның кабатлап әйтә белүләренә ирешү өстендә эшләр. Аларның өлкәннәр кушкан катлаулы булмаган биремнәргә аңлап, үти белүләренә ирешү (*мә, бир, утыр, аша, эч, уйна, ю, ал*)-*Мә, куян. – Бир куян.*

Тәрбиячә әйткән билгә буенча предметны табу, күрсәтә белергә өйрәтү. *Зур машина ал. Тәмле алма бир.*

Үз исемен дәрәҗәләйтү, исәнләшә, сабуулаша белергә өйрәтү, сүзләргә дәрәҗәләйтү, урынлы куллану. *Исәнме. – Исәнмесез. Сау бул. – Сау булыгыз. Мин кыз. - Мин Оля. Мин малай - Мин Коля.*

Таныш предметларның исемнәрен ныгыту, куелган сорауга раслаучы, инкарь итүче сүзләргә (*әйе, юк*) дәрәҗәләйтү кулланырга өйрәтү. *Син Коля? – Әйе. Син кыз? – Юк, мин малай.* Мин, син алмашлыкларын аңларга һәм урынлы кулланырга өйрәтү. *Син кем? – Мин Коля.*

Кечкенә күләмгә шигырьләр, җырлар өйрәтү.

Белем бирү эшчәнлегенә нәтиҗәләргә

Ирешелгән нәтиҗәләр:

Бирелгән лексиканы төрле ситуацияләрдә ишетеп аңлап куллана белә, сөйләм күнекмәләре бар. Татар телендә сөйләшү теләге бар.

Әйбер исемнәренә мәгънәсен аңлай һәм аларны дәрәҗәләйтү белә. Гайлә, уенчыклар, ашамлыклар һәм саннар хисабына сүз байлыгы бар. Өйрәнгән сүзләргә аерым, күмәк, тәрбиячә ярдәмдә кабатлы белә. Бу кем? Бу нәрсә? сорауларын аңлап, җавап бирә. Әйбернең билгесен ачыклау максаты белән куела торган сорауны аңлай һәм сөйләмдә җавап кайтара белә. Тәрбиячә әйткән сүзләргә, кыска фразаларны кабатлап әйтә. Өлкәннәр кушкан катлаулы булмаган биремнәргә аңлап үти. Тәрбиячә әйткән билгә буенча предметны таба, күрсәтә белә. Үз исемен дәрәҗәләйтү, исәнләшә, сабуулаша белә, сүзләргә дәрәҗәләйтү, урынлы куллана. Куелган сорауга раслаучы, инкарь итүче сүзләргә дәрәҗәләйтү куллана. Мин, син алмашлыкларын аңлай һәм урынлы куллана. Кечкенә күләмгә шигырьләр, җырлар белә.

Тәрбиячә һәм ата- аналар белән берлектә ирешергә кирәк нәтиҗәләргә:

Сүз байлыгы аз.

Бирелгән лексиканы ишетеп аңлай, куллана белми.

Сорауларны аңлай, җавап бирә алмый.

Мин, син алмашлыкларын урынлы куллана белми.

Зурлар төркеме

“Уйный – уйный үсәбез” проекты (5-6 яшь)

Белем бирү эшчәнлегенә бурычлары

1. Тирә- юнь күзаллавын киңәйтә барып, яшелчәләр, савыт-сабалар, киёмнәр, өй

жиһазлары, ашамлыктар темасына кергән сүзләр хисабына сүз байлыгынарттыру.

2. Гади сорауларны аңлап җавап бирү, мөрәҗғәт итә белүләренә ирешү.

3. Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта татарча аралашуга чыгуларына ирешү.

4. Сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә камилләштерү.

5. Боерык фигураларне сөйләмдә аңлап дәрәҗә кулланы белү күнекмәләрен үстерү.

Белем бирү эшчәнлегенең эчтәлегә

Лексик минимум – якынча 45 сүз.

“Уйный-уйный үсәбез” проекты темалары (“Таилә”, “Ашамлыктар”, “Уенчыктар”, “Саннар” , “Яшелчәләр”, “Савыт-саба”, “Киемнәр”, “Шәхси гигиена”, “Өй җиһазлары”, “Бәйрәмнәр”) буенча бирелгән лексиканы төрлө эшчәнлектә (уен, аралашу, музыка, хезмәт, хәрәкәт) ишетеп аңлап кулланы белергә өйрәтү, сөйләм күнекмәләрен булдыру.

Яңа сүзләр хисабына баланың сөйләмен баеп, тулыландыру. (*Кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, аш, ботка, кашык, тәлинка, чынаяк, күлмәк, чалбар, бит, кул, өстәл урындык, карават, баллы, ничә, нинди, алты, җиде, сизез, тугыз, ун, кызыл, сары, яшел, зәңгәр, нәрсә кирәк, юа, ки, сал, йокла, хәерле көн, яратам, бар*).

Санау күнекмәләрен ныгыту, сөйләмдә камилләштерү. Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? соравын аңлап, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дәрәҗә җавап бирә белергә өйрәтү. Раслаучы һәм инкар итүче сүзләренә ныгыту, урынлы куллану. (*Әйе, юк*) Исем + сыйфат конструкциясен сөйләмдә активлаштыру. - *Бу кызыл тәлинка*. “Минем өем” проекты буенча өйрәнелгән боерык фигураларне ныгыту (*аша, эч, утыр, ю, уйна, йокла*), яңа боерык фигураларне (*ки, сал*) сөйләмдә аңлап дәрәҗә кулланы белергә өйрәтү, активлаштыру. Алган белемнәрен, сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә камилләштерү.

Белем бирү эшчәнлегенең нәтиҗәләре

Ирешелгән нәтиҗәләр:

“Уйный-уйный үсәбез” проекты темалары (“Таилә”, “Ашамлыктар”, “Уенчыктар”, “Саннар” , “Яшелчәләр”, “Савыт-саба”, “Киемнәр”, “Шәхси гигиена”, “Өй җиһазлары”, “Бәйрәмнәр”) буенча бирелгән лексиканы төрлө эшчәнлектә (уен, аралашу, музыка, хезмәт, хәрәкәт) ишетеп аңлап кулланы белә, сөйләм күнекмәләре бар. Яңа сүзләр хисабына сүз байлыгы бар. Санау күнекмәләре бар, сөйләмдә кулланы белә. Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? соравын аңлап, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дәрәҗә җавап бирә. Раслаучы һәм инкар итүче сүзләренә аңлый, урынлы кулланы. Исем + сыйфат конструкциясен сөйләмдә дәрәҗә кулланы. Боерык фигураларнесөйләмдә аңлап дәрәҗә кулланы белә. Алган белемнәрен, сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә кулланы белә.

Тәрбияче һәм ата- аналар белән берлектә ирешергә кирәк нәтиҗәләр:

Сүз байлыгы аз. Бирелгән лексиканы ишетеп аңлый, кулланы белми. Сорауларны аңлый, мөстәкыйль рәвештә сорау куя белми.

Сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә кулланы алмый.

Мәктәпкә әзерлек төркеме

“Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты (6-7 яшь)

Белем бирү эшчәнлегенең бурычлары

1. Ашамлыктар, кыргый хайваннар, кошлар, мәктәп темасына кергән сүзләр хисабына баланың сөйләмен баеп, тулыландыру.

2. Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү, файдаланы белү күнекмәләренә өйрәтү.

3. Диалогик һәм монологик сөйләмне үстерү.

4. Мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дәрәҗә җавап бирә белергә күнектерү.

Белем бирү эшчәнлегенең эчтәлегә

Лексик минимум – якынча 60 сүз.

“Без инде хэзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты темалары (“Таилә”, “Ашамлыклар”, “Уенчыклар”, “Саннар” , “Яшелчәләр”, “Савыт-саба”, “Киёмнәр”, “Шәхси гигиена”, “Өй җиһазлары”, “Бәйрәмнәр”, “Танышу”, “Тату гаилә”, “Дусларны сыйлыбыз”, “Кунак килде”, “Кафега барабыз”, “Күңелле уеннар”, “Без циркта”, “Безнең дуслар”, “Чана шуабыз”, “Без биибез”, “Күңелле сәяхәт”, “Мәктәп”, “Без әкият яратабыз”) буенча бирелгән лексиканы төрлө эшчәнлектә (танып – белү, уен, аралашу, музыка, хезмәт, хәрәкәт) ишетеп аңлап куллана белергә өйрәтү, сөйләм күнекмәләрен булдыру.

Яңа сүзләр хисабына баланың сөйләмен баеп, тулыландыру: *син кем, хәерле көн, тычкан, бу кем, бу нәрсә, нишли, йоклый, утыра, ашый, эчә, нишлисең, ашыйм, эчәм, уйный, уйныйм, утырам, барам, кая барасың, син нишлисең, сикер-сикерәм, сикерә, йөгәрә, төлкә, йөгәр-йөгәрәм, чәк-чәк, өчпочмак, яшь, бүре, кәрпә, тавык, әтәч, үрдәк, чана, шуа, шуам, бие, биш, бийм, ак, кара, җырла-җырлыйм, зур рәхмәт, китап укый, рәсем ясыйм, укыйм, дәфтар.* Бу кем? Бу нәрсә? Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Нишли? Син нишлисең? Кая барасың? сорадын аңлап, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дәрәҗә җавап бирә белергә өйрәтү. Алган белемнән, сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә камилләштерү. Монологик сөйләмне үстерү.

Белем бирү эшчәнлегә нәтиҗәләр

Ирешелгән нәтиҗәләр:

“Без инде хэзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты темалары (“Таилә”, “Ашамлыклар”, “Уенчыклар”, “Саннар” , “Яшелчәләр”, “Савыт-саба”, “Киёмнәр”, “Шәхси гигиена”, “Өй җиһазлары”, “Бәйрәмнәр”, “Танышу”, “Тату гаилә”, “Дусларны сыйлыбыз”, “Кунак килде”, “Кафега барабыз”, “Күңелле уеннар”, “Без циркта”, “Безнең дуслар”, “Чана шуабыз”, “Без биибез”, “Күңелле сәяхәт”, “Мәктәп”, “Без әкият яратабыз”) буенча бирелгән лексиканы төрлө эшчәнлектә (танып – белү, уен, аралашу, музыка, хезмәт, хәрәкәт) ишетеп аңлап куллана белә, сөйләм күнекмәләрен бар. Яңа сүзләр хисабына сүз байлыгы бар. Бу кем? Бу нәрсә? Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Нишли? Син нишлисең? Кая барасың? сорадын аңлап, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дәрәҗә җавап бирә белә. Фигыльләрен урынлы куллана. Җырлар, шигырьләр белә.

Тәрбиячә һәм ата- аналар белән берлектә ирешергә кирәк нәтиҗәләр:

Яңа сүзләр хисабына сүз байлыгы аз. Бирелгән лексиканы диалогик һәм монологик сөйләмдә куллана алмый. “Бу кем?”, “Бу нәрсә?”, “Нәрсә кирәк?”, “Нинди?”, “Ничә?”, “Нишли?”, “Син нишлисең?” “Кая барасың?” сорауларын мөстәкыйль рәвештә куя белми. Фигыльләрен урынлы куллана белми.

Балаларны уку – методик комплектларны куллану ана теленә өйрәтү

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары нигезендә кабул ителгән 2010 – 2015 елларда мәгарифне үстерү стратегиясендә (30.12.2010, №1174) – мәктәпкәчә тәрбия һәм белем бирү учреждениеләре өчен рус һәм башка милләт балаларын татарча сөйләшергә өйрәтү программасы, уку – методик комплектлары (УМК) төзелде.

Методик әсбапта икенче кече яшьтәгеләр төркеменә йөрүче балаларның сөйләмен үстерү һәм аларны ана теленә өйрәтүнең методик нигезләре һәм хәзерге технологияләре бирелгән. Икенче кече яшьтәге балалар эшчәнлеген оештыру комплекслы-тематик принципка нигезләнә. План ел дәвамында “Сау бул, җәй! Исәнме, балалар бакчасы!”, “Көз”, “Мин һәм минем гаиләм”, “Минем йортым, минем шәһәрәм”, “Яңа ел бәйрәме”, “Кыш”, “Ватанны саклаучылар көне”, “Сигезенче март”, “Халык җәүһәрләре”, “Яз”, “Җәй” кебек төрлө темалар үзләштерүне күздә тотта. Балаларны татар телендә сөйләшергә һәм аралашырга өйрәтү билгеле бер күләмдәге сүз байлыгы булдырудан башлана. Аралашуга чыгу өчен нәтиҗәле чаралар булып аудиоязмалар, эш дәфтәрләре, анимацион сюжетлар, интерактив уеннар тора. Туган телгә өйрәтү, сөйләм үстерү бурычларын чишкәндә өйрәтүнең төрлө алымнары, чаралары кулланыла: бармак уеннары, төрлө предметлар тотып биюләр, релаксация максаты белән шигъри әсәрләргә зур игътибар бирелә.

Белем бирү эшчәнлегенен бурычлары

1. Гомуми кулланылыштагы лексика хисабына сүзлек запасын баету.
2. Дөнъяны бербөтен итеп кабул итү, беренчел күзаллаулар формалаштыру.
3. Әдәби сөйләмне үстерү.
4. Сөйләм сәнгәтенә якынайту, шул исәптән эстетик зәвык, әдәби әсәрне аңга алуларын үстерү.

Белем бирү эшчәнлегенен эчтәлегә

Туган телгә өйрәтү, сөйләм үстерү бурычларын чишкәндә өйрәтүнең төрле методлары, алымнары, чаралары кулланылу. Дүртенче яшьтәге балалар белән оештырылган эшчәнлек уен характерын ала. Шундый формаларның берсе булып, бармак уеннары тора. Хәрәкәтләнү активлыгы югарырак булган саен, балаларның сөйләм тизрәк һәм яхшырак үсеш ала, сөйләм сыйфаты, төрлелеге белән аерылып тора. Бармак уеннары баш мие эшчәнлегенә, интеллект үсешенә уңай йогынты ясый. Чыннан да, физиологлар, психологлар үткәргән тикшеренүләр (Л.С. Выготский, И.П. Павлов, А.Р. Лурия, А.А. Леонтьев һ.б.) хәрәкәтләнү һәм сөйләм моторикасының үзара бәйлә булуын исбатлыйлар.

Балалар белән эшләү дәверендә төрле предметлар тотып биюләр, уеннар кулланыла. Балаларның игътибарын туплау, эшчәнлеккә карата кызыксыну уяту, ял иттерү (релаксация) максаты белән шигъри әсәрләр уку. Бу әсәрләрне укыганда, балалар эчтәлегенә туры китереп, хәрәкәтләр ясау.

Матур әдәбият, халык ижаты, күрсәтмәлек, предметлар белән уен хәрәкәтләре, кошларның, жәнлекләренң образларын имитацияләү аша балаларның сөйләмен үстерү. Индивидуаль һәм күмәк кабатлаулар истә калдыру максатыннан аваз, сүз, ижек, фраза кебек сөйләм элементлары кабатлана. Физик яктан үсеш алган, төп культура-гигиеник күнекмәләр үзләштергән; кызыксынучан, актив; интеллектуаль һәм шәхси бурычларны чишә белүчән; кеше хәленә керә белүчән, эмоциональ; өлкәннәр һәм яшьтәшләре белән аралашу ысулларын, чараларын үзләштергән; үзе, гаиләсе, әйләнә-тирәсе, дәүләт, дөнъя, табигать турында беренчел күзаллауларга ия булган; элементар гомумкабул ителгән нормаларны, үз-үзенә тоту кагыйдәләрен үзләштерү. Беренчел кыйммәткә ия булган күзаллаулар нигезендә үзенең тәртибе белән идарә итүгә һәм үз гамәлләрен планлаштыруга сәләтле; өйрәтү эшчәнлегенен универсаль нигезләрен үзләштергән бала шәхесе тәрбияләү.

Белем бирү эшчәнлегенен нәтижәләре

Ирешелгән нәтижәләр:

Бала биремнәрне дөрес үти. Тәрбияченең сорауларына җавап биргәндә, жөмләләрне грамматик яктан дөрес төзи. Тәрбияченең сорауларына теләп, ышанычлы итеп җавап бирә. Аваз ияртемнәрен дөрес һәм ачык итеп әйтә.

Бала гади (кем? нәрсә?) һәм катлаулы (кемгә? нинди? кайчан? кайда? кая?) сорауларга җавап бирә. Үзенең инициативасы яки тәрбияченең үтенече буенча рәсемдә сүрәтләнгәнне сөйли ала. Әкиятнең эчтәлеген сөйләгәндә эзлеклелекне саклай, сәхнәләштерүдә теләп катнаша. Сүзнең мәгънәсен аңлай. Билгене белдерә торган сүзләр белә. Хәрәкәтне белдерә торган сүзләр белә. Гомумиләштерүче сүзләр куллана. Предметның исемен һәм нинди материалдан булуын атый. Предметны чагыштыра. Капма-каршы мәгънәдәге сүзләрне белә. Күпмәгънәле сүзләр белә.

Тәрбияче һәм ата-аналар белән берлектә ирешергә кирәк нәтижәләр:

Предметларның исемен, мөһим детальләрен, өлешләрен атаганда һәм күрсәткәндә авырлыктар кичерә, гомумиләштерүче сүзләрне куллана алмый.

Биремнәрне үти алмый. Тәрбияченең сорауларына җавап бирә алмый. Тәрбияче актив ярдәм күрсәткәндә дә, хаталар ясый.

Кайбер сүзнең мәгънәсен аңламый.

Капма – каршы мәгънәдәге сүзләрне куланмый.
Әкиятнең эчтәлеген кире кайтып сөйли белми.
Күпмәгънәле сүзләрне белми.
Сүзлек запасы ярлы.

Уртанчылар төркеме (4-5 яшь)

Белем бирү эшчәнлегенең бурычлары

- 1.Балаларны исем, сыйфат кулланып гади жөмлөләр төзәргә өйрәтү, антоним, синоним сүзләр хисабына сүз байлыгын арттыру.
- 2.Бәйләнешле сөйләм үстерү (диалоглы һәм монологлы).
- 3.Балаларны матур әдәбият һәм халык ижады белән таныштыру. Туган телдә дәрәжә сөйләмне формалаштыру.
- 4.Балаларның кызыксынуын, игътибарын, хәтерен, фикерләвен үстерү.
- 5.Ана телендә аралашырга теләк уяту; үз гаилә, этно-милләт белән горурлану хисе тәрбияләү.

Белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге

Балаларның сөйләм сыйфат һәм фигуралы сүз төркемнәре хисабына басту. Балалар предметларны кулланылышын, функциональ билгеләрен аера алу (“Түп – уенчык, аның белән уйнайлар”). Алар капма каршы мәгънәле сүзләрне сайлап, предметларны һәм күренешләрне чагыштыру, гомумиләштерүче сүзләр куллану. Баланың сөйләм активлыгы артыру. Сүзләрне төрле грамматик формаларда һәм бәйләнешләрдә күрсәтү, үзләренә фикерләрен катлау жөмлөләр белән белдерү, сөйләмдә кереш жөмлөләр куллану, төрле тасвирламалар һәм сюжетлы хикәяләр төзәргә өйрәнү.Сөйләм теле бәйләнешле һәм эзлекле булу, сөйләмнең мәгънә ягын аңлау, жөмләнең синтаксик төзелеше, сөйләм теленең аваз ягын камилләштерү.Баланы сүз белән таныштыру буенча махсус эш оештыру сүзнең мәгънә һәм аваз ягы турында күзаллау формалаштыруга китерү. Сүз һәрвакыт нинди дә булса предметны, күренешне, сыйфатны белдерә һәм авазлардан тора, яңгырый.Балалар “сүз”, “аваз” терминнарының мәгънәсен дәрәжә итеп аңлай һәм куллана башлау, яңгырашы буенча охшаш һәм төрле сүзләрне табу, сүзләрдәге кирәкле авазларны аерып күрсәтү.

Туган телгә өйрәтү, сөйләм үстерү бурычларын чыңау өйрәтүнең төрле методлары, алымнары, чаралары куллану. Бишенче яшьтәге балалар белән оештырылган эшчәнлек уен характерын ала.

Өйрәтү-тәрбия процессында балалар белән эшчәнлекне оештырганда тәрбиячегә ижади якин килү мөмкинлеге бирелә. Эшчәнлек конспектларын төзегәндә тәрбияче өчен күрсәтмәләр, балаларның якинча җаваплары, балаларны активлаштыру җәя эчендә күрсәтелә. Жәя эчендә бирелгән индивидуаль һәм күмәк кабатлаулар истә калдыру максатыннан аваз, сүз, ижек, фраза кебек сөйләм элементын кабатлауны күрсәтү. Кабатлауның төрле вариантлары бар: тәрбияче артыннан, балалар артыннан, тәрбияче белән бергә, күмәк, индивидуаль. Эшчәнлек төрләрен оештыру интегратив сыйфатлар формалаштыруга юнәлдерү: физик яктан үсеш алган, төп культура-гигиеник күнекмәләр үзләштерү; кызыксынучан, актив; интеллектуаль һәм шәхси бурычларны чыңау белүчән; кеше хәленә керә белүчән, эмоциональ;өлкәннәр һәм яшьтәшләре белән аралашу ысулларын, чараларын үзләштергән; үзе, гаиләсе, әйләнә-тирәсе, дөләт, дөнья, табигать турында беренчел күзаллауларга ия булган; элементар гомумкабул ителгән нормаларны, үз-үзгәне тоту кагыйдәләрен саклай белү; беренчел кыйммәткә ия булган күзаллаулар нигезендә үзенең тәртибе белән идарә итү һәм үз гәмәлләрен планлаштыру; өйрәтү эшчәнлегенең универсаль нигезләрен үзләштерү.

Белем бирү эшчәнлегенең нәтиҗәләре

Ирешелгән нәтиҗәләр:

Бала исем фамилиясен белә Сүзнең мәгънәсен аңлый. Билгене, хәрәкәтне белдерә торган сүзләр белә Гомумиләштерүче сүзләр куллана. Предметның исеме һәм нинди материалдан булуын атый. Предметны чагыштыра. Капма-каршы мәгънәдәге сүзләрне белә. Күпмәгънәле сүзләр белә. Әкиятнең эчтәлеген сөйли.

Тәрбияче һәм ата-аналар белән берлектә ирешергә кирәк нәтижәләр:

Сүзләрнең мәгънәсен аңламый. Капма – каршы мәгънәдәге сүзләрне куланмый. Хикәянең эчтәлеген кире кайтып сөйли белми. Күпмәгънәле сүзләрне белми. Сүзлек запасы ярлы.

Зурлар төркеме (5 – 6 яшь)

Белем бирү эшчәнлегенең бурычлары

1. Балаларны ана телендә дәрәс һәм яхшы итеп сөйләштергә өйрәтү;
2. Тел системасының фонетик, лексик, грамматик төзелеше дәрәжәләрен формалаштыру;
3. Бәйләнешле сөйләм үстерү.
4. Тел һәм сөйләм күренешләрен аңлау (тоемлау) сәләте булдыру.
5. Ана телендә аралашырга теләк уяту; үз гайләң, эти-әниң белән горурлану хисе тәрбияләү.

Белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге

Укыту-методик комплектларга тупланган материаллар балалар бакчасы педгогларына балаларның сөйләмен үстерү, тирә-юнь, матур әдәбият әсәрләре белән таныштыру мак-сатында гына түгел, ә рәсем ясау, әвәләү, кул хезмәте, конструкцияләү, эксперимент эшләре, кисеп ябыштыру, музыка, физкультура эшчәнлекләрендә, иртән балаларны кабул итү, саф һавада булу, табигатьне күзәтү вакытында, эти-әниләр белән бердәм эшчәнлектә ижади якин килеп кулланыла һәм ныгытыла.

“Туган телдә сөйләшәбез” методик кулланмасы балаларга телебезнең матурлыгын, байлыгын аңларга, аны сиземләргә, үзләрендә күркәм сыйфатлар булдырырга, тел хезинәсен тирәнтен аңларга, кеше өчен газиз булган туган җиргә, туган телебезгә мәхәббәт, эти-әниләргә, өлкәннәргә карата хөрмәт итәргә тәрбияләү, үзләрендә хезмәт сөю, тыйнаклык, шәфкатьлелек кебек күркәм сыйфатлар булдырырга ярдәм итә. Балалар “сүз”, “аваз” терминнарының мәгънәсен дәрәс итеп аңлый һәм куллана башлау, сүзгә игътибарлары арту, яңгырашы буенча охшаш һәм төрле сүзләрне табу, сүзләрдәге кирәкле авазларны аерып күрсәтә.

Туган телгә өйрәтү, сөйләм үстерү бурычларын чишү өйрәтүнең төрле методлары, алымнары, чаралары куллану. Алты яшьтәге балалар белән оештырылган эшчәнлек уен характерын ала.

Өйрәтү-тәрбия процессында балалар белән эшчәнлекне оештырганда тәрбиячегә ижади якин килү мөмкинлеге бирелә. Эшчәнлек конспектларын төзегәндә тәрбияче өчен күрсәтмәләр, балаларның якинча җаваплары, балаларны активлаштыру җәя эчендә күрсәтелә. Җәя эчендә бирелгән индивидуаль һәм күмәк кабатлаулар истә калдыру максатыннан аваз, сүз, ижек, фраза кебек сөйләм элементын кабатлауны күрсәтү.

Белем бирү эшчәнлегенең нәтижәләре

Ирешелгән нәтижәләр:

Бала транспорт төрләрен, кеше тормышын җиңеләйтә, уңайлыklar тудыра торган әйберләргә танып һәм әйтә белә. Предмет һәм аның үзенчәлекләре, нинди материалдан булуы турында сөйли, аларны төркемли белә. Төзүче, транспорт хезмәткәрләре, авыл эшчәннәре хезмәте турында белә. Бала үз туганнары, үзе турында сөйли, адресын әйтә белә. Туган иле, шәһәре, Россиянең, Татарстанның башкаласы турында белә. Сөйләмдә, башка балалар белән аралашканда ягымлы сүләр куллана белә. Мәгънәдәш сүзләр, капма-каршы сүзләрне әйтә белә.

Үз тәжрибәсеннән чыгып, эчтәлекле рәсемнәр, картиналар буенча мөстәкыйль рәвештә хикәя төзи белә. Язучыларны таний һәм атый, әсәрләрен белә. Зур булмаган әсәрләрен сәхнәләштерүдә, рольләргә бүлеп шигырьләр укуда актив катнаша, тиз истә калдырып, яттан сөйли белә.

Тәрбияче һәм ата-аналар белән берлектә ирешергә кирәк нәтижәләр:

Траспорт төрләрен, кеше тормышын җиңеләйтә, торган эйберләрен атаганда хата җибәрә. Предмет һәм аның үзенчәлекләре турында тәрбияче ярдәменнән башка сөйли белми. Туган иле, шәһәре, Россиянең, татарстанның башкаласын әйтә белми. Үз туганнары турында тәрбияче ярдәмендә сөйли. Адресын белми. Сөйләмдә гади жөмләр куллана, үз тәҗрибәсеннән чыгып начар сөйли, рәсемнәр, картиналар буенча хикәя төзегәндә тәрбияче ярдәмен көтә. Әдәби әсәрләрен эчтәлеген план буенча сөйли белми. Мәгънәдәш сүзләр, капма-каршы сүзләрен әйтми. Тәрбияче балалар белән аралашканда сирәк катнаша. Язучыларны танымый, әсәрләрен әйтә белми. Шигырьләрен, мәкальләрен, санамышларны кулланмый. Кайбер сүзнең мәгънәсен аңламый. Капма – каршы мәгънәдәге сүзләрен куланмый. Хикәянең эчтәлеген кире кайтып сөйли белми. Күпмәгънәле сүзләрен белми. Сүзлек запасы ярлы.

Мәктәпкәчә әзерлек төркеме (6-7 яшь)

Белем бирү эшчәнлегенең бурычлары

1. Балаларны ана телендә дәрәҗәсиз итеп сөйләштергә өйрәтү;
2. Тел системасының фонетик, лексик, грамматик төзелеше дәрәҗәләрен формалаштыру;
3. Бәйләнешле сөйләм үстерү;
4. Тел һәм сөйләм күренешләрен аңлау (тоемлау) сәләте булдыру.

Белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге

Укыту-методик комплектында тупланган материаллар балалар бакчасы педгогларына балаларның сөйләшен үстерү, тирә-юнь, матур әдәбият әсәрләре белән таныштыру мак-сатында гына түгел, ә рәсем ясау, әвәләү, кул хезмәте, конструкцияләү, эксперимент эшләре, кисеп ябыштыру, музыка, физкультура эшчәнлекләрендә, иртән балаларны кабул итү, саф һавада булу, табигатьне күзәтү вакытында, эти-әниләр белән бердәм эшчәнлектә ижади якин килеп кулланыла һәм ныгытыла.

“Туган телдә сөйләшсез” методик кулланмасы балаларга телебезнең матурлыгын, байлыгын аңларга, аны сиземләргә, үзләрендә күркәм сыйфатлар булдырырга, тел хәзинәсен тирәнтен аңларга, кеше өчен газиз булган туган җиргә, туган телебезгә мәхәббәт, эти-әниләргә, өлкәннәргә карата хөрмәт итәргә тәрбияләү, үзләрендә хезмәт сөю, тыйнаклык, шәфкатьлелек кебек күркәм сыйфатлар булдырырга ярдәм итә.

Балалар “сүз”, “аваз” терминнарының мәгънәсен дәрәҗәсиз итеп аңлый һәм куллана башлау, сүзгә игътибарлары арту, яңгырашы буенча охшаш һәм төрле сүзләрен табу, сүзләрдәге кирәкле авазларны аерып күрсәтә.

Туган телгә өйрәтү, сөйләм үстерү бурычларын чишү өйрәтүнең төрле методлары, алымнары, чаралары куллану. Алты яшьтәге балалар белән оештырылган эшчәнлек уен характерын ала. Өйрәтү-тәрбия процессында балалар белән эшчәнлекне оештырганда тәрбиячегә ижади якин килү мөмкинлеге бирелә. Эшчәнлек конспектларын төзегәндә тәрбияче өчен күрсәтмәләр, балаларның якинча җаваплары, балаларны активлаштыру җәя эчендә күрсәтелә. Җәя эчендә бирелгән индивидуаль һәм күмәк кабатлаулар истә калдыру максатыннан аваз, сүз, ижек, фраза кебек сөйләм элементын кабатлауны күрсәтү.

Белем бирү эшчәнлегенең нәтижәләре

Ирешелгән нәтижәләр:

(безне нәрсә шатландыра)

Бала сәламәт яшәү рәвеше, дәрәҗәсиз туклану турында күзаллы. Табигатьнең төрле объектлары турында мәгълүмәт бирә ала. Үзе, эти-әнине турында сөйли белә. Үзенең адресын, телефон номерын әйтә белә. Бала күмәк сөйләмдә актив катнаша. Сөйләмдә төрле сүз төркемнәрен

аңлап, төгөл куллана ала.Предметлар, картиналар, рәсемнәр буенча ижади хикәя төзи белә.Әсәрнең жанрын билгели ала.(әкият, хикәя, шигырь)Китап геройларына карата үз мөнәсәбәтен белдерә ала.Шигырьләрне, сәхнәләштергән әсәрләрне сәнгатьле итеп сөйли.Китаплардан я;а белемнәр алу мөмкинлеген аңлый.

Тәрбияче һәм ата- аналар белән берлектә ирешергә кирәк нәтижәләр.

Сәламәт яшәү рәвеше, дәрәс туклану турында бала күзалламый.Табигатьнең төрле объектлары турында мәгълүмат бирә алмый.Үзе (фамилиясе, исеме, адресы, телефон номеры, эти-әнисе) турында мәгълүматы аз. Бала күмәк сөйләмдә катнашмый. Предметлар, картиналар, рәсемнәр буенча үзлектән хикәяләр төземи.Бала әсәрнең жанрын(әкият, хикәя, шигырь) тәрбияче ярдәмнән башка билгели алмый. Китап геройларының кылган гамәлләренә дәрәс бәя бирә алмый. Шигырьләрне тиз истә калдырмый, сәнгатьле итеп сөйли алмый.

Эчтәлегә буенча сорауларга тәрбияче ярдәмдә җавап бирә яки бирә алмый. Китаплар белән кызыксынмый

II Эчтәлеккә бүлек.(Содержательный раздел)

2.1. Комплекслы – тематик план.

2.1.1.Рус телле балаларга татар теле өйрәтүгә комплекслы - тематик план.

“Минем өем” проекты. (4-5яшьлек балалар өчен)

Лексик минимум – якынча 62 сүз һәм сөйләм үрнәкләре.

Актив сүзләр: эти, эни, кыз, малай, мин, исәнмесез, сау булыгыз, исәнме, эт, пәси, әйе, юк, сау бул, әби, бабай, әйбәт, ипи, алма, сөт, чәй, рәхмәт, мә, тәмле, кил монда, утыр, бир, аша, эч, туп, зур, кечкенә, матур, курчак, куян, аю, хәлләр ничек, уйна, пычрак, чиста, ю, бер, ике, өч, дүрт, биш (49 сүз)

Сөйләм үрнәкләре: утырыгыз, бу кем?, кем юк?, син кем?, кем анда?, басыгыз, ал, ничә? нинди? (13 сүз)

Проектның эчтәлегә түбәндәге темалардан тора:

- гаилә
- ашамлыклар
- уенчыклар
- саннар

Атна дэвaмында 20 шәр минутлык 3 эшчәнлек оештырыла.

Тематик план

Актив сузлар	Сөйләм урнәге	Аудиоязма Мультфильм
Гаилә – 18 сәгать (1-18)		
эти эни	-Бу кем? -Эти (эни, бабай, әби, кыз, малай).	Аудиоязма №1-23
малай кыз	-Кем юк? -Эти (эни, бабай, әби, малай, кыз).	
мин	-Исәнмесез.	Мультфильмнар:

исэнмесез	-Син кем?	1. “Өйдөгөз, дуслашыйк”
сау булыгыз	-Мин Коля (Оля). -Мин малай. -Сау булыгыз!	2. “Качышлы уйныйбыз” 3. “Шалкан”
исэнме	-Исэнме, эни (эти, бабай, эби, кыз, малай, Мияу, Акбай). -Сау бул, эни (эти, бабай, эби, кыз, малай).	
эт песи	-Кем анда? -Мин песи. Мин Мияу. -Кил монда. -Мин эт. Мин Акбай. -Кил монда.	
эйе юк сау бул	-Син Коля? -Эйе, Коля. -Син малай (кыз)? -Эйе (юк).	
эби бабай	-Эти? (эни, бабай, эби, кыз, малай). -Эйе. -Эни? (эти, бабай, эби, кыз, малай). -Юк.	
	-Малай? -Юк, кыз. -Кыз? -Эйе, кыз.	
эйбэт	-Хэллэр ничек? -Эйбэт.	
Ашамлыктар – 12 сэгать (19-30)		

ипи мэ рэхмэт алма сөт чэй тэмлэ кил монда утыр аша эч	-Мэ, ипи (алма, сөт, чэй). -Рэхмэт, эби. -Коля, мэ ипи (алма, сөт, чэй). -Рэхмэт. -Мияу, кил монда. Утыр. (Акбай, Коля, Оля) -Оля, кил монда. Мэ ипи (алма, сөт, чэй). Ипи (алма, сөт, чэй) тэмлэ (мэ)? -Ипи (алма, сөт, чэй) тэмлэ. Рэхмэт. -Мэ, тэмлэ алма (ипи). -Мэ, ипи (алма) аша. -Мэ, сөт (чэй) эч.	Аудиоязма №24-39 Мультфильмнар: 1. “Тэмлэ” кибетендэ” 2. “Азат кунак чакыра”
Уенчыклар – 18 сэгаты (31-48)		
туп бир зур кечкенэ матур	- Бу нэрсэ? - Туп (курчак, куян, аю). -Курчак (туп, куян, аю) бир. -Мэ, курчак (туп, куян, аю). -Бу нэрсэ? -Аю (курчак, куян, туп). -Аю (курчак, куян, туп) нинди? -Аю (курчак, куян, туп) зур (матур, кечкенэ, эйбэт). - Аю (курчак, куян, туп) нинди?	Аудиоязма №40-53 Мультфильмнар: 1. “Паркка сэхэт” 2. “Уенчыклар үпкэлэгэн” 3. “Күңелле уеннар” 4. “Акбай һәм Мияу мажаралары”

курчак	- Аю (курчак, куян, туп) зур (кечкенэ, матур, эйбэт).	
куян	-Аю (курчак, куян, туп)?	
аю	-Әйе.	
уйна	-Курчак (аю, куян, туп)? -Юк. -Бу нәрсә? -Аю (курчак, куян, туп). -Мә, аю (курчак, куян, туп). Уйна. -Коля, кил монда. Уйна. -Оля, кил монда. Уйна. - Аю (курчак, куян, туп) бир. - Аю (курчак, куян, туп) нинди? - Аю (курчак, куян, туп) зур. - Аю (курчак, куян, туп) кечкенә. - Мә, зур аю (курчак, куян, туп). - Мә, кечкенә аю (курчак, куян, туп). -Аю (курчак, куян), кил монда. Аша (утыр, эч, уйна).	
ю	-Коля (Оля), аю (курчак, куян, туп) ю.	
хәлләр ничек?	- Исәнме, Мияу! - Исәнме, Акбай! - Хәлләр ничек? - Әйбэт.	
пычрак	-Туп (курчак, куян, аю) нинди?	
чиста	-Туп (курчак, куян, аю) пычрак (чиста). -Туп ю.	

	-Туп чиста? - Юк, туп пычрак. (Әйе, туп чиста). Ю, ю, ю – туп (курчак, аю, куян) ю.	
Саннар - 6 сәгать (49-54)		
бер ике өч дүрт биш	-Ничә? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) алма. -Ничә малай? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) малай. -Ничә кыз? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) кыз. -Өч? -Юк. -Ике? -Әйе. -Ничә аю (туп, курчак, куян)? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) аю.	Аудиоязма №54-60 Мультфильм: 1. “Уйный-уйный саныбыз”
Кабатлау - 6 сәгать (55-60)		
		Аудиоязма №25 Мультфильм: 1. “Күңелле ял итәбез”

“Уйный – уйный үсәбез” проекты. (5-6 яшьлек балалар өчен)

Актив сүзләр: кишер, нинди, баллы, ничә, суган, бәрәңге, алты, жиде, сигез, тугыз, ун, кыяр, кәбестә, кызыл, сары, яшел, кирәк, юа, нәрсә кирәк, аш, ботка, кашык, тәлинкә, чынаяк, зәңгәр, күлмәк, чалбар, ки, сал, йокла, бит, кул, өстәл, урындык, карават, яратам, бар (38 сүз)

Сөйләм үрнәкләре: бу нәрсә?, хәерле көн, нәрсә бар? күп (7 сүз).

Проектның эчтәлегә түбәндәге темалардан тора:

- яшелчәләр
- ашамлыктар

- савыт- саба
- киёмнәр
- шәхси гигиена
- өй җиһазлары
- бәйрәм “Туган көн”
- бәйрәм “Сабан туй”
- Уртанчылар төркемендәге темалар(гаилә, ашамлыклар, уенчыклар, саннар) ел дәвамында кабатлана.

Атнага 25 шәр минутлык 3 эшчәнлек оештырыла.

Тематик план

Актив сузләр	Сөйләм урнәге	Аудиоязма Мультфильм
Кабатлау – 3 сәгать (1-3)		
	“Минем өем” проекты буенча	Аудиоязма №1 Мультфильм: 1. “Шалкан”
Яшелчәләр – 21 сәгать (4-24)		
кишер	-Бу нәрсә? -Кишер. -Мә, кишер.	Аудиоязма №2-24
баллы	-Нинди кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)?-	Мультфильмнар: 1.“Баллы кишер”
ничә	-Зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	2. “Уйный-уйный эшлибез”
суган	-Мә, зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	3. “Юл мажаралары”
бәрәңге	-Рәхмәт.	4. “Кем эшләми, шул ашамый”
кыяр	-Зур кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	
кәбестә	-Кечкенә кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	
нинди		

алты жиде сигез тугыз ун	-Чиста кишер (суган, бэрэңге, кэбестэ, кыяр) -Пычрак кишер (суган, бэрэңге, кэбестэ, кыяр) -Кишер (суган, бэрэңге, кэбестэ, кыяр) нинди? -Кишер (суган, бэрэңге, кэбестэ, кыяр) тэмле, зур (кечкенэ), матур, чиста (пычрак) Кишер баллы. Алма баллы. -Мэ кишер(алма), аша. Баллы? -Әйе, баллы. Рэхмэт. -Ничэ кишер (суган, бэрэңге, кэбестэ, кыяр)? Сана. -Ике (1-10) кишер (суган, бэрэңге, кэбестэ, кыяр) -Оля, кил монда. Мэ, ике (1-10) кишер (суган, бэрэңге, кэбестэ, кыяр) -Ике (1-10) кишер (суган, бэрэңге, кэбестэ, кыяр) -Оля, кыяр (суган, бэрэңге, кэбестэ, кишер) бир. -Мэ, кыяр (суган, бэрэңге, кэбестэ, кишер). -Рэхмэт. -Коля, (1-10) кэбестэ (суган,	
---	---	--

кызыл сары яшел нәрсә кирәк?	бәрәңге, кишер, кыяр) бир. -Мә, (1-10) кәбестә (суган, бәрәңге, кишер, кыяр). -Сау бул, Коля. -Ничә кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер)? -Бер (1-10) кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер). -Кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер) пычрак. -Бу туп. -Туп (алма) нинди? -Туп (алма) сары (кызыл, яшел) -Нинди туп (алма) юк? -Кызыл (сары, яшел) туп (алма) юк. -Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) кирәк? -Кирәк. -Коля, нәрсә кирәк? -Кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) кирәк. -Нинди кыяр? -Яшел (тәмле, чиста) кыяр. -Кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) пычрак. -Мә, кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) ю.	
--	---	--

юа	-Оля кыяр (суган, кишер, бэрэңге, кэбестэ) юа.	
Ашамлыктар – 6 сэгаты (25-30)		
аш ботка	тэмле аш (ботка, сөт, ипи, чэй) -Нәрсә кирәк? -Аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кэбестэ, кыяр, бэрэңге) кирәк. -Нинди аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кэбестэ, кыяр, бэрэңге)? -Тэмле аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кэбестэ, кыяр, бэрэңге). -Мә, аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кэбестэ, кыяр, бэрэңге) аша (эч). -Рәхмәт. Аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кэбестэ, кыяр, бэрэңге) тэмле.	Аудиоязма №25-29 Мультфильм: 1. “Аш бүлмәсе”
Савыт-саба - 6 сэгаты (31-36)		
кашык тэлинкә чынаяк зәңгәр	-Кашык (тэлинкә, чынаяк) бир. -Нинди кашык (тэлинкә, чынаяк)? -Зур (кечкенә, сары, яшел, кызыл, зәңгәр). -Ничә кашык (тэлинкә, чынаяк)? -(1-10 га) кашык (тэлинкә, чынаяк). -Мә, (1-10) кашык(тэлинкә, чынаяк). -Мә, кызыл (сары, яшел, зәңгәр).	Аудиоязма №30-37 Мультфильм: 1. “Өч аю” 2. “Чисталыкта - матурлык”

	чынаяк (тэлінкэ, чынаяк).	
Киёмнэр - 6 сэгаты (37-42)		
күлмэк чалбар ки сал йокла	яшел (кызыл, сары, зэңгэр) күлмэк (чалбар). чиста күлмэк (чалбар). матур күлмэк (чалбар). күлмэк (чалбар) юк. -Оля, күлмэк (чалбар) бир. -Нинди күлмэк (чалбар)? -Сары (кызыл, яшел, зэңгэр) күлмэк (чалбар). -Ничэ күлмэк (чалбар)? -Бер (1-10) күлмэк (чалбар). -Курчак, чалбар (күлмэк) ки (сал). -Оля, чалбар (күлмэк) бир. -Мэ, чалбар (күлмэк). -Рэхмэт. Курчак, мэ, чалбар (күлмэк) ки (сал). -Курчак, йокла.	Аудиоязма №38-43 Мультфильм: 1. “Киёмнэр кибетендэ” 2. “Шаян уенчыклар”
Шэхси гигиена – 3 сэгаты (43-45)		
бит кул хэерле көн	-Хэерле көн. -Мэ су, бит (кул) ю. -Бит (кул) чиста.	Аудиоязма № 43, 44-48

	-Бит (кул) чиста. -Эйе, бит (кул) чиста.	Мультфильм 1. “Ни өчен киёмнәр югалган?”
Өй җиһазлары – 3 сәгать (46-48)		
өстәл урындык карават	-Зур (кечкенә) урындык (өстәл, карават). -Зур аю, мә зур карават (өстәл, урындык). -Кечкенә аю, мә кечкенә карават (өстәл, урындык). -Нәрсә кирәк? -Карават (өстәл, урындык) кирәк. -Нинди карават? -Зур (кечкенә, сары, яшел, зәңгәр) карават. -Мә, зур карават. -Рәхмәт.	Аудиоязма № 49 Мультфильм: 1. “Маша һәм өч аю”
Бәйрәм “туган көн” – 9 сәгать (49-57)		
яратам бар	-Мин алма (ипи, сөт, чәй, ботка, аш, кыяр, кәбестә, бәрәнҗе, кишер) яратам. -Мин Коля(ны) (Оля(ны) яратам. -Мин курчак(ны) (аю(ны), пәси(не), эт(не), куян(ны) яратам. -Нәрсә бар? -Туп (курчак) бар. -Нәрсә юк?	Аудиоязма №50-60 Мультфильм: 1. “Туган көн” 2. ”Кем нәрсә ярата?”

	-Туп (курчак) юк. “Бар”, “Юк” сүзлөрен кулланып “Гаилә”, “Яшелчә” “Уенчыклар” темаларын кабатлау. Диалогларны кабатлау. “Кибетле” уеннары.	
БӘЙРӘМ “САБАНТУЙ”- 3 СӘГАТЬ (58-60)		
	Ел дәвамында өйрәнелгән сүзләр, сөйләм үрнәге кулланыла. “Гаилә”, “Яшелчә”, “Уенчыклар” темаларын кабатлау. “Кибетле” уеннары.	Аудиоязма №61-63 Мультфильм: 1. “Сабантуй бәйрәме”

“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты. 6-7 яшьлек балалар (мәктәпкә әзерлек төркеме) өчен якынча 60 сүз һәм сөйләм үрнәкләре.

Актив сүзләр: син кем, хәерле көн, тычкан, бу кем? бу нәрсә? нишли?, йоклый, утыра, ашый, эчә, нишлисең?, ашыйм, эчәм, уйный, уйныйм, утырам, барам, кая барасың?, син нишлисең?, сикер, сикерәм, сикерә, йөгәрә, төлкә, йөгәр, йөгәрәм, чәк-чәк, өчпочмак, яшь, бүре, кәрпә, тавык, әтәч, үрдәк, чана, шуа, шуам, бие, бии, биим, ак, кара, җырла, җырлыйм, зур рәхмәт, китап укый, рәсем ясыйм, укыйм, дәфтәр, нәрсә яратасың?(пассив сүз)

Проектның эчтәлеген уртанчылар, зурлар төркемендә өйрәнгән сүзләргә таянып аралашуга корылган.

Атнага 30 ар минутлык 3 эшчәнлек оештырыла.

Тематик план

Актив сүзләр	Сөйләм үрнәге	Аудиоязма Мультфильм
син кем?		Аудиоязма №1 - 2
хәерле көн	-Хәерле көн, Оля (Коля). -Хәерле көн, әни (әти, бабай, әби).	Аудиоязма №3 - 5 Мультфильм: “Мияу адашкан” Аудиоязма №6
тычкан		

бу кем?		Аудиоязма №7 - 8
		Мультфильм: ”Аю баласы дөнья белән таныша”
		Аудиоязма №9 - 10
бу нәрсә?	-Песи нишли? -Песи йоклый.	Аудиоязма №11
нишли? йоклый утыра	-Әни нишли? -Әни утыра.	Мультфильм: “Батыр Мияу һәм куркак Куянкай”
		Аудиоязма №12
ашый эчә	-Коля нишли? -Коля ашый (эчә).	Аудиоязма №13 - 14
нишлисең? ашыйм эчәм	-Мияу, нишлисең? -Ашыйм. -Акбай, нишлисең? -Эчәм.	Мультфильм: “Тату гаилә” Аудиоязма №15
уйный уйныйм	-Оля (Коля), нишлисең? -Уйныйм.	Аудиоязма №16 - 18
утырам		Мультфильм: “Юмарт аю” Аудиоязма №19

барам кая барасың? син нишлисең?	-Кая барасың? -Кафега барам. -Син нишлисең? -Мин бэрэңге ашыйм (чэй эчэм, уйныйм, барам, утырам, йоклый)	Аудиоязма №20 Мультфильм: “Кафега барабыз”
сикер-сикерэм	Туп, туп Матур туп. Сикер-сикер, Матур туп.	Аудиоязма №21-23 Мультфильм: “Урманда күнелле уеннар”
сикерэ йөгерэ төлке	Куян сикерэ (йөгерэ). Туп сикерэ. Песи сикерэ (йөгерэ). Төлке сикерэ (йөгерэ).	Аудиоязма №24 Аудиоязма №25-28 Мультфильм: “Көчлелэр, кыюлар, житезлэр”
йөгер-йөгерэм	-Йөгер! Син нишлисең? -Мин йөгерэм.	Аудиоязма №29-30
чэк-чэк өчпочмак	-Мин чэк-чэк ашыйм. -Мин өчпочмак ашыйм.	Мультфильм: “Жәнлеклэр спорт бэйрәмендә”

яшь	-Сиңа ничә яшь? -6 яшь.	Аудиоязма №31-32
бүре керпе	-Мин бүре. Мин зур, матур, чиста.	Аудиоязма №33-34 Мультфильм: “Циркта”
тавык этәч	Әтәч зур, матур Тавык кечкенә, матур	Аудиоязма №35 - 36
үрдәк	-Син кем? -Мин үрдәк.	Аудиоязма №37 - 38 Мультфильм: “Шаян кошлар”
чана шуа	Куян чана шуа.	Аудиоязма №39 - 40
шуам	Мин чана шуам.	Аудиоязма №41 Мультфильм: “Урманда зур концерт”
бие бии	-Аю, әйдә, бие!	Аудиоязма №42 - 44
биим		Аудиоязма №45 - 46

ак кара	-Оля кызыл шар ярата? -Юк. -Оля яшел шар ярата? -Әйе, мин яшел шар яратам.	Мультфильм: “Акбай туган көнгә барырга жыена” Аудиозма №47
жырла-жырлыйм	-Син нишлисең? -Мин жырлыйм.	Аудиозма №45, 48 – 49 Мультфильм: “Мияуның туган көне” Аудиозма №50
зур рәхмәт	жырлайбыз зур рәхмәт	Аудиозма №51 - 53 Мультфильм: “Урман китапханәсендә” Аудиозма №54 - 60
китап укый	Кыз китап укый.	Мультфильм “Уйный-уйный укыйбыз” Аудиозма №61-63
рәсем ясым	рәсем ясым-алма ясым мәктәп	Мультфильм: “Урман мәктәбендә” Аудиозма №64
укыйм	-Кем укый. -Мин укыйм.	

дәфтәр	бик тәмле Терем-терем, теремкэй, Зур түгел, кечкенә. Теремкәйдә тычкан яши. Теремкәйдә куян яши. Теремкәйдә бүре яши. Теремкәйдә төлке яши. Теремкәйдә аю яши. Алар бик дус. -Кәжә кая? -Әнә, кәжә кәбестә ашый. Кәжә кәбестә ярата. -Мин ипи яратам. Песи, син нәрсә яратасың? -Мин сөт яратам. Сөт тәмле. -Мә, кәжә, ботка аша. -Юк, кәбестә яратам. Кәбестә тәмле.	Мультфильм: “Теремкэй” Аудиоязма №65-66 Мультфильм: “Кем нәрсә ярата?” Аудиоязма №67 - 71
--------	--	---

2.1.2. Рус төркемендә татар балаларына ана теле өйрәтүгә комплекслы - тематик план
Беренче кечкенәләр төркеменә комплекслы - тематик план

№	Проект темалары	Эшчәнлек төрлөрө	Эшчәнлек саны
1.	Танышу	Танышу	6
2.	Безнең балалар бакчасы	Аю белән куян кунакка килгән Куянга өй төзибез Курчагым “Үчтеки, үчтеки” такмагын уку Курчакның туган көне Карусельгә сәяхәт Минем матур тубым Әминә Бикчәнтәеваның “Туп-туп, тубыбыз” шигырен уку Уенчыктар кибетендә	1 1 1 1 1 1 1 1 1
3.	Көз	Көз жигте Көзгә яфраклар ”Безнең Алсу “ сериясеннән рәсем карау Яшелчәләр Куян кунакка килгән “Шалкан” әкияте Жиләк-жимешләр Әбидә кунакта Яшелчә бакчасында	1 1 1 1 1 1 1 1 1
4.	Мин - дөньяның бер кешесе	Минем исемем бар Бу — мин Мин –дөньяның бер кешесе	1 1 1
5.	Гаилә	Минем гаиләм Безнең гаилә Әйдәгез дуслашыйк Бу өйдә кем яши? Без чәбәкәй итәбез Уйнарга яратабыз “Гаилә” рәсемен карау	1 1 1 1 1 1 1

		Шәйхи Маннурның “Яратам” шигырен уку Әйдәгез уйныйбыз	1 1
6.	Кыш	Ап-ак кар ява Алсу урамга жыена Кар бабай ясау Кыш рәсемен карау Кар ява А.Алиш “Куян кызы”	1 1 1 1 1 1
7.	Яңа ел бәйрәме	Яшел чыршы Әминә Бикчәнтәеваның «Беренче адым» шигырен уку Чыршы бизибез Куян чыршы янында Купшы чыршы Без музыка залында	1 1 1 1 1 1
8.	Минем әйләнә - тирәм	Яраткан уен бүлмәбез Алсу бүлмәсе Безнең урам Безнең апа Алсу авырган Алсуда кунакта Безнең йортта нәрсәләр яши? Йорт кошлары Хайваннарны чакыру Маэмаем М.Жәлилнең “Әтәч” шигырен уку Гав исемле мәче баласы Габдулла Тукай “Гали белән Кәжә” “Чуар тавык” әкият Әкияттә кунакта	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
9.	Әтиләр-бабайлар	Зур гайлә Безнең әтиләр һәм абыйлар Бабайга кунакка барабыз	1 1 1

		Машина Самолет Булатның машинасына гараж ясау	1 1 1
10.	Әниләр-әбиләр	Кибеткә бару Әбидә кунакта Безнең әниләр Алсуны табибка алып барабыз Табибка барабыз Курчакны йоклату	1 1 1 1 1 1
11.	Халык ижаты	Хайваннарны чакыру ”Йомры икмәк” рус халык әкиятен уку “Шалкан” әкиятен уку Авылда “Теремкәй” рус халык әкиятен уку Өч аю	1 1 1 1 1 1
12.	Яз	Урамда яз Яз житә Яз Жәнлекләр урманда яшиләр Язгы урманда Күңелле ял итәбез Агачлар Каргалар Без уйныйбыз Яз килде Аваз культурасы А, Ә авазы Акбай һәм Мияу маңаралары	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
13.	Жәй	Бүлмә гөлләре Бүлмә гөлләре Мультфильмда кунакта Саф һавада Чәчәкләр Балалар бакчасы ишегалдында Экология сукмагы буенча сәяхәт	1 1 1 1 1 1 1

		Су белән уен Мультфильмда кунакта Әнәс Кариның “Чебиләр” шигырен уку Рәхмәт, жәй! Уеннар	1 1 1 1 1
			105 сәгать

Икенче кечкенәләр төркеменә комплекслы - тематик план

№	Проект темалары	Эшчәнлек төрләре	Эшчәнлек саны
1.	Исәнме,балалар бакчасы	Танышу Өйдә кем яши? Мин малай,мин кыз Мияу белән танышу Өйдәгез танышыйк Өйдә дуслашыйк	1 1 1 1 1 1
2.	Уенчыклар	Минем яраткан уенчыкларым Минем яраткан уенчыкларым Карусельгә сәяхәт Без уйнарга яратабыз Йомшак уенчык карау Туп Туган көн Мияу кунакка килгән Уенчыклар кибете	1 1 1 1 1 1 1 1 1
3.	Көз	Алтын көз Көз килде Аваз культурасы,Ө авазы Куян үстергән кишер һәм помидор Яшелчә бакчасында “Шалкан” әкият Жиләк-жимеш бакчасында Бакчада алмалар өлгерде Уйный-уйный санийбыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1

4.	Гаилә	Өйдә кем яши? Безнең гаилә Качышлы уйныйбыз Тату гаилә Минем дуслар Өйдәгез дулашыйк Минем туганнарым Безнең гаилә Әби күчтәнәче Дустыңны сыйла Сөт,чәй Кунакка барабыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
5.	Кыш	Кар ява Алсуны урамга киендерәбез А.Алиш “Куян кызы” “Чанада шуабыз” рәсемен карау Кышкы уеннар “Куяннар”уенын өйрәнү	1 1 1 1 1 1
6.	Яңа ел бәйрәме	Тиздән чыршы бәйрәме Б.Рәхмәтнең “Кыш бабай” шигырен ятлау Уйныйбызда, жырлыйбызда Без бәйрәмгә эзерләнәбез Бәйрәм концерты Яңа ел бәйрәме	1 1 1 1 1 1
7.	Минем йортым,минем шәһәрәм	Минем шәһәрәм Мин “КамАЗ” оныгы “Әлли-бәлли итәргә...”бишек жыры Безнең урам Алсуның яңа өе Алсуда кунакта	1 1 1 1 1 1
8.	Безнең авылда	Безнең авылда Зурлар һәм кечкенәләр “Кем нәрсә ярата?”татар халык әкиятен сөйләү “Песи һәм PESI балалары”рәсемен карау	1 1 1 1

		Ж.Төржөмановның”Үзен бик чиста йөртә”шигырен уку “Кем МИЯУ дип әйтте?” Йорт кошлары Р.Батулланың “Елак әтәч”әсәрен уку Без уйныйбыз.	1 1 1 1 1
9.	Ватанны саклаучылар көне	Зур гаилә Безнең этиләр һәм абыйлар Бабайга кунакка барабыз Ватанны саклаучылар көне Очучылар З.Туфайлованың “Шофёр булам”шигырен уку	1 1 1 1 1 1
10.	8нче март	Минем әнием Кояш гомере телим мин,әнием,сиңа! Без әнигә булышабыз Әбигә кунакка барабыз Мин әнинең ярдәмчесе Азат кунак чакыра	1 1 1 1 1 1
11.	Кыргый хайваннар	Урамда Аю белән куян “Өч аю”әкиятте	1 1 1
12.	Әкияттә кунакта	“Теремкәй” рус халык әкиятен сөйләү Кыргый хайваннар “Төлке,куян һәм әтәч”әкиятен сәхнәләштерү.	1 1 1
13.	Яз	Урамда яз Язжитте Яз жыры “Кояш чык,чык,...” Язгы күренешләр Ак аю кунакка килгән Кошлар Х.Вахитның “Уңган сыерчык”шигырен уку Без уйныйбыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1
14.	Бәйрәмнәр	Бәйрәмгә барабыз “Балалар бакчасында бәйрәм” дигән рәсем карау “Урамда зур концерт” –анимацион сюжет карау	1 1 1

15.	Жэй	Автобуста сәяхәт Ж.Тәржемановның “Кикрикүк” шигырен уку Мультфильмда кунакта М.Мазуновның “Кәжә” шигырен уку “Кәжә һәм кәжә бәтиләре” рәсемен карау Чәчәкләр – тормыш яме Матур жэй кил безгә Мин жэйне яратам “Карга” эндәшен уку Саф һавада Экология сукмагы буенча сәяхәт Без уйныйбыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
			105сәгать

Уртанчылар төркеменә комплекслы - тематик план

Проект темалары	Эшчәнлек төрләре	Эшчәнлек саны
1. Без балалар бакчасында	Танышу Без балалар бакчасында	1 1
	Әкиятләр иленә сәяхәт.	1
2. Мин - дөньяның бер кешесе	Әти, әни һәм мин “Таилә” рәсемен карау. Г. Тукай “Безнең гаилә” шигырен уку. Г. Тукай “Безнең гаилә” шигырен ятлау. Гаилә Мин һәм кешеләр	1 1 1 1 2 2
	“Көз һәм балалар” жыры. Анимацион сюжет “Шалкан әкиятә буенча” Әйдәгез, дуслашыйк.	2 1 1
3. Ю	Б.Рәхмәт “Су” шигырен уку. Б.Рәхмәт “Су” шигырен ятлау	1 1
	Качышлы уйныйбыз.	1
4. Көз	Көз килде “Көз” рәсемен карау	1 1
	Качышлы уйныйбыз.	1
5. Куян күчтәнәчләре	Куян күчтәнәчләре	2

	“Шалкан” әкиятө.	1
6. Көз күчтәнәчләре	Жимешләр.	1
	Р.Батулла “Аю Әппәс” әкиятен сөйләү	1
	Әйдәгез, уйныйбыз.	1
7. Табын янында.	Ашамлыклар	2
	Әбине сыйла	1
	Сыйла	1
	Без кибеткә барабыз, ашамлыклар алабыз	1
	Аш бүлмәсе	1
	Безнең кунаклар	1
	Дустыңны сыйла	1
	Кунак сыйлау.	1
8. Татар халык ашлары.	Татар халык ашлары.	2
	Азат кунак чакыра	1
9. Безнең уенчыклар	Безнең уенчыклар	3
	Әйдәгез уйныйбыз	1
	Уенчыклар белән уйныйбыз	1
	Уенчыклар киетө	1
	Без уйнарга яратабыз	1
	Уйныйбыз	1
	Минем яраткан уенчыкларым	1
	Уенчыклар	2
	Паркка сәяхәт	1
	Алсуның туган көнө	1
	Яңа ел килә	1
	Ә.Баринның “Кыш”шигырен уку	1
10. Кыш	Жәнлекләр кышка әзерләнә	1
	Жәнлекләр кышкы урманда	1
	А.Алиш”Куян кызы”	1
	Кыргый хайваннар	1
	Хәйдәрнең “Керпе туны”әкиятен уку	1
	Ә.Баринның “Кыш”шигырен уку.	1
	Паркка сәяхәт	1

	Уйныйбыз	1
	Мияуга бүләк	1
11. Халык жәүһәрләре	Киёмнәр	2
	“Ни өчен киёмнәр югалган”	1
12. Ватанны саклаучылар.	Безнең Армия	1
	Хәрби һөнәрләр	1
	Очучылар	1
	Без солдатлар	1
	К. Булатованың “Солдатлар” шигырен уку.	1
	Иң яхшы әти.	1
	Уенчыклар үпкәләгән.	1
	“Күңелле уеннар”	1
	Уенчыклар юабыз.	1
13. 8 март	Әнием турында сөйлим	1
	З.Туфайлованың “Әни сүзе” шигырен ятлау.	1
	Саннар	2
14. Яз	Кар Бабай язны эзли	1
	Яз бүләкләре	1
	Нур Гайсинның “Яз килә” шигырен уку	1
	“Без язны яратабыз”	1
	Уйныйбыз да, саныйбыз да	1
15. Күчмә кошлар	Күчмә кошлар	2
	Х.Вахитның “Уңган сыерчык” шигырен уку.	
	Б. Рәхмәтнең “Яз ” шигырен ятлау.	
	Бергәләп өйрәник	1
	“Акбай һәм Мияу мажаралары”	1
16. Халык жәүһәрләре	Кунак чакырабыз	2
	“Күңелле ял итәбез”	1
17. Апрель җитсә, исемнеңе җырына куша тургай	Габдулла Тукай	2
	Габдулла Тукайның “Кызыклы шәкерт” шигырен уку.	1
	Габдулла Тукайның “Гали белән кәжә” шигырен ятлау.	1
	Без татарча сөйләшәбез	2

18. Йорт хайваннары	Йорт хайваннары	1
	К.Ушинскийның “Хайваннар бәхәсе”әсәрен	1
	Бу өйдә кем яши?	1
19. Минем дусларым	“Торна белән Төлкә” әкиятен уку.	2
	“Без татарча сөйләшәбез”	1
	Ж.Тәржемановның ”Кикрикүк”шигырен уку	1
	А.Алишның”Чукмар белән Тукмар” әкиятә буенча әңгәмә	
	Без театр уйныйбыз	1
	Уйныйбыз	1
20. Сабантуй бәйрәме	Сабантуйга әзерләнәбез	1
	Күңелле Сабантуй	
	Сабантуй бәйрәме	1
		104 сәгать

Зурлар төркеменә комплекслы - тематик план.

Проект темалары	Эшчәнлек төрләре	Эшчәнлек саны
1. «Яхшы сүз-жан азыгы»	Танышу	1
	Ягымлы сүзләр	1
	Сыйла(катнаш эшчәнлек)	1
2. А. Алиш ижаты	А.Алиш- балалар язучысы.	1
	А.Алиш “Каз белән аккош”	1
	«Чукмар белән Тукмар» (катнаш эшчәнлек)	1
3. Хуш киләсең, ямьле көз!	Жәйләр үтте, көзләр житте.	1
	Көзгә табигать	1
	“Шалкан” (катнаш эшчәнлек)	1
4. Көз күчтәнәчләре	Яшелчәләр күргәзмәсенә сәяхәт	1
	Сыйлыйбыз	1
	“Баллы кишер” (катнаш эшчәнлек)	1
	Түтәлләрдә үсте яшелчә	1
	Яшелчәләр кибете	1
	Бар матур бакча	
5. Мин яратам сине, Татарстан	Мин яратам сине, Татарстан	1
	Туган жирем- Татарстан	1
	“Уйный-уйный эшлибез”	1
	Гүзәл туган ягыбыз	1
	Туган ил кайдан башлана?	1

	Мультфильм “Акбарс”	1
6. Төслэр дөньясы	Төслэр	1
	Төслэр дөньясы	1
	“Юл мажаралары”.	1
7. Кем эшләми , шул ашамый.	Яшелчә салаты	1
	Яшелчәләр юабыз.	1
	“Кем эшләми, шул ашамый”	1
8. Жиләк-жимешләр	Жимешләр	1
	Уйныйбыз да, жырлыйбыз да	1
	Жиләк-жимешләр	1
9. Минем гаиләм	Безнең гаилә	1
	Әби , бабайларны хөрмәтлик.	1
	“Аш бүлмәсе”	1
10. Табын янында	Савыт-саба кибетенә сәяхәт.	1
	Савыт-саба.	1
	Бергәләп өйрәнәбез.	1
	Курчак Алиягә булыш	1
	Чәй табыны	1
	“Өч аю” .	1
11. Киёмнәр дә безне бизиләр	Киём кешене бизи	1
	Киём - салым кибетенә сәяхәт	1
	“Киёмнәр кибетендә”	1
12. Салкын кыш. Кышкы уеннар.	Салкын кыш	1
	Кышкы уеннар	2
	“ Хат ташучы Кар бабай.”	1
	Без суыктан курыкмыйбыз.	1
	Кыш	1
	“Киёмнәр кибетендә”	1
	Кышкы уеннар	1
	Ел фасыллары	1
	Куян кызы	1
13. Кунак булсаң-тыйнак бул	Без ашыйбыз	1
	Мин кунак яратам	1
	Бергәләп өйрәнәбез	1
14. Киёмнәр	Киенергә ярдәм ит	1
	Милли киёмнәр.	1
	“Киёмнәр кибетендә”	1

	Киёмнәр дә безне бизиләр. Киёмнәр дөняьсы	1 1
	”Ни өчен киёмнәр югалган”	1
15. Йорт жиһазлары	Матур әдәбият белән таныштыру өстәл театры “Өч аю”. Өй жиһазлары кибете.	1 1
	“Маша һәм өч аю”	1
16. Муса Җәлил безнең күңелләрдә.	Муса Җәлил безнең күңелләрдә. “Батыр лыкта-матурлык”.	1 1
	“Шаян уенчыклар”.	1
17. Кояш гомере телим мин, әнием, сиңа	Без әни белән кибеткә бардык Әниләр бәйрәме	1 1
	“Өч кыз”	1
	Әни кирәк Әниемнең тәмле ашлары	1 1
	“Туган көн”	1
18. Без язны яратабыз	Яз килә. Яз килә, яз!	1 1
	“Кем нәрсә ярата?”. Татар халык ижаты аша язны тасвирлау Нәүрүз – яз бәйрәме Бар, юк	1 1 1
19. Безнең канатлы дусларыбыз	Күчмә кошлар Кошлар	1 1
	“Алтын ай” кибете	1
20. Габдулла Тукай ижаты	Габдулла Тукай Г. Тукайның “Кызыклы шәкерт” шигырен уку.	1 1
	Тукай әсәрләреннән төзелгән мультфильмнардаң өзекләр карау.	1
	Г. Тукай “Безнең гаилә” “Гаилә” рәсемен карау	1 1
	Г. Тукай “Бала белән күбәлек”	1
21. Чисталыкта-матурлык	Саулык-зур байлык Шигырь уку: Ә.Ерикәй “Чисталык сөябез”	1 1
	“Чисталыкта-матурлык”	1
22. Җиңү алып килде май	Сугыш ветераннары белән очрашу	1
23. Кунак көтәбез	“Винни-пух кунакка бара”. “Чебурашка”	1 1
24. Хәрәкәттә-бәрәкәт	Минем яраткан спорт төре.	1

	Шигыр уку: В Хэйруллина “Туплар”	1
	Арыслан баласы һәм ташбака ничек жыр жырлаган”	1
25. Чәчәкле жәй.	Чәчәкләр – тормыш яме	1
	Чәчәкле жәй.	1
	Сабантуй бәйрәме	1
26. Күңелле сабантуй	Күңелле Сабантуй уеннары	1
	Сабан туена әзерлек	1
	Сабан туена әзерлек	1
		102

Мәктәпкә әзерлек төркеменә комплекслы - тематик план.

Проект темалары	Әшчәнлек төрләре	Әшчәнлек саны
1. Әйдәгез, танышабыз!	Әйдәгез, танышабыз	1
	Тәмле сүз – жан азыгы	1
	“Мияу адашкан”	1
2. Тату гаилә	Минем өем	1
	Тату гаилә	1
	“Аю баласы дөнья белән таныша”	1
3. Абдулла Алиш ижаты	А. Алиш ижаты белән танышу.	1
	А.Алиш “Сертотмас үрдәк” әкият	1
	«Батыр Мияу белән куркак Куянкай»	1
4. Алтын көз	Алтын көз	1
	Көз жите	1
	“Шалкан”	1
5. Көзгә байлык	Яшелчәләр	2
	«Кем эшләми, шул ашамый.»	1
6. Көз күчтәнәчләре	Жиләк-жимешләр	1
	Көз күчтәнәчләре	1
	“Без сыйланабыз”	1
7. Икмәк – яшәү терәге	“Игенченең тырышлыгы кырларыннан күренә”	1
	Кунак чакырдык	1
	“Юмарт аю”	1
8. Ашамлыктар	Ашамлыктар	1
	Кунак көтәбез	1
	“Кафегә барабыз”	1
9. Савыт-саба	Савыт-саба	2
	“Тәмле” кафесы ачабыз	1
10. Өй җиһазлары	Минем өем, өй җиһазлары	1

	“Тәмле” кафесында	1
11. Милли киёмнәр	Әбиемнең серле сандыгы	1
	Киём кешене бизи	1
	“Күңелле уеннар”	1
12. Минем туган жирем	Татарстан буйлап сәяхәт	1
	Спорт бәйрәменә барабыз	1
	“Көчлеләр, кыюлар, җитезләр”	1
13. Башкалам - Казан	Башкалам - Казан	1
	“Туган илем – туган өем”	1
	Әниләр бәйрәменә барабыз	1
14. Кыргыз хайваннар	Кыргыз хайваннар	2
	“Циркта”	1
15. Ишек алдында	Йорт кошлары	1
	Йорт хайваннары	1
	“Төлке һәм каз” мультфильмы	1
16. Кыш килде	Кыш килде	1
	Кыш	1
	“Безнең дуслар”	1
17. Кышкы уеннар	Кышкы уеннар	1
	Яңа ел бәйрәме	1
	“Кар малай” мультфильмы	1
18. Кыш. Кышкы уеннар	Кыш. Кышкы уеннар	2
	“Шаян кошлар”	1
19. Кышлаучы кошлар	Кышлаучы кошлар	2
	Кошлар кафесы	1
	Кошларга ярдәм итик!	1
	“Әйдә, бие!”	1
	“Урманда зур концерт”	1
20. Киёмнәр	Киёмнәр	1
	Кышкы киёмнәр	1
	“Акбай туган көнгә барырга эерләнә”	1
21. Муса Җәлил	Муса Җәлил	2
	“Мияуның туган көне”	1
22. И туган тел, и матур тел...	Бөтендөнья телләр көне	1
	И туган тел, и матур тел...	1
	“Урман китапханәсендә”	1
23. Безнең шәһәр	Безнең шәһәр	2

	“Уйный-уйный укыйбыз”	1
24. Ямьле яз	Ямьле яз	2
	«Урман мәктәбендә»	1
25. Әкияттә кунакта	Әкияттә кунакта	1
	“Хуш киләсең, Нәүрүз!”	1
	“Теремкәй” әкиятен сәхнәләштерү	1
26. Күчмә кошлар	Күчмә кошлар	2
	“Кем нәрсә ярата?”	1
27. Белем иленә сәяхәт	Белем иленә сәяхәт	2
	Серле чәчәк	1
	Уку бүлмәсе	1
	“Уйный-уйный укыйбыз”	1
28. Мәктәп	Без мәктәпкә барабыз	2
	“Без инде хәзер зурлар - мәктәпкә илтә юллар”	1
	“Юл мажаралары”	1
29. Урман-безнең байлыгыбыз	Урманда	1
	Нәрсә ул “Кызыл китап?”	1
	Габдулла Тукай	1
30. Габдулла Тукай	Г. Тукай әкиятләренә сәяхәт	1
	Без - Тукай оныклары	1
	Г. Тукай “Шүрәле”	1
31. Әкияттә кунакта	«Эш беткәч, уйнарга ярый»	1
	“Алтын бөртекләр”	1
	«Агачлар да авырый»	1
32. Белем иленә сәяхәт	Могҗизалар кыры	1
	Белем иленә сәяхәт	1
33. Без уйнарга яратабыз	Казанга спорт бәйрәменә барабыз	1
	Без уйнарга яратабыз	2
	Сюжетлы-рольле уеннар	1
34. Жиңгү бәйрәме	Алар безгә жиңгү бүләк итте	1
	Жиңгү бәйрәме	1
35. Хуш бакчам, исәнме мәктәп	Кабатлау.	1
	«Хуш бакчам, исәнме мәктәп»	1
		108 сәгать

2.2. Үзләштерү дәрәжәләре

2.2.1. “Татарча сөйләшәбез” укуыту-методик комплекты буенча белем дәрәжәләре үсеше күрсәткечен билгеләү

Методик киңәшләр

Методик кулланмаларда 60 ар белем бирү эшчәнлегенең конспектлары бирелгән. Ел дәвамында, тәрбияче үзе ижади якын килеп, укыту методик кулланмада бирелгән тематик планга таянып, мультфильмнар, анимацион сюжетлар, “Әкият илендә” тапшыруын кулланып, индивидуаль эшне дә кертеп, көндәлек план төзи.

Телгә өйрәтүнең төп формасы һәм чарасы булып белем бирү эшчәнлеген алына. Ул системалы рәвештә план буенча үткәрелә. Өйрәнелгән сүзләр, сүзтезмәләр, диалоглар эшчәнлектән тыш уен вакытларында активлаштырыла һәм ныгытыла, көндәлек аралашуда кулланыла.

Яңа сүзләрне, сүзтезмәләрне, ситуацияләрне балалар аңламаган очракта, тәрбияче рус телендә сөйли. Пиктограммалар мәктәпкә эзерлек төркемендә, яңа сүзләр (фигыльләр) белән беренче тапкыр таныштырганда гына кулланыла. Балаларга темадан тыш артык сүзләр, уеннар, жырлар, шигырьләр бирелергә тиеш түгел. Бала татар телендә сүзгә дәрәжә эйтмәгән очракта, тәрбияче баланы тыңлап сүзгә дәрәжә үрнәгән бирә. Балалардан авазларның дәрәжә эйтелешен катгый таләп итмәскә кирәк. Тәрбияче сөйләмдә акцент, жирле диалект, аваз кимчелекләре булмаска тиеш. Тәрбияче сүзгә белән эшләгәндә татар һәм рус телләре өчен урта сүзләргә таяна ала. Тәрбияче үзенең эшенә ижади якын килергә, төрлө алымнар, чаралар эзләп, аларны кулланырга тиеш. Укыту-методик комплекты кысаларында, лексик минимумны үзләштергән очракта, эшчәнлектә планлаштырылган уеннарның эчтәлеген үзгәртү, яңа алымнар керту, баеп хуплана.

Төркемнәрдә балаларның һәм тәрбиячеләргә татар телендә аралашулары һәрдаим булырга тиеш. Эшчәнлектә өйрәнелгән тел материалы, режим моментларында, уен эшчәнлегенә аша (ситуатив күнегүләр, сюжетлы рольгә уеннар, үстерелешле диалоглар, сәхнәләштерү һ. б.) ныгытыла.

Рус телгә балаларны татарча сөйләштергә өйрәткәндә балалар бакчасы коллективы һәм эти-әниләргә бердәм позициядә булуы уңай нәтижә бирә.

Сүзгә белән эшләү

Балаларны татар телендә сөйләштергә һәм аралашырга өйрәтү билгелә бер күләмдә сүз байлыгы булдырудан башлана.

Яңа сүзләр үзләштерү процессында махсус сайлап алынган күнегүләр төп чара булып тора. Юнәлеш һәм характеры ягыннан лексик күнегүләрне икегә бүлөп карыйлар: эзерлек күнегүләре һәм сөйләм күнегүләре.

Эзерлек күнегүләре балаларны яңа сүзләрне файдаланып сөйләргә эзерли. Бу күнегүләр лексик берәмлекләргә хәтердә калдырырга ярдәм итәләр. *Сөйләм күнегүләре* лексик күнегүләрнең бер төре буларак, үзләштерелгән лексик берәмлекләр жирлегендә ситуацияләргә бәйлә сөйләм эшчәнлеген барлыкка китерәләр.

Яңа сүз өйрәтү төп методик алымнарның берсе булып тора: -яңа сүз тәрбияче тарафыннан ачык, төгәл итеп күрсәтмә рәсем ярдәмендә эйтелә; -аудиоязмадан тыңлатыла, кабатлатыла; -ишеткән сүзгә бала рәсемнән табып күрсәтә һәм эйтә; -сүзләр тизрәк истә калсын өчен сүз кат-кат эйттерелә, аңлашылмаган очракта, аның русча тәржемәсе бирелә; -төрлө эш формаларында (пышылдап, күмәкләп, төркемнәргә бүленеп, хәрәкәтләнеп эйтә) өйрәтелә; -уеннар кулланып (“Ватик телефон”, “Кайтаваз”...) ныгытыла; -яңа сүз, таныш булган сүзләр белән грамматик конструкцияләрдә ныгытыла, мәсәлән: зур туп, чиста туп; -аралашуда кулланыла (бала өйрәнгән яңа сүзләрне, конструкцияләрне бары аралашуда аңлап куллана). -бала теге яки бу сүзгә аның төгәл мәгънәсен аңлап үзләштереп калсын өчен телдән мондый күнегүләрне үткәргә мөмкин: -*Бу туп?* - *Әйе, бу туп.* -*Бу песи?* (*туп күрсәтә*) - *Юк, бу песи.* -өйрәнелгән сүзләрне хәтердә калдыру максатыннан төрлө уеннар оештырырга була: “Исемнә эйтсәң бирәм”, “Мин күрсәтәм, син эйт”, “Сорап ал”, “Сергә кәрзин” һ.б..

Баланың сөйләмгә оештыру өчен исемнә алмашлык (мин, син, бу), сан (1 дән 10 га), сыйфат (тәм, күләм, төс, эчкә сыйфатлар) һәм фигыль белән бәйләү грамматик конструкцияләре кулланыла.

Фигыль белән таныштыру боерык фигыльләрдән башлана (бар, сикер, аша һ.б.). Уртанчылар төркемендә балаларга боерык фигыльләргә аңлап үтәүләрен тәләп ителә. Зурлар төркемендә балалар кайбер боерыкларны үзләргә бирә (сикер, аша, уйна) һәм аңлап үтилә. Мәктәпкә эзерлек төркемнәрендә балалар үзлектән Нишли? Син нишлисәң? сорауларын бирәләр һәм аңлап җавап кайтаралар.

Укыту методик комплектының төп асылы булып аралашуга чыгу тора. Аралашуга чыгу өчен диалогик сөйләмнең эһәмияте бик зур. Диалогик сөйләмгә өйрәткәндә гадидән катлаулыга дигән дидактик принципка таянып эшләу кулай.

Диалогик сөйләмдә иң отышлы алым – сорау-жавап рәвешендә (сорау-информация алу берәмлеге) һәм теләк белдерә торган: теләк, үтенү, тәкъдим итү, ризасызлык төсмере булырга мөмкин. Еш кына сораудан соң, әңгәмәдәшнәң жавап репликасы; килә: *Бу кем? - Бу әти;* раслау рәвешендә: *Бу әти? - Әти;* инкарь рәвешендә: *Бу әни? - Юк, бу әти.* Реплика- жавап сорау рәвешендә дә булырга мөмкин: *Нинди әти?* Бу вакытта әңгәмәдәшнәң жавабы тулы да, ким дә булырга мөмкин: *Матур әти;* яисә: *Матур.*

Мәктәпкәчә яшәтгә балаларга ситуатив - тематик принцип нигезендә, диалогик сөйләмне үстерү буенча түбәндәге типтагы күнегүләр тәкъдим итәргә мөмкин: - уен ситуацияләрендә катнашу; - тәкъдим ителгән үрнәк буенча кечкенә диалоглар төзү; - тематик диалоглар төзү; - сәхнәләштерүдә катнашу; - рольләргә бүлөп сөйләү.

Диалоглар белән эшләү коммуникатив юнәлештә алып барылырга тиеш. Тәрбияче аларның балалар сөйләменә керерлек кирәкле формаларын эшләргә һәм төрле шартларда куллану мөмкинлеген исәпкә алырга тиеш. Тәрбияче, сөйләмгә эмоциональ бизәлеш өстәү өчен, төрле формаларны кулланырга; эш эчтәлегенә туры килә торган интонация, ишарәләр, мимикалардан файдаланырга һ.б. өйрәтергә тиеш.

Шул ук вакытта, диалогны сорау бирү һәм аңа жавап алу дип кенә уйларга ярамый. Балаларны диалогик сөйләмгә хас булган башка (сорау һәм жаваплардан тыш) ситуацияләр, репликалар, көндәлек аралашу формаларына да өйрәтергә кирәк.

Диалог үрнәкләре:

Исәнләшү: *Исәнме, Оля! – Исәнме Коля.* Сабуллашу: *Сау бул, Оля. – Сау бул Коля.* Танышу: *Мин Оля. – Мин Коля.* Чакыру: *Оля, кил монда.*

Рәхмәт белдерү: *Мә, курчак. – Рәхмәт.* Сорау- уңай жавап: *Син малай? – Әйе, мин малай.* Сорау – кире жавап: *Син малай? – Юк, мин кыз.*

Ачыкый торган сорау: *Мин кафега барам. – Нинди кафега?*

Аралашуга чыгу өчен нәтижәле чаралар булып аудиоязмалар, анимацион сюжетлар тора

Аудиоязмалар яңа сүз өйрәтү, сөйләм үрнәкләре үзләштерү, уеннар, кыска җырлар өйрәтү, өстәл театры күрсәтү вакытларында куллану өчен төзелде. Аларны һәр эшчәнлектә куллану мөһим түгел.

Анимацион сюжетлар балаларның белгән сүз байлыгына, яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып төзелде. Сюжетны караганнан соң, балалар белән әңгәмәләр үткәрелә, алда өйрәнелгән уен ситуацияләрен кабатларга тәкъдим ителә.

“Татарча сөйләшәбез” укыту методик комплектына нигезләнеп эшләнгән “Әкият илендә” телевизион тапшыруын балаларны татар теленә өйрәткәндә карарга тәкъдим ителә

3.4. Кушымта (Приложение)

1.1 Балаларның милли составы

2019-2020 нче уку елы.

Төркем номеры №	Барлыгы	Татар балалары	Рус балалары	Катнаш гаилә балалары	Әзербәйҗан балалары	Чуваш балалары	Үзбәк балалары	Таджик балалары
№1 т.	24	7	13	4	-	-	-	
№2т.	20	4	11	5	-	-	-	
№3т.	21	3	9	7	-	1	-	1

№4т.	27	19	1	6	-	1	-	
№5т.	28	13	8	7	-	-	-	
№6т.	21	18	-	3	-	-	-	
№7т.	27	1	15	11	-	-	-	
№8т.	28	11	10	7	-	-	-	
№9т.	22	1	9	10	1	-	1	
№10т.	30	4	15	11	-	-	-	
№11т.	29	15	4	9	-	1	-	
№12т.	23	11	7	4	-	1	-	
Бакчадагы балалар саны:	300	107	102	84	1	4	1	1

2.1.2. Рус телле балаларга татар теле өйрәтүгә аудиоязмалар.

Тема: “Минем гаиләм” (уртанчылар төркеме)

1 нче кисәк (1 нче тема).

Здравствуйте, ребята! Исәнмесез, балалар! (пауза-3 секунд). Это мои лучшие друзья Акбай и Мияу. Они очень добрые, весёлые помощники. Акбай и Мияу разговаривают по другому, по-татарски. Послушайте, как они здороваются друг с другом *(хатын-кыз тавышы)*. **Акбай:** һау-һау! Исәнме, Мияу! **Мияу:** Мияу- мияу! Исәнме, Акбай!

2 нче кисәк (1 нче тема). Слушай! (ир-ат тавышы) Тыңла! (хатын-кыз тавышы)

Әти *(ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)* - Әти *(ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)* Әни *(хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)* - Әни *(хатын-кыз тавышы)*

3 нче кисәк (1 нче тема). Слушай! Повтори! (ир-ат тавышы) Тыңла! Кабатла! (хатын-кыз тавышы)

Әти *(ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)* - Әти *(ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)* Әни *(хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)* - Әни *(хатын-кыз тавышы)*

4 нче кисәк (1 нче тема). Слушай! Покажи! Повтори! (ир-ат тавышы) Тыңла! Күрсәт! Кабатла! (хатын-кыз тавышы)

Эти (ир-ат тавышы, пауза-6 секунд) - Эти (ир-ат тавышы, пауза-6 секунд) Эни (хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд) - Эни (хатын-кыз тавышы)

5 нче кисэк (1 нче тема).Слушай!Пой! (ир-ат тавышы)Тыңла!Жырла! (хатын-кыз тавышы)

Эти-эти (ир-ат тавышы жырлый, пауза-6 секунд) Эни-эни (хатын-кыз тавышы жырлый)

Тема: “Малай, кыз”. 6 нчы кисэк (2 нче тема). Слушай!Повтори! (ир-ат тавышы) Тыңла!Кабатла! (хатын-кыз тавышы)

Эти (ир-ат тавышы, пауза-5 секунд) Эни (хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд) Малай (малай тавышы, пауза-5 секунд)

Кыз (кыз тавышы)

7 нче кисэк (2 нче тема).Слушай!Пой! (ир-ат тавышы)Тыңла!Жырла! (хатын-кыз тавышы)

Эти-эти (ир-ат тавышы жырлый, пауза-6 секунд)Эни-эни (хатын-кыз тавышы жырлый, пауза-6 секунд)

Малай-малай (малай тавышы жырлый, пауза-6 секунд)Кыз-кыз (кыз тавышы жырлый)

Тема: “Әйдәгез, танышыйк”.8 нче кисэк (4 нче тема).Акбай белән Мияу: Исәнмесез, балалар! (пауза-3 секунд).

Балалар: Исәнмесез.

- **А вы знаете, как надо знакомиться друг с другом (хатын-кыз тавышы).**

Акбай: Я знаю. Я Акбай. Мин Акбай. Ты кто? Син кем? (обращается к Мияу). **Мияу:** Я Мияу. Мин Мияу. Син кем? **Акбай:** Мин Акбай. Син кем?

9 нчы кисэк (4 нче тема).Слушай!Пой! (ир-ат тавышы)Тыңла!Жырла! (хатын-кыз тавышы)

Акбай: Мин Акбай. **Мияу:** Мин Мияу. **Малай тавышы:** Мин Коля. **Кыз тавышы:** Мин Оля.

10 нчы кисэк (4 нче тема).Слушай!Пой! (ир-ат тавышы)Тыңла!Жырла! (хатын-кыз тавышы)

Мин эти (ир-ат тавышы жырлый, пауза-6 секунд) Мин эни (хатын-кыз тавышы жырлый, пауза-6 секунд)

Мин малай (малай тавышы жырлый, пауза-6 секунд)Мин кыз (кыз тавышы жырлый)

Тема: “Әйдәгез, танышыйк”.11 нче кисэк (5 нче тема).

Ребята, послушайте, как здороваются Акбай и Мияу друг с другом.

Акбай: Исәнме, Мияу! **Мияу:** Исәнме, Акбай!

12 нче кисэк (5 нче тема).Слушай! Пой! (ир-ат тавышы)Тыңла! Жырла! (хатын-кыз тавышы)

Акбай: Мин Акбай.**Мияу:** Мин Мияу

Тема: “Тату гаилә”.

13 нче кисэк (6 нчы тема).

Акбай: Исәнме, эни (пауза – 3 секунд)**Мияу:** Исәнме, эти (пауза – 3 секунд)**Акбай:** Исәнме, малай (пауза – 3 секунд)**Мияу:** Исәнме, кыз.

Тема: “Минем дуслар”.14 нче кисэк (7 нче тема).Где наши друзья, Акбай и Мияу? (хатын-кыз тавышы).

Ишек шакыган тавыш.

Мияу: Мияу – мияу! (пауза – 3 секунд)**Тәрбияче:** Кем анда?**Мияу:** Мияу – мияу! Мин песи. Мияу – мияу! Мин песи.

Ишек шакыган тавыш.

Акбай: һау-һау! (пауза – 3 секунд)**Тәрбияче:** Кем анда?**Акбай:** һау – һау! Мин эт. һау – һау! Мин эт (пауза – 6 секунд)

Тәрбияче: Песи, кил монда! Эт, кил монда!

Ишек ачылган тавыш.

Мияу: Исәнмесез! Мияу – мияу! Мин песи. **Акбай:** Исәнмесез!һау – һау! Мин эт.

15 нче кисэк (7 нче тема). Слушай!Пой!(ир-ат тавышы)Тыңла!Жырла! (хатын-кыз тавышы)

Мияу-мияу. Мин песи (хатын-кыз тавышы жырлый, пауза – 6 секунд)Мияу-мияу. Мин песи (хатын-кыз тавышы жырлый, пауза – 6 секунд)

Тема: “Әйе.Юк.”

Мин эти (ур-ат тавышы, пауза – 3 секунд) Мин әни (хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд)

17 нче кисәк (10 нчы тема). Слушай! Пой! (ир-ат тавышы) Тыңла! Жырла! (хатын-кыз тавышы)

Тема: “Күнак килгән”.18 нче кисәк (13 нче тема).

Мияу: Мияу-мияу, хочу. **Акбай** (күрсәткән рәсемнәрне атый): Әби (пауза-3 секунд). Бабай.

Мин бабай (ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд) Мин бабай (ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд) Мин эби (хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд)
Мин эби (хатын-кыз тавышы)

Мин бабай (ир-ат тавышы, пауза –5 секунд) Мин бабай (ир-ат тавышы, пауза –5 секунд) Мин эби (хатын-кыз тавышы, пауза –5 секунд)
Мин эби (хатын-кыз тавышы)

21 нче кисәк (16 нчы тема). Акбай и Мияу очень вежливые. При встрече они здороваются и друг у друга спрашивают “Как дела?” - “Хэллэр ничек?” (*хатын-кыз тавышы*) Акбай: Исәнме, Мияу. Мияу: Исәнме, Акбай. Акбай: Мияу, хэллэр ничек? Мияу: Әйбәт. Акбай, хэллэр ничек? Акбай: Әйбәт.

Бу бармак бабай,Бу бармак эби,Бу бармак эти,Бу бармак эни,Бу бармак малай. Бу бармак бабай,Бу бармак эби,Бу бармак эти,Бу бармак эни,Бу бармак кыз.

Акбай: Исәнме, Мияу. **Мияу:** Исәнме, Акбай. **Акбай:** Мияу, хәлләр ничек? **Мияу:** Әйбәт. Акбай, хәлләр ничек? **Акбай:** Әйбәт.

Әби: Исәнмесез, балалар (пауза- 3 секунд). **Балалар:** Исәнме, әби. **Әби** (ипи күрсәтпә): Ипи (пауза- 3 секунд). **Балалар:** Ипи.

Әби: Син кем?**Мияу:** Мин Мияу.**Әби:** Мияу, мә ипи.**Мияу:** Рәхмәт.

Бабай: Исәнмесез, балалар (*пауза- 3 секунд*). **Балалар:** Исәнме, бабай. **Бабай** (*алма күрсәтәләр*): Алма (*пауза- 3 секунд*). **Балалар:** Алма.

Бабай: Син кем?**Акбай:** Мин Акбай.**Бабай:** Акбай, мэ алма.**Акбай:** Рэхмэт.

Тема: “Сөт. Чэй”.28 нче кисэк (22 нче тема).Наши друзья Акбай и Мияу угощаются. Давайте, спросим, что они пьют (хатын-кыз тавышы)

- Акбай, бу нәрсә? (хатын-кыз тавышы)Акбай: Чэй.- Мияу, бу нәрсә? (хатын-кыз тавышы)Мияу: Сөт.

29 нчы кисэк (22 нче тема).Слушай! (ир-ат тавышы)Тыңла! (хатын-кыз тавышы)

Сөт (хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)Сөт (хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)Чэй (ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)Чэй (ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)Ипи (хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)Ипи (хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)Алма (ир-ат тавышы, пауза-3 секунд) Алма (ир-ат тавышы)

30 нчы кисэк (22 нче тема).Слушай!Повтори! (ир-ат тавышы)Тыңла!Кабатла! (хатын-кыз тавышы)

Сөт (хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд)Чэй (ир-ат тавышы, пауза-5 секунд) Ипи (хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд)Алма (ир-ат тавышы)

31 нче кисэк (22 нче тема).Слушай!Покажи!Повтори! (ир-ат тавышы)Тыңла!Күрсәт!Кабатла! (хатын-кыз тавышы)

Сөт (хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд) Чэй (ир-ат тавышы, пауза-6 секунд) Ипи (хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд) Алма (ир-ат тавышы)

Тема: “Дустыңны сыйла”. 32 нче кисэк (23 нче тема).

Акбай: Мияу, мә сөт. **Мияу:** Акбай, мә ипи. -Акбай и Мияу друг друга угостили. А что они забыли сказать за угощение? (хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)**Балалар:** Спасибо. -Правильно, “Спасибо” – “Рәхмәт”. Акбай, скажи “Рәхмәт” (хатын-кыз тавышы)

Акбай: Рәхмәт. Мияу, скажи “Рәхмәт”.**Мияу:** Рәхмәт.

Тема: “Песине сыйла”.33 нче кисэк (25 нче тема).Акбай здесь, а где же Мияу? Акбай позови, Мияу (хатын-кыз тавышы)

Акбай: Мияу, иди сюда. Кил монда. **Мияу** не идёт. Наверно не слышит. Давайте, вместе позовём (хатын-кыз тавышы) **Бергә:** Мияу, кил монда.

34 нче кисэк (25 нче тема).Мияу проголодался. Давайте, его угостим вкусным молоком. Песи, мә сөт. Сөт тәмлеме? (хатын-кыз тавышы)

Мияу: Сөт тәмле, тәмле. Рәхмәт (пауза-5 секунд)-Акбай, мә ипи. **Ипи тәмлеме?** (хатын-кыз тавышы)**Акбай:** Ипи тәмле, тәмле. Рәхмәт.

Тема: “Кунак сыйлау”. 35 нче кисэк (26 нчы тема) Слушай! (ир-ат тавышы)- Тыңла! (хатын-кыз тавышы)

- Ипи тәмле-тәмле (ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)- Ипи тәмле-тәмле (ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)- Чэй тәмле-тәмле (хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)- Чэй тәмле-тәмле (хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)- Алма тәмле-тәмле (ир-ат тавышы, пауза-3 секунд) - Алма тәмле-тәмле (ир-ат тавышы, пауза-3 секунд) - Сөт тәмле-тәмле (хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд) - Сөт тәмле-тәмле (хатын-кыз тавышы)

36 нчы кисэк (26 нчы тема). Слушай!Пой! (ир-ат тавышы)- Тыңла!Жырла! (хатын-кыз тавышы)

- Ипи тәмле-тәмле (ир-ат тавышы, пауза-5 секунд)- Ипи тәмле-тәмле (ир-ат тавышы, пауза-5 секунд)- Чэй тәмле-тәмле (хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд)- Чэй тәмле-тәмле (хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд) - Алма тәмле-тәмле (ир-ат тавышы, пауза-5 секунд) - Алма тәмле-тәмле (ир-ат тавышы, пауза-5секунд) - Сөт тәмле-тәмле (хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд) - Сөт тәмле-тәмле (хатын-кыз тавышы)

37 нче кисэк (26 нчы тема). Сегодня у нас Акбай в гостях. Давайте, позовём Акбай и посадим на красивый стул (хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд)

Бергә: Акбай, кил монда. **Акбай:** Исәнмесез (пауза-5 секунд)**Балалар:** Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек? **Акбай:** Әйбәт.**Акбай,** садись. **Утыр** (хатын-кыз тавышы)**Мияу:** Акбай, утыр.- Давайте, вместе предложим садиться. **Акбай,** утыр (хатын-кыз тавышы пауза-5 секунд).**Балалар:** Акбай, утыр.**Акбай:** Рәхмәт.

Тема: “Кунакны ашат”.38 нче кисэк (28 нче тема).

Мияу, кил монда, утыр. Мә, ипи аша *(хатын-кыз тавышы)***Мияу:** Рэхмәт. Ипи тәмле.- **Акбай кил монда, утыр. Мә, алма аша** *(хатын-кыз тавышы)***Мияу:** Рэхмәт. Алма тәмле

Тема: “Чэй табынында”. 39 нчы кисэк (29 нчы тема).

Мияу, кил монда, утыр. Мә, сөт эч *(хатын-кыз тавышы)***Мияу:** Рэхмәт. Сөт тәмле.- **Акбай кил монда, утыр. Мә, чэй эч** *(хатын-кыз тавышы)***Мияу:** Рэхмәт. Чэй тәмле.

Тема: “Уенчыклар”.40 нчы кисэк (31 нче тема).- Акбай и Мияу принесли “Чудесную коробку”. Давайте, посмотрим, что лежит в этой коробке *(хатын-кыз тавышы)*

- **Что это? Бу нәрсә? Акбай, бу нәрсә?** *(хатын-кыз тавышы)***Акбай:** Туп.- **Мияу, бу нәрсә?** *(хатын-кыз тавышы)***Акбай:** Туп.

Тема: “Зур – кечкенә”.41 нче кисэк (32 нче тема).

Акбай: Бу нәрсә? **Мияу:** Туп. Туп зур.**Акбай:** Бу нәрсә? **Мияу:** Туп. Туп кечкенә.

42 нче кисэк (32 нче тема).Уен.

Туп, туп

Зур туп.

Туп, туп

Кечкенә туп.

43 нче кисэк (32 нче тема).Уен.

Туп-туп,

Зур туп.

Сикер-сикер,

Зур туп.

Туп-туп,

Кечкенә туп.

Сикер-сикер,

Кечкенә туп.

Тема: Күңел ачу кичәсе “Туган көн”.44 нче кисэк (33 нче тема).- Сегодня у Акбай день рождения. Мы ему подарим большие и маленькие мячи. Его ещё нет. Он наверно готовится, наряжается. Давайте, позовём Акбай и посадим на красивый стул *(хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд)*

Бергә: Акбай, кил монда.**Акбай:** Исәнмесез *(пауза-5 секунд)***Балалар:** Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек?**Акбай:** Әйбәт.- **Акбай, кил монда, утыр** *(хатын-кыз тавышы)***Мияу:** Акбай, кил монда, утыр.- **Давайте, вместе предложим садиться. Акбай, утыр** *(хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)***Балалар:** Акбай, утыр.**Акбай:** Рэхмәт.

Тема: “Курчак кунакка килгән”.45 нче кисэк (34 нче тема).В волшебной коробке появилась новая игрушка. Давайте, посмотрим, что это? Бу нәрсә? Курчак. Курчак *(хатын-кыз тавышы).*

46 нчы кисэк (34 нче тема).Слушай! (ир-ат тавышы)Тыңла! (хатын-кыз тавышы)

Мин курчак.Мин курчак.Мин матур курчак.Мин матур курчак *(Бала тавышы жыр итеп жырлый).*

Тема: “Уйныйбыз”.47 нче кисэк (38 нче тема).Слушай! (ир-ат тавышы)Тыңла! (хатын-кыз тавышы)

Әллә-лә, әллә-лә, карусель әйләнә,

Матур курчак әйләнә,

Зур-зур аю әйләнә,
Кечкенә куян әйләнә.
Әллә-лә, әллә-лә, карусель әйләнә,
Матур курчак әйләнә,
Зур-зур аю әйләнә,

Кечкенә куян әйләнә *(темп әкрән, 2 тапкыр кабатлана, балалар тавышы жырлый)*

Тема: “Мияуга бүләк”.48 нче кисәк (40 нчы тема).Слушай!Покажи!Повтори! *(ир-ат тавышы)* - Тыңла!Күрсәт!Кабатла! *(хатын-кыз тавышы)*

- Зур курчак *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд)*
- Кечкенә курчак *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд)*
- Зур куян *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд)*
- Кечкенә куян *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд)*
- Зур туп *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд)*
- Кечкенә туп *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд)*
- Зур аю *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд)*
- Кечкенә аю *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд)*
- Зур пәси *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд)*
- Кечкенә пәси *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд)*
- Зур эт *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд)*
- Кечкенә эт *(хатын-кыз тавышы)*

Тема: “Уенчыклар кибете”.49 нчы кисәк (41 нче тема).

Акбай: Исәнме, Мияу.**Мияу:** Исәнме, Акбай.**Акбай:** Хәлләр ничек?**Мияу:** Әйбәт.**Акбай:** Аю бир.**Мияу:** Нинди аю?**Акбай:** Зур аю.**Мияу:** Мә, зур аю.**Акбай:** Рәхмәт.**Мияу:** Сау бул, Акбай.**Мияу:** Сау бул, Мияу.

Тема: “Бүләкләр”.50 нче кисәк (43 нче тема).- Какие красивые игрушки. Поиграем в интересную игру “Назови правильно - играй”, “уйна” . Бу нәрсә? *(хатын-кыз тавышы)* Акбай: Курчак.- **Мә, курчак, уйна! *(хатын-кыз тавышы)* Акбай:** Рәхмәт.

Тема: “Уйна”.51 нче кисәк (44 нче тема).Слушай! Пой! *(ир-ат тавышы)* Тыңла! Жырла! *(хатын-кыз тавышы)*

Туп матур, туп матур? *(ир-ат тавышы жырлай, пауза-5 секунд)* Әйе, әйе, туп матур *(кыз тавышы жырлай, пауза-5 секунд)*
(2 тапкыр кабатлана) Аю зур, аю зур? *(ир-ат тавышы жырлай)* Әйе, әйе, аю зур *(кыз тавышы жырлай)* (2 тапкыр кабатлана)

Бу курчак? Бу курчак? *(ир-ат тавышы жырлай)* Әйе, әйе, бу курчак *(кыз тавышы жырлай)* (2 тапкыр кабатлана)

Тема: “Ю”.52 нче кисәк (47 нче тема).После прогулки игрушки испачкались. Надо их помыть. Акбай, помой мячик. Туп ю.

Попросите друг друга помыть игрушку *(ир-ат тавышы)*.

53 нче кисәк (47 нче тема).Уен.

Ю, ю, ю – туп ю.
Ю, ю, ю – машина ю.
Ю, ю, ю – курчак ю.
Ю, ю, ю – куян ю.
Ю, ю, ю – алма ю.
Ю, ю, ю – аю ю.

Ю, ю, ю – песи ю.

Ю, ю, ю – эт ю.

Тема: “Уйныйбыз да, санийбыз да”. 54 нче кисэк (51 нче тема). Уен.

Туп, туп, матур туп,

Сикер, сикер матур туп.

Бер, ике, өч, дүрт, биш,

Сикер, сикер, матур туп.

55 нче кисэк (51 нче тема).- Слушай! (ир-ат тавышы) Тыңла! (хатын-кыз тавышы)

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю.

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю *(жырынның темпы экрен)*.

56 нчы кисэк (51 нче тема). Слушай! Пой! (ир-ат тавышы) Тыңла! Жырла! (хатын-кыз тавышы)

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю.

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю *(темпи экрен)*

Тема: “Уенчыклар” 57 нче кисэк (52 нче тема) (Жырлап айталар)

Бер аю, ике аю, өч аю, дүрт аю, биш аю, зур аю *(ир-ат тавышы)*

Бер куян, ике куян, өч куян, дүрт куян, биш куян, кечкенә куян *(хатын-кыз тавышы)*

Бер эт, ике эт, өч эт, дүрт эт, биш эт, әйбәт эт *(ир-ат тавышы)*

Бер песи, ике песи, өч песи, дүрт песи, биш песи, матур песи *(хатын-кыз тавышы)*

Бер туп, ике туп, өч туп, дүрт туп, биш туп, чиста туп *(ир-ат тавышы)*

Тема: “Ничә уенчык?” 58 нче кисэк (53 нче тема). Слушай! (ир-ат тавышы) - Тыңла! (хатын-кыз тавышы)

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю.

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю *(ир-ат тавышы)*

59 нчы кисэк (53 нче тема). Слушай! Пой! (ир-ат тавышы) Тыңла! Жырла! (хатын-кыз тавышы)

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю.

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю *(ир-ат тавышы)*

60 нчы кисэк (53 нче тема).

Мияу: Исәнме, Акбай! **Акбай:** Исәнме, Мияу! **Мияу:** Хәлләр ничек? **Акбай:** Әйбәт. **Мияу:** Куян бир. **Акбай:** Ничә куян? **Мияу:**

Ике. **Акбай:** Мә, ике куян. **Мияу:** Рәхмәт. **Акбай:** Сау бул, Мияу! **Мияу:** Сау бул, Акбай!

Тема: “Бергәләп уйныйбыз”. 61 нче кисэк (55 нче тема). Бармак уены.

Исәнме, бабай.

Исэнме, эби.
Исэнме, эти.
Исэнме, эни.
Исэнме, малай.
Исэнме, бабай.
Исэнме, эби.
Исэнме, эти.
Исэнме, эни.
Исэнме, кыз.

Тема: “Кунак чакырабыз”. 62 нче кисэк (56 нчы тема).

Мияу: Исэнме, Акбай!**Акбай:** Исэнме, Мияу!**Мияу:** Акбай, кил монда. Утыр.**Акбай:** Рэхмэт.**Мияу:** Акбай, мә ипи, аша.**Акбай:** Рэхмэт.

Ипи тәмле.**Мияу:** Сау бул, Акбай!**Акбай:** Сау бул, Мияу!

Тема: “Бу өйдә кем яши?” 63 нче кисэк (59 нчы тема)- Слушай! Пой! (ир-ат тавышы)- Тыңла! Жырла! (хатын-кыз тавышы)

Бу өй матур, Бу өй зур. Монда яши бабай. - Мин бабай (*бабай тавышы*). Монда яши эби. Мин эби (*эби тавышы*). Монда яши эти. - Мин эти (*эти тавышы*). Монда яши эни. - Мин эни (*эни тавышы*). Монда яши малай. - Мин малай (*малай тавышы*). Монда яши кыз. - Мин кыз (*кыз тавышы*). Эйе шул, эйе шул. Бу өй матур, Бу өй зур (*бергә*)

Тема: “Без театр уйныйбыз”. 64 нче кисэк (60 нче тема). Татар халык бию көе (*балалар өчен яраклысы*)

Уйный-уйный үсәбез”- (зурлар төркеме) “Минем өем”.

1 нче кисэк (1 нче тема). Жырлы – биюле уен “Минем өем”.

Бу өй матур, Бу өй зур. Монда яши бабай, Мин бабай (*бабай тавышы*) Монда яши эби. Мин эби (*эби тавышы*) Монда яши эти, Мин эти (*эти тавышы*) Монда яши эни. Мин эни (*эни тавышы*) Монда яши малай, Мин малай (*малай тавышы*) Монда яши кыз, Мин кыз (*кыз тавышы*) Эйе шул, эйе шул, Бу өй матур, Бу өй зур. (*бала тавышы эңгез*)

Тема: “Кишер үстерәбез”. 2 нче кисэк (4 нче тема).

-Зур кишер (*кыска пауза-5 секунд*). -Кечкенә кишер (*кыска пауза-5 секунд*). -Чиста кишер (*кыска пауза-5 секунд*). Пычрак кишер.

Тема: “Куян күчтәнәче”. 3 нче кисэк (5 нче тема). Жыр.

Кишер, кишер, Тәмле кишер. Зур кишер, Баллы кишер. (*бала тавышы эңгез*)

Тема: “Серле кәрзин”. 4 нче кисэк (7 нче тема). Ишек шакыган тавыш (пауза-10 секунд). Тәрбияче: Кто-то стучится в дверь.

Давайте спросим:- Кто там? - Кем анда? Балалар белән тәрбияче: Кем анда? Акбай: Хау-хау. Мин Акбай (*пауза-6 секунд*). **Балалар белән тәрбияче:** Акбай, кил монда. **Ишек ачылган тавыш (пауза-3 секунд). Акбай:** Исэнмесез, балалар (*пауза-6 секунд*). **Балалар:** Исэнме, Акбай.

Хәлләр ничек? Акбай: Әйбәт.

5 нче кисэк (7 нче тема).

Акбай: Мияу, кил монда. Кишер ал. **Мияу:** Ничә кишер? **Акбай:** Ике кишер. **Мияу:** Рэхмэт.

Тема: “Бар матур бакча”. 6 нчы кисэк (9 нчы тема). Жырлы-биюле уен. “Бар безнең бакчабыз”.

1) Бар матур бакча,

Анда кишер үсә.

Менә шундый кишер зур,

Менә шундый кечкенә.

Кушылта:

Кишер, кишер, кил эле,
Биеп, биеп кит эле.
Өллө-лө, өллө-лө,
Биеп, биеп кит эле.
2) Бар матур бакча,
Анда алма үсө.
Менэ шундый алма зур,
Менэ шундый кечкенө.

Кушымта:

Алма, алма, кил эле,
Биеп, биеп кит эле.
Өллө-лө, өллө-лө,
Биеп, биеп кит эле.
3) Шофер, шофер, кил эле,
Биеп, биеп кит эле.
Өллө-лө, өллө-лө,
Биеп, биеп кит эле.

Тема: “Серле янчык”. 7 нче кисэк (10 нчы тема).

Мияу, Акбай: Исәнмесез, балалар (*пауза-10 секунд*) **Балалар:** *Исәнме, Акбай. Исәнме, Мияу. Хәлләр ничек?* **Мияу, Акбай:** Өйбәт. **Мияу и Акбай** принесли волшебный мешочек. Давайте, узнаем, что у них в мешочке (*хатын-кыз тавышы*). **Акбай (кишер күрсәтә):** Бу нәрсә? (*пауза-6 секунд*) **Тәрбияче белән балалар:** *Кишер.* **Акбай:** Кишер нинди? (*пауза-6 секунд*) **Тәрбияче белән балалар:** *Кишер кечкенә.* **Акбай(суган күрсәтә):** Бу нәрсә? **Мияу:** Суган. **Мияу(бәрәңге күрсәтә):** Бу нәрсә? **Акбай:** Бәрәңге.

Тема: “Бар матур бакча”. 8 нче кисэк (12 нче тема). Жырлы-биюле уен. “Бар матур бакча”.

1) Бар матур бакча,
Анда бәрәңге үсө.
Бәрәңге шундый зур,
Бәрәңге кечкенә.
Кушымта:
Бәрәңге, кил эле,
Биеп-биеп кит эле.
Өллө-лө, өллө-лө,
Биеп-биеп кит эле.
2) Бар матур бакча,
Анда суган үсө.
Менэ шундый суган зур,
Менэ шундый кечкенә.

Кушымта:

Суган, суган, кил эле,

Биеп-биеп кит эле.

Эллә-лә, эллә-лә,

Биеп-биеп кит эле.

3) Бар матур бакча,

Анда кыяр үсә.

Менә шундый кыяр зур,

Менә шундый кечкенә.

Кушымта:

Кыяр, кыяр, кил эле,

Биеп-биеп кит эле.

Эллә-лә, эллә-лә,

Биеп-биеп кит эле.

4) Шофер, шофер, кил эле,

Биеп, биеп кит эле.

Эллә-лә, эллә-лә,

Биеп, биеп кит эле. *(бала тавышы җырлый)*

Тема: “Без хезмәт яратабыз”. 9 нчы кисәк (13 нче тема).

Мияу, Акбай: Исәнмесез, балалар *(пауза-10 секунд)*. **Балалар:** Исәнме, Акбай. Исәнме, Мияу. Хәлләр ничек? **Мияу, Акбай:** Әйбәт. - **Мияу и**

Акбай принесли волшебный мешочек. Узнайте на ощупь, что у них в мешочке *(хатын-кыз тавышы)*. **Акбай:** Бу кишер? **Мияу:**

Юк. **Акбай:** Бу суган? **Мияу:** Юк. **Акбай:** Бу кәбестә? **Мияу:** Әйе, кәбестә.

10 нчы кисәк (13 нче тема). Я назову количество овощей, а вы найдите рисунок, покажите, назовите *(хатын-кыз тавышы)*.

Мияу: Бер кәбестә *(пауза-10 секунд)*. **Бала:** Бер кәбестә. **Мияу:** Өч кәбестә *(пауза-10 секунд)*. **Бала:** Өч кәбестә. **Мияу:** Ике кәбестә *(пауза-10 секунд)*. **Бала:** Ике кәбестә. **Мияу:** Биш кәбестә. **Бала:** Биш кәбестә.

11 нче кисәк (13 нче тема).

Мияу: Исәнме, Акбай. **Акбай:** Исәнме, Мияу. **Мияу:** Хәлләр ничек? **Акбай:** Әйбәт. **Мияу:** Акбай, кәбестә бир. **Акбай:** Нинди кәбестә? **Мияу:**

Зур кәбестә. **Акбай:** Ничә кәбестә? **Мияу:** Бер кәбестә. **Акбай:** Мә, бер кәбестә. **Мияу:** Рәхмәт, Мияу. Сау бул. **Акбай:** Сау бул, Акбай.

Тема: “Уйный-уйный эшлибез”. 12 нче кисәк (15 нче тема). Җырлы-биюле уен.

1) Бар матур бакча,

Анда кишер үсә.

Менә шундый кишер зур,

Менә шундый кечкенә.

Кушымта:

Кишер, кишер, кил эле,

Биеп-биеп кит эле.

Эллә-лә, эллә-лә,

Биеп-биеп кит эле.

2) Бар матур бакча,

Анда суган үсә.

Менә шундый суган зур,

Менә шундый кечкенә.

Кушымта:

Суган, суган, кил әле,

Биеп-биеп кит әле.

Әллә-лә, әллә-лә,

Биеп-биеп кит әле.

3)Бар матур бакча,

Анда кыяр үсә.

Менә шундый кыяр зур,

Менә шундый кечкенә.

Кушымта:

Кыяр, кыяр, кил әле,

Биеп-биеп кит әле.

Әллә-лә, әллә-лә,

Биеп-биеп кит әле.

4) Шофер, шофер, кил әле,

Биеп, биеп кит әле.

Әллә-лә, әллә-лә,

Биеп, биеп кит әле. (бала тавышы жырлый)

Тема: “Төсләр дөнъясы”.13 нче кисәк (16 нчы тема).

Акбай, Мияу: Исәнмесез, балалар (пауза-6 секунд).**Балалар:** Исәнме, Акбай. Исәнме, Мияу.**Акбай, Мияу:** Хәлләр ничек?**Балалар:** Әйбәт.

13 нче (а) кисәк (16 нчы тема).

Акбай: Бу нәрсә? **Мияу:** Туп.**Акбай:** Туп нинди?**Мияу:** Туп кызыл.

13 нче (б) кисәк (16 нчы тема).

Мияу: Бу нәрсә? **Акбай:** Туп.**Мияу:** Туп нинди?**Акбай:** Туп сары.

14 нче кисәк (16 нчы тема).- Слушай! (ир-ат тавышы) - Тыңла! (хатын-кыз тавышы)

- Бу нәрсә? (ир-ат тавышы)- Туп (хатын-кыз тавышы, кыска пауза) - Туп нинди? (ир-ат тавышы)- Сары (хатын-кыз тавышы)

15 нче кисәк (16 нчы тема). - Слушай! Повтори! (ир-ат тавышы) - Тыңла! Кабатла! (хатын-кыз тавышы)

- Бу туп (ир-ат тавышы, пауза-6 секунд, балалар кабатлый) .- Туп сары (хатын-кыз тавышы, балалар кабатлый).

16 нчы кисәк (16 нчы тема). Слушай! (ир-ат тавышы) Тыңла! (хатын-кыз тавышы)

- Бу нәрсә? (ир-ат тавышы)- Туп (хатын-кыз тавышы).- Туп нинди? (ир-ат тавышы)- Кызыл (хатын-кыз тавышы)

17 нче кисәк (16 нчы тема). Слушай! Повтори! (ир-ат тавышы)- Тыңла! Кабатла! (хатын-кыз тавышы)

- Бу туп (ир-ат тавышы, пауза-6 секунд, балалар кабатлый) .- Туп кызыл (хатын-кыз тавышы, балалар кабатлый).

18 нче кисәк (16 нчы тема).Жыр.

Туп, туп, кызыл туп.Сикер, сикер, кызыл туп.Туп, туп, сары туп.Сикер, сикер, сары туп (бала тавышы).

19 нче кисәк (16 нчы тема).Уен.

1)Туп, туп, кызыл туп, Сикер, сикер, кызыл туп. Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, жиде, сигез, тугыз, ун,Сикер, сикер кызыл туп.

2)Туп, туп, сары туп, Сикер, сикер, сары туп.Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, жиде, сигез, тугыз, ун,Сикер, сикер сары туп.

Тема: “Төсләр дөнъясы”.20 нче кисәк (17 нче тема).Жыр.

1)Туп, туп, кызыл туп, Сикер, сикер, кызыл туп. Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, жиде, сигез, тугыз, ун,Сикер, сикер кызыл туп.

2)Туп, туп, сары туп, Сикер, сикер, сары туп.Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, жиде, сигез, тугыз, ун,Сикер, сикер сары туп.

3)Туп, туп, яшел туп, Сикер, сикер, яшел туп. Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, жиде, сигез, тугыз, ун,Сикер, сикер яшел туп.

Тема: “Яшелчә салаты”.21 нче кисәк (19 нчы тема).Заяц хотел приготовить овощной салат. Давайте поможем выбрать овощи. Что нужно для салата? Нәрсә кирәк? (пауза-3 секунд). Кишер кирәк? (хатын-кыз тавышы)Акбай: Кирәк.-Суган кирәк? (хатын-кыз тавышы)Акбай: Кирәк.-Помидор кирәк? (хатын-кыз тавышы)Акбай: Кирәк.-Кыяр кирәк? (хатын-кыз тавышы)Акбай: Кирәк.-Кәбестә кирәк? (хатын-кыз тавышы)Акбай: Кирәк.-Бәрәңге кирәк? (хатын-кыз тавышы)Акбай: Кирәк.

21 нче (а) кисәк (19 нчы тема). - Слушай! Повтори! (ир-ат тавышы) Тыңла! Кабатла! (хатын-кыз тавышы)

- Кишер кирәк (ир-ат тавышы, пауза -5 секунд).- Суган кирәк (ир-ат тавышы, пауза -5 секунд).- Помидор кирәк (ир-ат тавышы, пауза -5 секунд).- Кыяр кирәк (ир-ат тавышы, пауза -5 секунд).- Кәбестә кирәк (ир-ат тавышы, пауза -5 секунд). - Бәрәңге кирәк (ир-ат тавышы).

Тема: “Уйныйбыз да, жырлыйбыз да”.22 нче кисәк (23 нче тема).Балалар тавышы жырлый.

1.Миңа кыяр кирәк, Сиңа кыяр кирәк.Әйе шул, әйе шул, Сиңа нәрсә кирәк?

Музыка гына уйный, түбәндәге сүзләргә айткәнче.Битлексез бала: Кәбестә кирәк.Кәбестә битлегә кигән бала белән битлексез бала

куышалар, түгәрәктә балалар жырлап торалар:Әйе шул, әйе шул,Сиңа кәбестә кирәк.Музыка гына уйный.2.Миңа кыяр кирәк, Сиңа кыяр кирәк.Әйе шул, әйе шул, Сиңа нәрсә кирәк? Музыка гына уйный, түбәндәге сүзләргә айткәнче.Битлексез бала: Бәрәңге кирәк.

Кәбестә битлегә кигән бала белән битлексез бала куышалар, түгәрәктә балалар жырлап торалар:Әйе шул, әйе шул,Сиңа бәрәңге кирәк.Музыка гына уйный.3.Миңа кыяр кирәк, Сиңа кыяр кирәк.Әйе шул, әйе шул, Сиңа нәрсә кирәк?

Музыка гына уйный, түбәндәге сүзләргә айткәнче.Битлексез бала: Суган кирәк.Кәбестә битлегә кигән бала белән битлексез бала куышалар, түгәрәктә балалар жырлап торалар:Әйе шул, әйе шул,Сиңа суган кирәк.Музыка гына уйный.

22 нче (а) кисәк (23 нче тема) - шушы уенга сүзсез генә фонограмма.

23 нче кисәк (23 нче тема).Жырлы-биюле уен “Кәрзиндә нәрсә бар?”

1.Әйдә, әйдә, әйт әле, Кәрзиндә нәрсә бар? Кәрзиндә кызыл, сары, Яшел, матур алма бар.	2. Әйдә, әйдә, әйт әле, Кәрзиндә нәрсә бар? Кәрзиндә кыяр, суган, Кәбестә бар, кишер бар.
---	---

Тема: “Уныш бәйрәме”.24 нче кисәк (24 нче тема).Жыр.

Бабай, бабай әйт әле, (балалар

Кәрзиндә нәрсә бар? сорый)

Кәрзиндә кызыл, сары, (бабай

Яшел, матур алма бар. жавабы)

Бабай, бабай әйт әле, (балалар

Кәрзиндә нәрсә бар? сорый)

Кәрзиндә кыяр, суган, бабай

Кәбестә бар, кишер бар. жавабы)

Тема: “Ашамлыклар”.25 нче кисәк (25 нче тема).- Слушай! (ир-ат тавышы) Тыңла! (хатын-кыз тавышы)

- Ипи (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*).- Чэй (*хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд*).- Сөт (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*).- Аш (*хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд*).- Ботка (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*).

26 нче кисэк (25 нче тема). Слушай!Повтори! (ир-ат тавышы)- Тыңла!Кабатла! (хатын-кыз тавышы)

- Ипи (*ир-ат тавышы, пауза -6 секунд, балалар кабатлый*). - Чэй (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд, балалар кабатлый*).- Сөт (*ир-ат тавышы, пауза -6 секунд, балалар кабатлый*) - Аш (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд, балалар кабатый*).- Ботка (*ир-ат тавышы, балалар кабатый*)

27 нче кисэк (25 нче тема). - Слушай!Покажи!Повтори! (ир-ат тавышы) - Тыңла!Күрсэт!Кабатла! (хатын-кыз тавышы)

- Ипи – тэмле ипи (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар таратма рәсемне күрсэт, балалар кабатый*) - Чэй – тэмле чэй (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, балалар таратма рәсемне күрсэт, балалар кабатый*).- Сөт – тэмле сөт(*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар таратма рәсемне күрсэт, балалар кабатый*) - Аш – тэмле аш (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, балалар таратма рәсемне күрсэт, балалар кабатый*).- Ботка – тэмле ботка(*ир-ат тавышы, балалар таратма рәсемне күрсэт, балалар кабатый*).

28 нче кисэк (25 нче тема).Жыр.

Без ашыйбыз тэмле аш,Тэмле аш, тэмле аш.Без ашыйбыз тэмле ботка,Тэмле ботка, тэмле ботка.

Тема: “Кем нәрсә ярата?”.29 нче кисэк (30 нче тема).-Ребята, слушайте, сказку: “Кто что любит?”- “Кем, нәрсә

ярата?”Персонажлар: эт, песи, куян, аю.Эт һәм песи, куян белән аюны очраталар.Эт, песи: Син кем?Аю: Мин аю.Куян: Мин куян.

Син кем?Песи: Мин песи Мияу.Эт: Мин эт Акбай.Песи: Куян, син нәрсә яратасың?Куян: Мин, кишер яратам.Песи: Мә, куян, кишер аша.Куян: Рәхмәт. Кишер тэмле. Мә, песи, кишер аша.Песи: Юк-юк, мин сөт яратам, сөт тэмле.Куян: Мә, сөт, эч.Песи: Рәхмәт, сөт тэмле. Мә, аю, су эч.Аю: Юк-юк, мин алма яратам, алма тэмле, баллы.Песи: Монда алма күп, нинди алма кирәк?Аю: Кызыл алма кирәк.Песи сары алма бирә: Мә, кызыл алма.Аю: Юк, бу сары алма, миңа ике кызыл алма кирәк.Песи: Мә, ике кызыл алма, аша.Аю: Рәхмәт.Аю бер алманы ашый, икенче алманы эткә бирә: Мә, Акбай, алма аша.Эт: Юк, мин аш, ботка яратам.Аю: Мә, эт, ботка аша.Эт: Рәхмәт, ботка тэмле.

Тема: “Туган көн”.30 нчы кисэк (31 нче тема). - Скоро у Алии день рождениеПридут гости, нужна посуда: тарелка - тэлинкә, ложка – кашык (хатын-кыз тавышы).- Слушай! (ир-ат тавышы) - Тыңла! (хатын-кыз тавышы- Тэлинкә(ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд- Тэлинкә (хатын-кыз тавышы, пауза - 3 секунд)- Кашык (ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд)- Кашык (хатын-кыз тавышы)

31 нче кисэк (31 нче тема). - Слушай!Повтори! (ир-ат тавышы) - Тыңла!Кабатла! (хатын-кыз тавышы)- Тэлинкә (ир-ат тавышы, пауза - 6 секунд)- Кашык (хатын-кыз тавышы)

32 нче кисэк (31 нче тема). - Слушай!Покажи!Повтори! (ир-ат тавышы) - Тыңла!Күрсэт!Кабатла! (хатын-кыз тавышы)- Тэлинкә (ир-ат тавышы, пауза - 10 секунд, уенчык тэлинкәне күрсэтәләр, балалар кабатый). - Кашык (хатын-кыз тавышы, пауза - 10 секунд, уенчык кашыкны күрсэтәләр, балалар кабатый).

33 нче кисэк (31 нче тема). Акбай: Мияу, кашык бир.Мияу: Нинди кашык?Акбай: Зур кашык. Кызыл кашык.Мияу: Ничә кашык?Акбай: Ике кашык.Мияу: Мә, ике кашык.Акбай: Рәхмәт.

Тема: “Чэй табыны эзерлибез”.34 нче кисэк (34 нче тема). -Для гостей мы поставили на стол ложку-кашык, тарелку-тэлинкә. А сегодня поставим чашку-чынаяк (пауза-3 секунд). Чынаяк (хатын-кыз тавышы). - Слушай! (ир-ат тавышы) - Тыңла! (хатын-кыз тавышы)- Чынаяк (ир-ат тавышы, пауза - 5 секунд)- Чынаяк (хатын-кыз тавышы)

35 нче кисэк (34 нче тема). - Слушай!Повтори! (ир-ат тавышы) - Тыңла!Кабатла! (хатын-кыз тавышы)-ч ынаяк (ир-ат тавышы, пауза-6 секунд, тәрбияче чынаяк рәсемен күрсэтә, балалар кабатый).- Чынаяк (хатын-кыз тавышы, тәрбияче чынаяк рәсемен күрсэтә, балалар кабатый).

36 нчы кисэк (34 нче тема). - Слушай!Покажи!Повтори! (ир-ат тавышы) - Тыңла!Күрсэт!Кабатла! (хатын-кыз тавышы)- Чынаяк (ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, таратма рәсем яки уенчык чынаяк күрсэтә, балалар кабатый). - Кашык (хатын-кыз, пауза-10 секунд,

таратма рәсем яки уенчык кашык күрсәтә, балалар кабатлый).- Тэлинкэ (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, таратма рәсем яки уенчык чынаяк күрсәтә, балалар кабатлый*).

Тема: “Төсле чынаяклар”.37 нче кисәк (35 нче тема).Посмотрите какая красивая, синяя чашка – зәңгәр чынаяк. Мә, зәңгәр чынаяк (*хатын-кыз тавышы*). **Слушай!Пой! (ир-ат тавышы) Тыңла!Жырла! (хатын-кыз тавышы)**

Зәңгәр – зәңгәр чынаяк,

Зәңгәр – зәңгәр чынаяк.

Әйе шул, әйе шул,

Матур, чиста чынаяк.

Әйе шул, әйе шул,

Зәңгәр, зәңгәр чынаяк.

Тема: “Без киенәбез”.38 нче кисәк (39 нчы тема). Жыр.

Минем күлмәк матур, (*кыз тавышы*)

Синең күлмәк матур. (*малай тавышы*)

Әйе шул, әйе шул, (*икесе*

Минем күлмәк матур. *бергә*)

Минем чалбар матур, (*малай тавышы*)

Синең чалбар матур. (*кыз тавышы*)

Әйе шул, әйе шул, *икесе*

Минем чалбар матур. *бергә*)

Тема: “Киенергә ярдәм ит.39 нчы кисәк (40 нчы тема).-Акбай и Мияу принесли куклам новые наряды: чалбар, күлмәк. Кукле девочке предложим одеть платье, мальчику – брюки. “Курчак күлмәк ки”. “Курчак чалбар ки”(пауза- 3 секунд). Әйдәгез, курчакны киендерәбез. Кукла, надень платье. Курчак, күлмәк ки (*пауза- 10 секунд*). Курчак, чалбар ки (*пауза- 10 секунд, хатын-кыз тавышы*).

- **Слушай! (ир-ат тавышы)- Тыңла! (хатын-кыз тавышы)**

- Курчак, чалбар ки (*ир-ат тавышы*)- Курчак, чалбар ки (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, тәрбияче күрсәтмә кәгазь курчакка чалбар кидерә*).- Курчак, күлмәк ки (*хатын-кыз тавышы*)- Курчак, күлмәк ки (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, тәрбияче күрсәтмә кәгазь курчакка күлмәк кидерә*).

Тема: “Алия йокларга жыена”.40 нче кисәк (41нче тема).-Куклам пора спать. Поможем снять платье и брюки. Курчак, күлмәк сал (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, тәрбияче күрсәтмә кәгазь курчакка күлмәген салдыра*). Курчак, чалбар сал (*хатын-кыз тавышы*).

41 нче кисәк (41нче тема). Слушай! (ир-ат тавышы) Тыңла! (хатын-кыз тавышы)

- Курчак, чалбар сал (*ир-ат тавышы*)- Курчак, чалбар сал (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, тәрбияче күрсәтмә кәгазь курчакның чалбарын салдыра*).- Курчак, күлмәк сал (*хатын-кыз тавышы*)- Курчак, күлмәк сал (*хатын-кыз тавышы, тәрбияче күрсәтмә кәгазь курчакның күлмәген салдыра*).

42 нче кисәк (41 нче тема).- Слушай!Повтори!Выполни! (*ир-ат тавышы*) - **Тыңла!Кабатла!Үтә! (хатын-кыз тавышы)**

- Курчак, күлмәк сал (*ир-ат тавышы, пауза-15 секунд, балалар кабатлый, таратма кәгазь курчакның күлмәген салдыралар*).- Курчак, чалбар сал (*хатын-кыз тавышы, пауза-15 секунд, балалар кабатлый, таратма кәгазь курчакның чалбарын салдыралар*).

43 нче кисәк (41 нче тема).Бишек жыры (*гадирәк сүзле булса, яхшы булыр иде*)

Тема: “Хәерле көн”44 нче кисәк (43 нче тема).- **Слушай! (ир-ат тавышы)- Тыңла! (хатын-кыз тавышы)**

- Бу бит (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд, тәрбияче курчакның битен күрсәтә*).- Бу бит (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд, тәрбияче курчакның битен күрсәтә*).- Бу кул (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд, тәрбияче курчакның кулын күрсәтә*).- Бу кул (*хатын-кыз тавышы, тәрбияче курчакның кулын күрсәтә*).

45 нче кисәк (43 нче тема).- Слушай! Покази! Повтори! (*ир-ат тавышы*)- Тыңла! Күрсәт! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)

- Бу бит (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар үзләренең битен күрсәтәләр, кабатлыйлар*).- Бу кул(*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар үзләренең кулын күрсәтәләр, кабатлыйлар*).

46 нчы кисәк (43 нче тема).- Слушай! Покази! Повтори! (*ир-ат тавышы*)- Тыңла! Күрсәт! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)

- Мә су, бит ю (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар биремне имитация белән күрсәтәләр, кабатлыйлар*).- Мә су, кул ю (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, балалар биремне имитация белән күрсәтәләр, кабатлыйлар*).

47 нче кисәк (43 нче тема).- Слушай! Покази! Повтори! (*ир-ат тавышы*)- Тыңла! Күрсәт! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)

- Бит чиста (*ир-ат тавышы, пауза -10 секунд, балалар кабатлыйлар, хәрәкәт белән күрсәтәләр*).- Кул чиста (*хатын-кыз тавышы, пауза -10 секунд, балалар кабатлыйлар, хәрәкәт белән күрсәтәләр*).

48 нче кисәк (43, 44 нче тема).- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

Мә су, Бит, кулны ю. Чиста су, чиста су, Ю, ю, ю.

Тема: Өстәл театры “Өч аю”. 49 нчы кисәк (46 нчы тема).- Ребята, слушайте, сказку: “Три медведя”- “Өч аю”

Персонажлар: өч аю. **Күренеш:** Урман. Урмандагы өйдә өч аю яши.

В избушке на краю леса жили три медведя. Большого медведя звали Михаил Иванович. Он говорил грубым голосом. Медведицу звали Настасья Петровна. А маленького медвежонка звали Мишутка. Он говорил тоненьким голоском.

После ужина медведи собрались за крулым столом и дружно вели беседу.

Михаил Иванович сядил за стол и грубым голосом говорил: “**Бу өстәл**”. Настасья Петровна не так громко: “**Бу өстәл**”. Маленький Мишутка говорил тоненьким голоском: “**Бу өстәл**”.

А потом Михаил Иванович поудобнее сядил на стул и говорил: “**Бу урындык**”. Настасья Петровна говорила: “**Бу урындык**”. А маленький Мишутка увидел свой сломанный стульчик и спросил: “**Бу урындык?**”.

После обеда медведи шли в другую горницу. Там стояли три кровати.

Михаил Иванович грубым голосом говорил: “**Бу карават**”. Настасья Петровна говорила не так громко: “**Бу карават**”. А Мишутка-шалуниска показал на свою кровать и сказал: “Бу диван”. Михаил Иванович и Настасья Петровна его поправили: “**Бу карават**”.

Перед сном медведи желали друг-другу: “Спокойной ночи” и сладко засыпали.

Тема: “Уенчыклар иленә сәяхәт”. 50 нче кисәк (49 нчы тема).- Мияу и Акбай приглашают нас в магазин игрушек (*хатын-кыз тавышы*)

Мияу: Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек? **Акбай:** Исәнме, Мияу. Әйбәт. Нәрсә кирәк? **Мияу:** Туп кирәк. **Акбай:** Нинди туп? **Мияу:** Зур, яшел, матур туп. **Акбай:** Ничә туп? **Мияу:** Бер туп. **Акбай:** Мә, бер туп. **Мияу:** Рәхмәт. Сау бул, Акбай. **Акбай:** Сау бул, Мияу.

51 нче кисәк (49 нчы тема).- Дети, игрушки тоже хотят с нами поиграть в игру “Карусель”. Давайте поиграем (*хатын-кыз тавышы*).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

Әллә-лә, әллә-лә,

Карусельләр әйләнә,

Матур курчак әйләнә.

Зур-зур аю әйләнә.

Тема: “Уенчыклар иленә сәяхәт”. 52 нче кисәк (50 нче тема).- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

Алиянең туган көненә

Без пешердек ак ипи.
Менэ шундый ипи зур,
Менэ шундый кечкенэ,
Менэ шундый тэмле,
Менэ шундый баллы.
Әйе шул, әйе шул,
Әйе шул ипи тэмле.

Тема: “Уйнарга яратам”.53 нче кисәк (52 нче тема).-Ребята, к нам пришел красивый зайчик. Я очень его люблю: “яратам”. Вы тоже обнимите зайчика и скажите: “люблю” - “яратам” (хатын-кыз тавышы).

54 нче кисәк (52 нче тема).- Слушай! (ир-ат тавышы)- Тыңла! (хатын-кыз тавышы)

- Яратам (ир-ат тавышы, пауза-5 секунд, тәрбияче нинди дә булса уенчыкны кочаклап күрсәтә).

- Яратам (хатын-кыз тавышы, пауза- 5 секунд, тәрбияче нинди дә булса уенчыкны кочаклап күрсәтә).

55 нче кисәк (52 нче тема).- Слушай!Повтори! (ир-ат тавышы)- Тыңла!Кабатла! (хатын-кыз тавышы)

- Яратам (ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар әйтә, парлашып кочаклашалар).

- Яратам (хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, балалар әйтә, парлашып кочаклашалар).

56 нчы кисәк (52 нче тема).- Слушай!Покажи!Повтори! (ир-ат тавышы)- Тыңла!Күрсәт!Кабатла! (хатын-кыз тавышы)

- Мин алма яратам (ир-ат тавышы, пауза-6 секунд, алманы күрсәтә, балалар әйтә).

- Мин кыяр яратам (хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд, кыярны күрсәтә, балалар әйтә).

- Мин груша яратам (хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд, грушаны күрсәтә, балалар әйтә).

- Мин ипи яратам (ир-ат тавышы, мандаринны күрсәтә, балалар әйтә).

57 нче кисәк (52 нче тема).- Слушай! Пой! (ир-ат тавышы)- Тыңла! Жырла! (хатын-кыз тавышы)

Мин алма яратам,

Яратам, яратам.

Мин кыяр яратам,

Яратам, яратам.

Мин груша яратам,

Яратам, яратам.

Мин Коляны яратам,

Яратам, яратам.

Мин Оляны яратам.

Яратам, яратам.

Тема: “Син нәрсә яратасың?”.58 нче кисәк (53 нче тема).Жыр “Яратам”.

Яратам, яратам.

Курчак яратам.

Яратам, яратам.

Аю яратам.

Яратам, яратам.

Куян яратам.

Яратам, яратам.
Туп яратам.
Яратам, яратам.
Песи яратам.
Яратам, яратам.
Эт яратам.

Тема: “Уйный-уйный үсәбез”.59 нчы кисәк (55 нче тема).

Әллә-лә, әллә-лә,
Карусельләр әйләнә.
Матур кызлар әйләнә,
Зур малайлар әйләнә.

Тема: “Нәрсә бар?”.60 нчы кисәк (56 нчы тема).

- Әйт әле, әйт әле,
Кәрзиндә нәрсә бар? (*ир-ат тавышы*)
- Кәрзиндә алма бар,
Тәмле, тәмле алма бар.
Әйе шул, әйе шул,
Кызыл, кызыл алма бар (*хатын-кыз тавышы*)
- Әйт әле, әйт әле,
Кәрзиндә нәрсә бар? (*ир-ат тавышы*)
- Кәрзиндә кыяр бар,
Тәмле, тәмле кыяр бар.
Әйе шул, әйе шул,
Яшел, яшел кыяр бар (*хатын-кыз тавышы*)
- Әйт әле, әйт әле,
Кәрзиндә нәрсә бар? (*ир-ат тавышы*)
- Кәрзиндә кишер бар,
Тәмле, тәмле кишер бар.
Әйе шул, әйе шул,
Сары, сары кишер бар (*хатын-кыз тавышы*)
- Әйт әле, әйт әле,
Кәрзиндә нәрсә бар? (*ир-ат тавышы*)
- Кәрзиндә кәбестә бар,
Тәмле, тәмле кәбестә бар.
Әйе шул, әйе шул,
Зур, зур кәбестә бар (*хатын-кыз тавышы*)

Тема: “Сабантуйга әзерләнәбез”.61 нче кисәк (58 нче тема).Завтра праздник Сабантуй. Акбай и Мияу приглашают нас на праздник.
Для праздника нужны подарки, призы. Предложите им свои игрушки (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд*))

Балалар: Исәнме, Мияу. Исәнме, Акбай. **Акбай:** Исәнмесез, балалар. **Мияу:** Исәнмесез, балалар.

62 нчы кисәк (58 нче тема). Жыр.

1. Карагыз, карагыз,
Сабантуйга барабыз.
Сабантуйга барабыз,
Уйнап бүләк алабыз.
2. Сабантуйга барабыз,
Сикерәбез, чабабыз.
Жырлап, биеп алабыз,
Уйнап бүләк алабыз.

Тема: “Күңелле Сабантуйга уеннары”. 63 нче кисәк (59 нчы тема). Балалар башкаруында “Сабантуй” жыры.

“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” (мәктәпкә эзерлек төркеме)

Тема: “Әйдәгез, танышабыз”. 1 нче кисәк (1 нче тема). Ишек шақыган тавыш (озын пауза-20 секунд).

Тәрбияче: Син кем? Не отвечает. Интересно, кто же это? Дети, помогите мне. Наверное, хочет, чтобы спросили все вместе. Син кем?

Бергә: Син кем? **Тәрбияче:** Молчат. Давайте, спросим погромче. Син кем? **Бергә:** Син кем? **Мияу:** Мин песи. Мин Мияу (озын пауза-10 секунд).

Тәрбияче: А-а, это наш друг Мияу, давайте, позовём его. **Бергә:** Мияу, кил монда! **Ишек ачылган тавыш** (кыска пауза-4 секунд).

Мияу керә: Исәнмесез (кыска пауза-4 секунд). **Балалар:** Исәнме, Мияу. Хәлләр ничек? **Мияу:** Әйбәт (кыска пауза-3 секунд). **Балалар:**

Мияу, утыр. **Мияу:** Рәхмәт.

2 нче кисәк (1 нче тема). Ребята, слушайте, как знакомятся Оля с Колей (ир-ат тавышы)

- Исәнме (кыз тавышы, кыска пауза)- Исәнме (малай тавышы, кыска пауза)- Син кем? (кыз тавышы, кыска пауза)- Мин Коля. Син кем? (малай тавышы, кыска пауза)- Мин Оля (кыз тавышы).

Тема: “Хәерле көн”. 3 нче кисәк (2 нче тема). Ишек шақыган тавыш (кыска пауза -5 секунд). **Бергә:** Син кем? **Акбай:** Мин эт, Акбай. һау-һау. **Мияу:** Мин песи, Мияу. Мияу-Мияу (озын пауза-10 секунд). **Бергә:** Акбай, кил монда. Мияу, кил монда. **Акбай, Мияу:** Исәнмесез,

балалар (кыска пауза -5 секунд). **Балалар:** Исәнмесез, Акбай, Мияу.

4 нче кисәк (2 нче тема) (телефоннан сөйләшү) **Акбай:** Алло. **Мияу:** Алло. Син кем? **Акбай:** Мин Акбай. **Мияу:** Исәнме, Акбай. **Акбай:**

Хәерле көн, Мияу. Хәлләр ничек? **Мияу:** Әйбәт. Рәхмәт. Акбай, хәлләр ничек? **Акбай:** Әйбәт. Рәхмәт. Сау бул, Мияу. **Мияу:** Сау бул, Акбай.

5 нче кисәк (2 нче тема). Жыр. “Хәерле көн”.

Хәерле көн, эти (ир-ат тавышы). Хәерле көн, эни (хатын-кыз тавышы). Хәерле көн, бабай (ир-ат тавышы). Хәерле көн, эби (хатын-кыз тавышы).

Тема: “Син кем?” 6 нчы кисәк (4 нче тема).

- Акбай и Мияу тоже хотят играть с нами в сказку «Репка». Они должны хорошо запомнить ваши имена. Давайте, проверим. Акбай отвернётся, а вы по очереди будете подходить, и здороваться с ним. Акбай будет угадывать, кто это (ир-ат тавышы).

Мияу: Исәнме, Акбай. **Акбай:** Син кем? Оля? **Мияу:** Юк, мин Мияу.

Тема: “Шалкан” әкиятен сәхнәләштерү. 7 нче кисәк (5 нче тема). **Акбай:** Бу кем? **Мияу:** Бу эти. **Акбай:** Әйе, эти. Бу кем? **Мияу:** Бу эни.

Акбай: Юк. Бу кем? **Мияу:** Бу кыз. **Акбай:** Юк. Бу кем? **Мияу:** Бу бабай. **Акбай:** Әйе, бу бабай.

8 нче кисәк (5 нче тема). Ребята, слушайте. Спросите: Это кто? - Бу кем? (ир-ат тавышы)

- Исәнмесез (эни тавышы, озын пауза-10 секунд)- (балалар сорый) ... Бу кем? - Бу эни (эни тавышы, кыска пауза-3 секунд).- Исәнмесез (эти тавышы, озын пауза-6 секунд)- (балалар сорый) ... Бу кем? - Бу эти (эти тавышы, кыска пауза-3 секунд).- Хәерле көн, мыр-р-р...(песи

тавышы, озын пауза-6 секунд)- (балалар сорый) ... Бу кем?- Бу песи (песи тавышы)- Хэллэр ничек? Р-р-р...(эт тавышы, озын пауза-6 секунд)- (балалар сорый) ... Бу кем?- Бу эт (эт тавышы, кыска пауза-3 секунд)- Чи, чи чи. Исәнмесез (тычкан тавышы, озын пауза-6 секунд) - (балалар сорый) ... Бу кем?- Бу тычкан (тычкан тавышы).

Тема: “Бу нәрсә?”9 нчы кисәк (7 нче тема).- Ребята, мы с вами хорошо потрудились, вырастили большую репку. Молодцы. Теперь можно поиграть. Акбай и Мияу принесли нам игрушки. Давайте, спросим: Это что? – Бу нәрсә? (ир-ат тавышы).

Акбай: Бу нәрсә? **Мияу:** Бу тычкан. **Акбай:** Нинди тычкан?**Мияу:** Кечкенә тычкан.

10 нчы кисәк (7 нче тема).*Акбай белән Мияу сатучы-сатып алучы рольларендә.*

Акбай: Исәнме, Мияу.**Мияу:** Исәнме, Акбай.**Акбай:** Нәрсә кирәк?**Мияу:** Туп кирәк.**Акбай:** Нинди туп?**Мияу:** Зур, матур туп.**Акбай:** Мә, зур, матур туп.**Мияу:** Рәхмәт. Саубул Акбай.**Акбай:** Саубул, Мияу.

Тема: “Кем нишли?”11 нче кисәк (8 нче тема). Ребята, слушайте вопрос, найдите соответствующую картинку и ответьте (ир-ат тавышы).

- Эти нишли? (ир-ат тавышы, озын пауза -20 секунд, балалар рәсемне таба, җавап бирәләр: эти йоклый).- Әйе, эти йоклый (хатын-кыз тавышы).- Эни нишли? (ир-ат тавышы, озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, җавап бирәләр: эни юа).- Әйе, эни юа (хатын-кыз тавышы).- Кыз нишли? (ир-ат тавышы, озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, җавап бирәләр: кыз утыра).- Әйе, кыз утыра (хатын-кыз тавышы).- Малай нишли? (ир-ат тавышы, озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, җавап бирәләр: малай йоклый).- Әйе, малай йоклый (хатын-кыз тавышы).- Әби нишли? (ир-ат тавышы, озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, җавап бирәләр: әби юа).- Әйе, әби юа (хатын-кыз тавышы).- Бабай нишли? (ир-ат тавышы, озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, җавап бирәләр: бабай утыра).- Әйе, бабай утыра (хатын-кыз тавышы).

Тема: “Дусларны сыйлайбыз”.12 нче кисәк (10 нчы тема).Жыр. “Нишли?”

Нишли? Нишли?

Йоклай, йоклай.

Нишли? Нишли?

Утыра, утыра.

Нишли? Нишли?

Ашый, ашый.

Нишли? Нишли?

Эчә, эчә.

Тема: “Нишлисең?”13 нче кисәк (11 нче тема).Ребята, Акбай и Мияу угощаются. Мияу спрашивает: Акбай, что делаешь? –

Нишлисең? (ир-ат тавышы)**Мияу:** Акбай, нишлисең?**Акбай:** Кушаю. Ашыйм, ашыйм. Мияу, нишлисең?**Мияу:** Пью. Эчәм, эчәм (озын пауза)**Тәрбияче:** Спросите, что делает Акбай?**Бергә:** Акбай, нишлисең?**Акбай:** Ашыйм (озын пауза).**Тәрбияче:** Спросите, что делает Мияу?**Бергә:** Мияу, нишлисең?**Мияу:** Эчәм.

Тема: “Нишлисең?” (телефоннан сөйләшү)14 нче кисәк (11 нче тема).

- Исәнме, хәерле көн, Оля (малай тавышы).- Исәнме, хәерле көн. Син кем? (кыз тавышы).- Мин Коля (малай тавышы).- Хэлләр ничек, Коля? (кыз тавышы).- Әйбәт. Хэлләр ничек, Оля? (малай тавышы).- Әйбәт (кыз тавышы).- Оля, нишлисең? (малай тавышы).- Алма ашыйм. Коля, нишлисең? (кыз тавышы).- Чәй эчәм (малай тавышы).- Сау бул, Коля (кыз тавышы).- Сау бул, Оля (малай тавышы).

Тема: “Әйдәгез, уйныйбыз”.15 нче кисәк (13 нче тема).

- Исәнме, Оля (малай тавышы).- Исәнме, Коля (кыз тавышы).- Хәерле көн (малай тавышы).- Хәерле көн (кыз тавышы).- Хәлләр ничек? (малай тавышы).- Әйбәт. Коля, хәлләр ничек? (кыз тавышы).- Әйбәт (малай тавышы).- Коля, нишлисең? (кыз тавышы).- Ботка ашыйм. Син нишлисең? (малай тавышы).- Мин уйныйм (кыз тавышы).- Сау бул, Оля (малай тавышы).- Сау бул, Коля (кыз тавышы).

Тема: “Кунак килде”.16 нчы кисәк (14 нче тема).Ишек шакрыган тавыш (озын пауза-10 секунд).

Бергә: Кем анда?**Әби:** Мин әби (кыска пауза-4 секунд).**Бергә:** Әби, кил монда.**Ишек ачылган тавыш (кыска пауза-3 секунд).****Әби:** Исәнмесез, балалар (озын пауза-10 секунд). **Бергә:** Исәнме, әби. Әби, хәлләр ничек?**Әби:** Әйбәт, рәхмәт(кыска пауза-4 секунд).- **Предложите бабушке сесть на стул (хатын-кыз тавышы, кыска пауза-4 секунд).****Бергә:** Әби, утыр. - **Әби нишлисең? (хатын-кыз тавышы).****Әби:** Сижу - утырам. Утырам.

17 нче кисәк (14 нче тема).- Бабушка ты сидишь на стуле, как скажешь, что сидишь (хатын-кыз тавышы).**Әби:** Утырам.- **Мияу, ты сидишь на стуле, как скажешь, что сидишь (хатын-кыз тавышы).****Мияу:** Утырам.- **Акбай, ты сидишь на стуле, как скажешь, что сидишь (хатын-кыз тавышы).****Акбай:** Утырам.

18 нче кисәк (14 нче тема).

Мияу: Әби, кил монда, утыр.**Әби:** Рәхмәт.**Мияу:** Әби, нишлисең?**Әби:** Утырам.**Мияу:** Әби, мә чәй, эч.**Әби:** Рәхмәт, чәй тәмле.

Тема: “Кафега барабыз”.19 нчы кисәк (16 нчы тема).

Акбай и Мияу встретились по пути в кафе. Слушайте, как они разговаривали друг с другом (хатын-кыз тавышы).

Акбай: Исәнме, Мияу.**Мияу:** Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек?**Акбай:** Әйбәт. Хәлләр ничек?**Мияу:** Әйбәт.**Акбай:** Мияу, куда идешь? Кая барасың? **Мияу:** Иду в кафе. Кафега барам. Акбай, кая барасың?**Акбай:** Кафега барам.

Тема: “Без кафеда” (телефоннан сөйләшү)20 нче кисәк (17 нче тема). Слушайте, как Коля угощается в кафе. Из кафе звонит Оле. (ир-ат тавышы).

Исәнме, Оля (малай тавышы).- Исәнме, Коля (кыз тавышы).- Хәлләр ничек? (малай тавышы).- Әйбәт. Коля, син нишлисең? (кыз тавышы).- Мин бәрәңге ашыйм (малай тавышы).- Бәрәңге тәмлеме? (кыз тавышы).- Әйе, бәрәңге тәмле. Оля, син нишлисең? (малай тавышы).- Мин уйныйм (кыз тавышы).- Сау бул, Оля (малай тавышы).- Сау бул, Коля (кыз тавышы).

Тема: “Күңелле уеннар”.21 нче кисәк (20 нче тема). У меня тоже есть рисунки, давайте их посмотрим (клоун,ир-ат тавышы).

- Зайчик прыгает. Куян сикерә. Сикерә (озын пауза-20 секунд).- Зайчик бежит. Куян йөгәрә. Йөгәрә.

22 нче кисәк (20 нче тема). - **Слушай. Найди соответствующий рисунок (ир-ат тавышы)**

-Бу төлке. Төлке зур, матур. Төлке утыра (озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә).-Бу керпе. Керпе кечкенә, матур. Керпе уйный (озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә).-Бу аю. Аю зур, матур. Аю йоклый (озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә).-Бу песи. Песи кечкенә, матур. Песи сөт эчә (озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә).

-Бу эт. Эт зур, матур. Эт ашый (озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә).-Бу кыз. Кыз кечкенә, матур. Кыз кул юа (озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә).-Бу куян. Куян кечкенә, матур. Куян сикерә (озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә).-Бу төлке. Төлке зур, матур. Төлке йөгәрә (балалар рәсемне таба, күрсәтә).

23 нче кисәк (20 нче тема).Жырлы-биюле уен “Әйдәгез, биибез”.

1) Бар монда зур төлке.

Зур төлке, матур төлке.

Төлке, төлке кил әле,

Биеп-биеп кит әле (2 тапкыр).

2)Бар монда зур аю,

Зур аю, матур аю.

Аю, аю кил эле,

Биеп-биеп кит эле (2 тапкыр).

3)Бар кечкенә куян,

Кечкенә, матур куян.

Куян, куян кил эле,

Биеп-биеп кит эле (2 тапкыр).

4)Бар кечкенә керпе,

Кечкенә, матур керпе.

Керпе, керпе кил эле,

Биеп-биеп кит эле (2 тапкыр).

Тема: “Спорт бәйрәменә эзерләнәбез”.24 нче кисәк (22 нче тема).

- Акбай и Мияу готовятся на спортивный праздник. Мияу, кая барасың? *(ир-ат тавышы)*

Мияу: Спорт бәйрәменә барам.-**Акбай, кая барасың?** *(ир-ат тавышы)*.**Акбай:** Спорт бәйрәменә барам.**Мияу:** Акбай, сикер! Акбай, син нишлисең?**Акбай:** Мин сикерәм. Мияу, беги! Мияу, йөгер! Мияу, йөгер! Мияу, син нишлисең?**Мияу:** Я бегу. Мин йөгерәм. Йөгерәм.

Тема: “Бәйрәмгә барабыз”.25 нче кисәк (23 нче тема).- Акбай и Мияу собрались в Казань. Покупают в кассе билет *(хатын-кыз тавышы)*

Мияу: Акбай, билет бир эле.**Акбай:** Кая барасың?**Мияу:** Казанга барам.**Акбай:** Мә, билет. **Мияу:** Рәхмәт.

- Мы с вами тоже поедem в город Казань. Спросите, у кассира билет *(хатын-кыз тавышы)*

26 нчы кисәк (23 нче тема).- Мы проезжаем заповедную зону. Тут обитают дикие животные, которые охраняются *(кыска пауза, ир-ат тавышы)* **Ребята, скажите, кого вы видите? Что они делают?** *(ир-ат тавышы)*

27 нче кисәк (23 нче тема).Остановка для отдыха. Здесь можно поесть и попить *(кыска пауза, ир-ат тавышы)***Акбай:** Мин өчпочмак ашыйм. Син нишлисең?**Мияу:** Мин чәк-чәк ашыйм.

28 нче кисәк (23 нче тема).Жыр.

Мин барам, барам, барам,

Казанга барам, барам.

Әйе шул, әйе шул,

Казанга барам, барам.

Тема: “Казанда спорт бәйрәме”.29 нчы кисәк (25 нче тема).

- Исәнме, мин корреспондент. Син кем? *(хатын-кыз тавышы)*. **Акбай:** Исәнмесез. Мин Акбай- **Сиңа ничә яшь?** *(хатын-кыз тавышы)*.

Акбай: 6 яшь.- **Син нишлисең?** *(хатын-кыз тавышы)*.**Акбай:** Мин сикерәм. - **Рәхмәт** *(хатын-кыз тавышы)*. - **Исәнме, мин**

корреспондент. Син кем? *(хатын-кыз тавышы)*.**Мияу:** Исәнмесез. Мин Мияу.- **Сиңа ничә яшь?** *(хатын-кыз тавышы)*.**Мияу:** 6 яшь.- **Син нишлисең?** *(хатын-кыз тавышы)*. **Мияу:** Мин йөгерәм.- **Рәхмәт** *(хатын-кыз тавышы)*.

30 нчы кисәк (25 нче тема).(Физминутка үткәрер өчен дәртле музыкага җырланса, яхшы булыр иде)

Әй, нәниләр, нәниләр

Ардык без, дип әйтмиләр.

Аякларын күтәрәп,

Матур итеп атлыйлар.

Хәзер барабыз алга

Егылмыйча, син атла.

1,2,3,4,5.

Хэзер барабыз артка

Егылмыйча, син атла.

6,7,8,9,10.

Егылмыйча, син атла.

1,2,3,4,5.

Хэзер барабыз артка

Егылмыйча, син атла.

6,7,8,9,10.

Тема: “Безнең дуслар”.31 нче кисәк (28 нче тема).- Ребята, к нам из цирка пришли домашние птицы. Давайте, с ними познакомимся
(хатын-кыз тавышы, кыска пауза).**Әтәч тавышы:** Кикрикүк. Әтәч. Әтәч. Әтәч (озын пауза-бсекунд).**Бергә:** Әтәч. Әтәч. Әтәч. **Тавык**

тавышы: Ко-ко-ко. Тавык. Тавык. Тавык (озын пауза -6 секунд).**Бергә:** Тавык. Тавык. Тавык.

32 нче кисәк (28 нче тема).Жыр.

1)Бар монда зур әтәч,

Зур әтәч, матур әтәч.

Әтәч, әтәч кил әле,

Биеп, биеп кит әле (2 тапкыр).

2)Бар кечкенә тавык,

Кечкенә, матур тавык.

Тавык, тавык кил әле,

Биеп, биеп кит әле (2 тапкыр).

Тема: “Үрдәк дусларын тапты”.33 нче кисәк (29 нчы тема).Ишек шакыган тавыш (кыска пауза-6 секунд).**Бергә:** Кем анда?**Үрдәк:** Бак-бак, мин (кыска пауза-6 секунд).**Бергә:** Кил монда.**Ишек ачылган тавыш** (кыска пауза-3 секунд).**Үрдәк:** Исәнмесез (кыска пауза-6 секунд).

Бергә: Исәнмесез. Син кем?**Үрдәк:** Мин үрдәк. Мин үрдәк. Үрдәк.

34 нче кисәк (29 нчы тема).Үрдәк: Бак-бак. Хозяин цирка ищет своих зверей, птиц. Отправил меня за ними. -**Утка долго шла**
проголодалась, давайте, угостим. Үрдәк, кил монда, утыр. Мә, ботка аша (хатын-кыз тавышы). **Үрдәк:** Бак-бак. Рәхмәт, ботка тәмле.

- **Давайте, позовем зверей, птиц и угостим их тоже** (хатын-кыз тавышы).

Тема: “Акбай чана шуа”.35 нче кисәк (31 нче тема).Слушайте, как будет санки по-татарски (ир-ат тавышы, кыска пауза-3 секунд).

-**Бу чана** (ир-ат тавышы, пауза-3 секунд, тәрбияче куянный чанасын күрсәтә)

-**Бу чана** (кыска пауза-3 секунд). **Повторите** (кыска пауза-3 секунд). **Бу чана** (ир-ат тавышы, пауза- 6 секунд, балалар кабатлый)

-**Бу чана** (ир-ат тавышы, пауза- 6 секунд, балалар кабатлый)

-**Слушайте** (кыска пауза-3 секунд). **Заяц катается на санках** (ир-ат тавышы, кыска пауза-3 секунд)

-**Куян чана шуа** (кыска пауза-3 секунд). **Куян чана шуа** (ир-ат тавышы).

36 нчы кисәк (31 нче тема)-Куян нишли? (ир-ат тавышы).-Чана шуа (хатын-кыз тавышы).-Төлке нишли? (ир-ат тавышы).-Чана шуа (хатын-кыз тавышы).-Бүре нишли? (ир-ат тавышы).-Чана шуа (хатын-кыз тавышы).-Аю нишли? (ир-ат тавышы).-Чана шуа (хатын-кыз тавышы).

Тема: “Чана шуам”.37 нче кисәк (32 нче тема).Акбай белән Мияу жырлыйлар.

Мин Акбай, мин Акбай,Зур Акбай, матур Акбай (Акбай тавышы).Мин Мияу, мин Мияу, Зур Мияу, матур Мияу (Мияу тавышы).

38 нче кисәк (32 нче тема).Мияу: Акбай, бу нәрсә? Акбай: Бу чана.Мияу: Чана нинди?.Акбай: Чана зур, кызыл.Чана шуган тавыш ишетелә (кыска пауза-3 секунд).Мияу: Акбай, нишлисең? Акбай: Мин чана шуам. Мияу, кил монда. Утыр.Мияу: Мин чана шуам. Тема: “Әйдә, бие”.**39 нчы кисәк (34 нче тема).**“Зиләйлүк” татар халык көе ишетелә (сүзләргә әйткәндә көй акрын гына ишетелә) - Ребята, слушайте, какая красивая, весёлая плясовая мелодия «Зиләйлүк». Так и хочется поплясать. Давайте вместе попросим: Акбай, танцуй. Акбай, бие. Мияу, танцуй. Мияу, бие (хатын-кыз тавышы).

40 нчы кисәк (34 нче тема).“Зиләйлүк” татар халык көе.

Тема: “Без биибез”.

41 нче кисәк (35 нче тема).Татар халык бию көе.Тема: “Мияуның бүлмәсен бибибиз”.

42 нче кисәк (37 нче тема).Акбай: Скоро у Мияу день рождение. Я не приготовил ей подарок. А знаете почему? Зашёл в магазин, где продавались огромные воздушные шары. Но забыл, как назвать цвета по-татарски и стал показывать пальцами. Продавцы не захотели со мной разговаривать, с таким невежливым. Чтобы такого не повторилось, помогите мне вспомнить цвета по-татарски.

43 нче кисәк (37 нче тема) Акбай (жырлап әйтә): Если нравится тебе, то делай так. Әгәр сиңа ошый икән, син бие (озын пауза-10секунд, Акбай биш, балалар кушыла).Акбай: Мин биим (кыска пауза-4 секунд).Бергә: Мин биим.Акбай (жырлап әйтә): Әгәр сиңа ошый икән, син сикер (пауза-4 секунд).Акбай: Мин сикерәм (кыска пауза-4 секунд)Бергә: Мин сикерәм. (жырлап әйтә): Әгәр сиңа ошый икән, син йөгәр (пауза-4 секунд).Акбай: Мин йөгәрәм (кыска пауза-4 секунд)Бергә: Мин йөгәрәм.Акбай (жырлап әйтә): Әгәр сиңа ошый икән, син уйна (пауза-4 секунд).Акбай: Мин уйныйм (кыска пауза-4 секунд)Бергә: Мин уйныйм.Акбай (жырлап әйтә): Әгәр сиңа ошый икән, син утыр (пауза-4 секунд).Акбай: Мин утырам (кыска пауза-4 секунд) Бергә: Мин утырам.**44 нче кисәк (37 нче тема).**Акбай: Я думаю, что день рождение Мияу будет интересным, если мы для неё выучим песню.

Жыр “Туган көн”.

Мияуның туган көненә

Без пешердек ак ипи.

Менә шундый ипи зур,

Менә шундый кечкенә.

Менә шундый тәмле,

Менә шундый баллы.

Әйе шул, әйе шул,

Әйе шул, ипи тәмле.

Тема: “Туган көнгә бүләк эзерлибиз”.**45 нче кисәк (38 нче тема).**

Акбай: На день рождение Мияу я приготовил в подарок песню.Бергә: Акбай, жырла.Акбай: Я люблю петь! Я пою – мин жырлыйм. Мин жырлыйм, жырлыйм (жырлый: лә-лә-лә).Бергә: Акбай, син нишлисең?Акбай: Мин жырлыйм. А вы любите петь?

46 нчы кисәк (38 нче тема).Жыр.

1)Мин жырлыйм, жырлыйм, жырлыйм,

Мин матур жырлыйм, жырлыйм.

Мин жырлыйм, жырлыйм, жырлыйм,

Мин матур жырлыйм, жырлыйм.

Лә-лә-лә-лә, лә-лә-лә-лә,

Мин матур жырлыйм, жырлыйм.

2) Мин биим, биим, биим.

Мин матур биим, биим,
Мин биим, биим, биим,
Мин матур биим, биим.
Лә-лә-лә-лә, лә-лә-лә-лә,
Мин матур биим, биим.

Тема: “Мияуның туган көне”.47 нче кисәк (40 нчы тема).Жыр “Туган көн”.

Мияуның туган көненә
Без пешердек ак ипи.
Менә шундый ипи зур,
Менә шундый кечкенә.
Менә шундый тәмле,
Менә шундый баллы.
Әйе шул, әйе шул,
Әйе шул, ипи тәмле.

Мияу: Зур рәхмәт.**Акбай:** Ребята, видите, Мияу не просто говорит спасибо, а “большое спасибо” – “зур рәхмәт”.**Мияу:** Зур рәхмәт.**Акбай:** Попросите Мияу, чтобы она станцевала (*кыска пауза-4 секунд*). **Бергә:** Мияу, әйдә, бие (*пауза-6 секунд*).**Мияу татар бию көенә бии** (*кыска пауза-4 секунд*).**Бергә:** Мияу матур биш.**Мияу:** Зур рәхмәт.

Тема: “Туган көн табынында”.48 нче кисәк (41 нче тема).- День рождения продолжается (*хатын-кыз тавышы*).

Мияу: Я вам тоже приготовила сюрприз. Отгадайте мои загадки.

1)Мин зур, матур, әйбәт. Мин йөгерәм, сикерәм, утырам, жырлыйм: “Тяф-тяф”. Бел (*ир-ат тавышы, озын пауза*).

- Төлке (*хатын-кыз тавышы*).

2)Мин кара. Мин кечкенә, матур, әйбәт. Мин йөгерәм, сикерәм, биим, ашыйм, жырлыйм: “Чи-чи-чи”. Бел (*ир-ат тавышы, озын пауза*).

- Тычкан. (*хатын-кыз тавышы*).

3)Мин кызыл. Мин зур, матур, әйбәт. Мин ипи ашыйм, су эчәм, биим, жырлыйм: “Кикрикүк”. Бел. (*ир-ат тавышы, озын пауза*).

- Этәч (*хатын-кыз тавышы*).

4)Мин ак. Мин кечкенә, матур, әйбәт. Мин ипи ашыйм, йөгерәм, жырлыйм: “Ко-ко-ко”. Бел. (*ир-ат тавышы, озын пауза*).

- Тавык (*хатын-кыз тавышы*).

49 нчы кисәк (41 нче тема).

Мияу: Әйдәгез, балалар, утырыгыз. Вы сидите за волшебным праздничным столом, будьте вежливы, угощайте друг-друга.**Мияу:** Нәрсә кирәк?**Акбай:** Алма кирәк.**Мияу:** Нинди алма?**Акбай:** Яшел, зур, тәмле алма.**Мияу:** Мә, яшел, зур, тәмле алма.**Акбай:** Зур рәхмәт.**Мияу:** Акбай, син нишлисең?**Акбай:** Мин алма ашыйм.**Мияу:** Алма тәмлеме?**Акбай:** Әйе, алма тәмле. Мин алма яратам.

Тема: “Күңелле сәяхәт”.50 нче кисәк (43 нче тема).

- Малай китап укый (*пауза-3 секунд*). Малай китап укый (*ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемен күрсәтә, пауза -4 секунд*).

- Кыз китап укый (*пауза-3 секунд*). Кыз китап укый (*хатын-кыз тавышы, тәрбияче рәсемен күрсәтә, пауза -4 секунд*).

- Куян китап укый (*пауза-3 секунд*). Куян китап укый (*ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемен күрсәтә, пауза -4 секунд*).

- Төлке китап укый (*пауза-3 секунд*). Төлке китап укый (*хатын-кыз тавышы, тәрбияче рәсемен күрсәтә*).

Тема: “Күңелле сәяхәт”.51 нче кисәк (44 нче тема).

Мияу: Перед нами лес. Ребята, смотрите, лесной компьютер, а в компьютере электронное письмо. Это письмо от волшебника. В нем написано, что волшебник рисует –рәсем ясьй. Послушайте и повторите за ним. Если мы выполним задание лесного волшебника сможем идти дальше.

- Рәсем ясьйым. Алма ясьйым (*кыска пауза- 3секунд*). Алма ясьйым (*озын пауза-6 секунд, ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемне күрсәтеп кабатлый*) – Рәсем ясьйым. Алма ясьйым.

- Рәсем ясьйым. Туп ясьйым (*кыска пауза- 3секунд*). Туп ясьйым (*озын пауза-6 секунд, ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемне күрсәтеп кабатлый*) – Рәсем ясьйым. Туп ясьйым.

- Рәсем ясьйым. Шар ясьйым (*кыска пауза- 3секунд*). Шар ясьйым (*озын пауза-6 секунд, ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемне күрсәтеп кабатлый*) – Рәсем ясьйым. Шар ясьйым.

- Рәсем ясьйым. Китап ясьйым (*кыска пауза- 3секунд*). Китап ясьйым (*озын пауза-6 секунд, ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемне күрсәтеп кабатлый*) – Рәсем ясьйым. Китап ясьйым.

52 нче кисәк (44 нче тема).

Мияу: Ребята, я тоже люблю рисовать. Я рисую яблоко – мин алма ясьйым. - Мин рәсем ясьйым. Мин алма ясьйым (*ир-ат тавышы, озын пауза-10 секунд, балалар рәсемне (һавада) “ясьйлар”, жәмләне кабатлыйлар*) – Мин рәсем ясьйым. Мин алма ясьйым. - Мин рәсем ясьйым.

Мин туп ясьйым (*ир-ат тавышы, озын пауза-10 секунд, балалар рәсемне (һавада) “ясьйлар”, жәмләне кабатлыйлар*) – Мин рәсем ясьйым. Мин туп ясьйым. - Мин рәсем ясьйым. Мин шар ясьйым (*ир-ат тавышы, озын пауза-10 секунд, балалар рәсемне (һавада) “ясьйлар”, жәмләне кабатлыйлар*) – Мин рәсем ясьйым. Мин шар ясьйым. - Мин рәсем ясьйым (*ир-ат тавышы*) – Мин рәсем ясьйым.

53 нче кисәк (44 нче тема) (телефоннан сөйләшү).

Мияу(шалтырата): (пауза) *Хәерле көн.* **Тылсымчы:** Исәнмесез. **Мияу:** ... (пауза) *Хәлләр ничек?* **Тылсымчы:** Әйбәт. Син нишлисең? **Мияу:** (пауза) *Мин рәсем ясьйым.* **Тылсымчы:** Нинди рәсем? **Мияу:** ... (пауза) *Алма, туп, шар, китап.* **Тылсымчы:** Әйбәт, килегез мәктәпкә. Приходите в школу. **Мияу:** ... (пауза) *Мәктәпкә?* **Тылсымчы:** Әйе, мәктәпкә. **Мияу:** ... (пауза) *Рәхмәт. Сау булыгыз.* **Тылсымчы:** Сау булыгыз.

54 нче кисәк (46 нчы тема)

Мияу: Ребята, лесной волшебник приглашает нас в волшебную страну, где говорят только на татарском языке. Возьмите телефон, расскажите друг-другу, что вы поете, танцуете, рисуете, читаете.

55 нче кисәк (46 нчы тема).

Мияу: Молодцы ребята. Мы теперь точно попадем в волшебную страну “Школа”- “Мәктәп”.

56 нчы кисәк (46 нчы тема).

Акбай: Ребята, мы можем продолжить путь, ведь лесной волшебник пригласил нас в страну, которая называется “Школа” – “Мәктәп”. Путешествие продолжается. Но что это? На нашем пути высокая гора, чтобы пройти гору нужно прочитать пиктограммы. Если мы поймем, что написано, гора даст нам продолжить дорогу.

Мияу (пиктограмма күрсәтеп): Кем укый? **Акбай:** Мин укыйм. **Акбай укый:** Малай рәсем ясьй. **Мияу (пиктограмма күрсәтеп):** Кем укый?

57 нче кисәк (46 нчы тема).

Мияу: Трудное было задание, но мы справились. Дорога свободна. Нас ждут удивительные приключения в следующий раз.

58 нче кисәк (47 нче тема).Жыр.

1)Мин барам, барам, барам,
Мәктәпкә барам, барам.

Китап, карандаш алам,

Мэктэпкэ барам, барам.

2) Мин барам, барам, барам,

Мэктэпкэ барам, барам.

Китап укыйм, рәсем ясыим,

4-ле, 5-леләр алам.

59 нчы кискәк (47 нче тема).

Мияу: Ребята, вот мы с вами дошли в волшебную страну “Школа” – “Мэктәп”. В школу зайдет тот, кто скажет, что нарисовано на пригласительных билетах.

60 нчы кискәк (47 нче тема).

Акбай: Исәнмесез, балалар (*кыска пауза-4 секунд*) **Бергә:** Исәнме, Акбай. **Акбай:** Хәлләр ничек? (*кыска пауза-4 секунд*) **Бергә:** Әйбәт.

Акбай: Вы очень быстро прошли препятствия. Я вас поздравляю, возьмите подарки.

Тема: “Мэктәптә”. 61 нче кискәк (49 нчы тема).

Мияу: Нәрсә кирәк? **Акбай:** Аш кирәк. **Мияу:** Мә аш, аша. **Акбай:** Рәхмәт. **Мияу:** Акбай, нишлисең? **Акбай:** Мин аш ашыйм. **Мияу:** Аш нинди? **Акбай:** Аш тәмле. Бик тәмле. Мин аш яратам.

Тема: “Уку бүлмәсе”. 62 нче кискәк (50 нче тема). **Акбай:** Ребята, продолжим путешествие по волшебной стране “Мэктәп”.

63 нче кискәк (50 нче тема).

Акбай: Бу нәрсә? **Мияу:** Белмим. **Акбай:** Бу дәфтәр. Дәфтәр. **Мияу:** Дәфтәр. Дәфтәр. **Акбай:** Нинди дәфтәр? **Мияу:** Чиста, матур, зур дәфтәр.

Акбай: Ничә дәфтәр? **Мияу:** Бер дәфтәр.

Тема: “Өстәл театры “Теремкәй” экиятә”. 64 нче кискәк (52 нче тема)

- Сегодня я вам расскажу сказку “Теремок”. Терем-терем, теремкәй, Зур түгел, кечкенә (*хатын-кыз тавышы*) **Ишек шакыган тавыш.**

- Теремкәйдә кем яши? Юк, яшәми. Теремкәйгә тычкан килә (*хатын-кыз тавышы*) **Тычкан (ишек шакый):** Тук-тук-тук! Теремкәйдә кем яши? (*кыска пауза*). **Тычкан:** Юк, яшәми. Мин яшим. - Терем-терем, теремкәй, Зур түгел, кечкенә. Теремкәйдә тычкан яши Теремкәйгә куян килә (*хатын-кыз тавышы*) **Куян (ишек шакый):** Тук-тук-тук! Теремкәйдә кем яши? **Тычкан:** Мин тычкан. Син кем? **Куян:** Мин куян.

Матур куян. **Тычкан:** Әйдә, кил монда. **Куян (керә):** Мин сикерәм. Әйдәгез, сикерәбез (*озын пауза, балалар сикерәләр*). - Терем-терем, теремкәй, Зур түгел, кечкенә. Теремкәйдә тычкан яши. Теремкәйдә куян яши. Теремкәйгә бүре килә (*хатын-кыз тавышы*) **Бүре (ишек шакый):** Тук-тук-тук! Теремкәйдә кем яши? **Тычкан:** Мин тычкан. **Куян:** Мин куян. **Тычкан, куян:** Син кем? **Бүре:** Мин бүре. Мин зур, кара бүре. **Тычкан, куян:** Әйдә, кил монда. **Бүре (керә):** Мин йөгәрәм. Әйдәгез, йөгәрәбез (*озын пауза, балалар йөгәрәләр*). - Терем-терем, теремкәй, Зур түгел, кечкенә. Теремкәйдә тычкан яши. Теремкәйдә куян яши. Теремкәйдә бүре яши. Теремкәйгә төлке килә (*хатын-кыз тавышы*) **Төлке (ишек шакый):** Тук-тук-тук! Теремкәйдә кем яши? **Тычкан:** Мин тычкан. **Куян:** Мин куян. **Бүре:** Мин бүре. **Тычкан, куян, бүре:** Син кем? **Төлке:** Мин төлке. Мин зур, матур төлке. **Тычкан, куян, бүре:** Әйдә, кил монда. **Төлке (керә):** Мин биим. Әйдәгез, биибез (*озын пауза, балалар бишәр*). - Терем-терем, теремкәй, Зур түгел, кечкенә. Теремкәйдә тычкан яши. Теремкәйдә куян яши. Теремкәйдә бүре яши. Теремкәйгә төлке яши (*хатын-кыз тавышы*). Теремкәйгә жырлый-жырлай аю килә. **Аю (ишек шакый):** Тук-тук-тук! Теремкәйдә кем яши? **Тычкан:** Мин тычкан. **Куян:** Мин куян. **Бүре:** Мин бүре. **Төлке:** Мин төлке. **Тычкан, куян, бүре, төлке:** Син кем? **Аю:** Мин аю. Мин зур, матур аю. **Тычкан, куян, бүре, төлке:** Әйдә, кил монда. **Аю (керә):** Мин жырлыйм. Әйдәгез, жырлайбыз (*озын пауза, балалар кушылып жырлай*). **Музыка. Балалар белән бергә жырлыйлар.**

Мин жырлайм, жырлайм, жырлайм,

Мин матур жырлайм, жырлайм.

Мин жырлым, жырлым, жырлым,
Мин матур жырлым, жырлым.
Лә-лә-лә-лә, лә-лә-лә-лә,
Мин матур жырлым, жырлым.
- Терем-терем, теремкэй,
Зур түгел, кечкенә,
Теремкәйдә тычкан яши, пи-пи-пи.
Теремкәйдә куян яши. Мин куян.
Теремкәйдә бүре яши. Мин бүре.
Теремкәйдә төлкә яши. Мин төлкә.
Теремкәйдә аю яши. Мин аю.
Алар бик дус (*хатын-кыз тавышы*).

Күңелле музыка. Биһләр.

Тема: Өстәл театры “Кем нәрсә ярата?”65 нче кисәк (55 нче тема).- Я вам расскажу сказку «Кто что любит» -«Кем нәрсә ярата?»
(*хатын-кыз тавышы*).

Кошлар сайраган тавышлар ишетелә. Өтәч канат кагып кычкыра.

Өтәч: Кикри-күк, кикри-күк (*кыска пауза*) Ко-ко-ко.

Песи килереләп: Мияу-мияу-мияу.

Песи: Хәерле көн, өтәч.

Өтәч: Хәерле көн, песи.

Песи: Хәлләр ничек, өтәч?

Өтәч: Әйбәт. Рәхмәт. Ә синәң хәлләрең ничек?

Эт йөгереп килә: һау-һау-һау. Исәнме, өтәч. Исәнме, песи.

Өтәч белән песи: Исәнме, эт.

Эт: Кәжә кая?

Өтәч белән песи: Өнә, кәжә кәбестә ашый. Кәжә кәбестә ярата.

Эт: Мин ипи яратам. Песи, син нәрсә яратасың?

Песи: Мин сөт яратам. Сөт тәмле. Өтәч, син нәрсә яратасың?

Өтәч: Мин ботка яратам. Ботка тәмле.

Кәжә: Исәнмесез. Хәерле көн. Хәлләр ничек?

Бергә: Әйбәт.

Кәжә: Мин кәбестә ашыйм. Кәбестә бик тәмле. Акбай, мә кәбестә, аша. Кәбестә тәмле.

Акбай: Юк, мин ипи яратам. Син кәбестә аша. Ипи кирәк.

Кәжә: Мә, ипи, аша.

Акбай: Рәхмәт. Ипи тәмле.

Песи: Мин сөт яратам. Сөт юк.

Кәжә: Сөт бар. Песи, кил монда. Сөт ал, эч.

Песи сөт эчә: Мин сөт эчәм. Сөт тәмле. Өтәч, кил монда, сөт эч.

Өтәч: Юк, мин сөт яратмыйм. Мин ботка яратам. Ботка юк.

Кәжә: Ботка бар, кәрзиндә. Өтәч, кил монда. Мә ботка, аша.

Өтәч: Зур рәхмәт. Ботка бик тәмле. Мә, кәжә, ботка аша.

Кәжә: Юк, кәбестә яратам. Кәбестә тәмле.

Өтәч: Юк, ботка тәмле.

Песи: Юк, сөт тәмле.

Эт: Юк, ипи тәмле.

Кыз килеп чыга: Ипи тәмле, сөт тәмле, ботка тәмле, кәбестә тәмле. Мин ипи, ботка, кәбестә яратам.

Бергә жырлап, бииләр.

Ипи тәмле,

Сөт тәмле,

Ботка тәмле,

Кәбестә тәмле.

Тема: “Кем нәрсә ярата?” әкиятен сәхнәләштерү.

66 нчы кисәк (56 нчы тема).

Жыр.

Ипи тәмле, Сөт тәмле, Ботка тәмле, Кәбестә тәмле.

Тема: “Белем иленә сәяхәт”.

67 нче кисәк (58 нче тема).

- Какая красивая книга. Ребята, эта книга волшебная. В каждой ее страничке таится секрет. волшебство. Давайте, посмотрим вместе, какая тайна спрятано в этой волшебной книге (*ир-ат тавышы*).

68 нче кисәк (58 нче тема).

Акбай: Бу әни. Әни матур, әйбәт, зур. Бу ипи. Әни ипи ашый. Ипи тәмле. Әни ипи ярата.

Мияу: Бу эти. Эти зур, матур, әйбәт. Бу сөт. Эти сөт эчә. Сөт тәмле. Эти сөт ярата.

69 нчы кисәк (58 нче тема).

Жыр.

Мин куян, мин куян,

Зур куян, матур куян.

Мин тычкан, мин тычкан,

Кечкенә, матур тычкан.

Тема: “Могжизалар кыры”.

70 нче кисәк (59 нчы тема).

Хат.

- Дорогие ребята! Я Вас приглашаю на выпускной бал, который состоится в моем королевстве «Знаний». Но для этого вы должны выполнить все мои задания. Мои задания в этом волшебном сундучке. Если все задания выполните успешно, вы непременно попадете в мое королевство, где говорят на красивом – татарском языке. Желаю Вам удачи, и с нетерпением жду Вас у себя» (*хатын-кыз тавышы*).

71 нче кисәк (59 нчы тема).

- Ребята, молодцы. Вы выполнили все мои задания. Добро пожаловать в мое королевство “Знаний”, где говорят на красивом татарском языке. Желаю вам удачи! *(хатын-кыз тавышы)*

2.2.1. “Татарча сөйләшәбез” уку-методик комплекты буенча белем дәрәжәләре үсеше күрсәткечен билгеләү
Уку елы ахырында уртанчылар, уку елы башында зурлар төркеме балаларының
“Минем өем” проекты буенча татар телен үزلәштерү дәрәжәләрен билгеләү.

№	Баланың исеме, фамилиясе	Биремнәр					Нәтижә	
		1	2	3	4	5	баллар	дәрәжә
		“Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча дүрт – биш рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт”)	Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч)	Тирә - юньдәге предметларның сыйфатын, күләмен белдерә торган сүзләргә аңлап сөйләмдә куллану	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сарап алу, тәкъдим итү, инкаръ иү, раслау)		

1								
---	--	--	--	--	--	--	--	--

Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәжәсен тикшергәндә кулланырга мөмкин булган биремнәр.

1. “Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча дүрт – биш рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

1. Дидактик үен. "Бу кем?" (I вариант)

(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай)

Үен эчтәлегә: Өй рәсеме. Өй тирәсендә гаилә әгъзалары рәсемнәре (комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр). Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: Бу кем? ("Әни"...).

2. Дидактик үен "Кем юк?" (II вариант)

(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай)

Үен эчтәлегә: Үен шул ук рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче бер рәсемне алып куя. Баладан сорый: "Кем юк?" ("Әби"...) Уенны интерактив тактада, проекцион техника экранында, бала белән бала арасында диалог формасында да үткәргә була.

Уенны интерактив тактада, проекцион техника экранында, бала белән бала арасында диалог формасында да үткәргә була.

3. Дидактик үен "Кәзүндә нәрсә бар?"

(Лексика: ипи, алма, сөт, чәй)

Үен эчтәлегә: Мияу кәзүин белән ашамлыктар алып килгән. Мияу ашамлык муляжларына күрсәтә, исемен сорый: "Бу нәрсә?" ("Алма"...) Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрә була.

4. Дидактик үен "Нәрсә юк?"

(Лексика: ипи, алма, сөт, чәй)

Үен эчтәлегә: Мияу бер ашамлык муляжын яшереп куя: "Нәрсә юк?". Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. ("Алма"...) Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрә була.

5. Дидактик үен "Мин әйтәм, син күрсәт һәм әйт"

(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай, куян, аю, туп, машина, курчак, эт, пәси, ипи, алма, сөт, чәй).

Үен эчтәлегә: Балага уенчык яисә уенчык рәсемнәре бирелә. Бала, тәрбияче әйткән уенчыкны яисә уенчык рәсемен табып күрсәтергә һәм исемен кабатлап әйтергә тиеш.

6. Дидактик үен "Исемнәргә бирәм"

(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай, куян, аю, туп, машина, курчак, эт, пәси, ипи, алма, сөт, чәй).

Үен эчтәлегә: Өстәлдә уенчыктар яисә рәсемнәр. Тәрбияче балага уенчыкны (рәсемне) күрсәтә, сорый: "Бу нәрсә?" - "Алма"... ; "Бу кем?" - "Әти"... Бала дәрәс җавап бирсә, аңа уенчыктар, яисә таратма рәсемнәр бирелә.

7. Дидактик үен "Серле янчык"

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, пәси)

Үен эчтәлегә: Балага уенчыктар күрсәтелә, исемнәрен әйтеп янчыкка салына. Бала янчыктагы уенчыкны капшап исемнәргә әйтә, алып күрсәтә.

8. Дидактик үен "Әйе-юк"

Сүзнәң дәрәс үзләштерелүен тикшерү йөзеннән (аңлап яки аңламыйча әйтү) төрле вариантта сораулар бирелә: "Бу нәрсә?" - "Аю"...; "Бу аю?" - "Әйе, аю"...; "Бу куян?" - "Юк, пәси"...

Югары балл (2,7-3) — сүз байлыгы җитәрлек, уенчык, әйберләргә үзлектән, аңлап дәрәс күрсәтә, исемнәрен әйтә.

Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмдә җавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-1,9) - аңлый, русча җавап бирә.

2. Ягымлы сүзләр куллану (“Исәнме”, “Исәнмесез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рәхмәт”, “Хәлләр ничек?”)

1. Ситуатив күнөгүлөр.

а) “Куян аюга кунакка килэ”. Ул ишектэн керегэндэ аюга нэрсэ айтэ? (Ничек исэнлэшэ?) - "Исэнме аю".

б) “Куян аюда кунакта булды”. Ишектэн чыгып киткэндэ куян аю белэн ничек сабууллаша? (Нэрсэ айтэ?) - "Сау бул, аю".

в) “Акбайга (“Мияуга”, “Курчакка”, “Дустына”) уенчык бүлэк ит”.

2. Уен ситуациясе “Кунак сыйлау”. Акбайда (Мияуда) кунакта.

Уен эчтэлегэ: Тәрбияче Акбай (Мияу) ролендэ. Ул баланы, ашамлык, жилэк-жимеш (алма, груша, банан һ.б.) муляжлары белэн "сыйлый".

Тәрбияче баланың "рәхмәт" айтэ белүен билгели.

3. Уен ситуациясе “Дустыңны сыйла”. Балаларны парлаштырып бер-берсе белэн исэнлөшөп, хәлләрен сорап, сыйларга тәкъдим итү.

Рәхмәт айтэ белүләрен билгеләү.

Югары балл (2,7-3) - бала ситуацияләрдэ ягымлы сүзләрен урынлы куллана.

Уртача балл (2-2,6) - тәрбияче ярдәмендэ җавап бирэ.

Уртачадан түбән (1-1,9) - аңлый, сорауга җавапны русча айтэ.

3. Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, ю, аша, эч, уйна)

1. Сүзле уен “Мин айтәм - син эшлә” (“Командир”).

2. Сүзле уен “Шаян уенчыклар”. (Уен баланың боерыкларны аңлы рәвештэ үтәвен тикшерү өчен бирелә. Уенның эчтэлегэ: Тәрбияче уенчыкка боерык бирэ, мәсәлән: Утыр! Ә уенчык “ашый” башлый. Бала боерыкны дәрәс итеп үтәп күрсәтэ).

Югары дәрәжә (2,7-3) - бала боерыкны аңлап, дәрәс үти.

Уртача дәрәжә (2-2,6) - ялгыша.

Уртачадан түбән дәрәжә (1-1,9) - татарча аңламый, боерыкларны үтәми.

4. Тирә-юньдәге предметларның сыйфат билгеләрен, күләмен белдерә торган сүзләрен аңлап сөйләмдә куллану.

1. Дидактик уен “Уенчык нинди?”.

(Лексика: зур, кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур).

Уен эчтэлегэ: Уенчыклар күрсәтелә. Тәрбияченең "Нинди?" соравына бала уенчыкны сыйфат билгесе белән атарга тиеш.

-Нинди курчак? - Зур (кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур) курчак.

Эш дәфтәрәндәге 11 нче биремне кулланып була.

2. Дидактик уен “Тап, күрсәт һәм айт”.

(Лексика: чиста, пычрак).

Уен эчтэлегэ: Комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче айткән рәсемне бала табып күрсәтэ, айтэ. ("Чиста туп", "Пычрак аю"...).

Эш дәфтәрәндәге 13 нче биремне кулланып була.

3. Дидактик уен “Курчакка бүлэк”.

(Лексика: зур, кечкенә).

Уен эчтэлегэ: Тәрбияче зур курчакка - зур туп, кечкенә курчакка - кечкенә туп бүлэк итәргә куша. “Мә, зур туп”, “Мә, кечкенә туп”.

4. Дидактик уен “Дәрәс сана”.

Санау күнекмәләрен билгеләү (1-5 кадәр). Тәрбияче уенчыклар, муляжлар санарга тәкъдим итэ. Төркемдәге балаларны да санарга була. "Ничә малай?", "Ничә кыз?".

5. Дидактик уен “Ничә?”.

Санау күнекмәләрен тикшерү өчен шулай ук, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне дә кулланып була.

- Ничә туп? - Биш туп.

6. Сюжетлы-рольле үен: “Сыйлыйм”.

(Лексика: тәмле)

- Оля, мә ипи, аша. Ипи тәмле(ме)?

- Әйе, ипи тәмле.

Югары дәрәжә (2,7-3)- әйберләрнең сыйфат билгеләрен, күләмен исем белән кушып дәрәс әйтә.

Уртача дәрәжә (2-2,6) - 1-2 билгесен әйтә.

Уртачадан түбән дәрәжә (1-1,9) - әйберләрнең билгеләрен, күләмен рус телендә әйтә.

5.Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау).

1.Үен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”.

Үен эчтәлеге: "Син кем?" соравына аңлап җавап бирүе билгеләнә. *К нам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться:-* Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? - Мин Оля (Коля). -Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? - Юк, мин малай (әйе, мин кыз).

2.Үен ситуациясе “Күнак каршылыйбыз”.

а) Тәрбияче: **К нам идут гости. Спроси. “Кто там?”. “Кем анда?”**- Мин әби (бабай). **Позови бабушку (дедушку).** -Әби (бабай) кил монда. **Поздоровайся с бабушкой (дедушкой)**- Исәнме,әби (бабай).**Спроси у бабушки (дедушки) “Как дела?”**- Әби (бабай) хәлләр ничек?- Әйбәт, рәхмәт.**Предложи бабушке (дедушке) сесть.** - Әби (бабай) утыр.**Предложи бабушке (дедушке) пить чай.** - Мә, чәй, эч. **Скажи: “До свидания!”** Сау бул, әби! (бабай).

б) Балага "кунак" белән исәнләшәргә, хәлен сорарга, чакырып утыртырга, сыйларга ("аша, эч") һәм сабуллашырга тәкъдим ителә.

4.Үен ситуациясе “Күнакларны сыйла”.*Угости Акбай хлебом, Мияу молоком.*

-Мә, Акбай ипи, аша. - Рәхмәт.-Мә, Мияу сөт, эч. - Рәхмәт.

5.Үен ситуациясе “Бер - береңне сыйла”.*(Ашамлык муляжлары кулланып)“Угости яблоком”.* - Мә, алма, аша.- Рәхмәт.

“Спроси, яблоко вкусное?”- Алма тәмле?- Әйе, тәмле.

6.Үен ситуациясе “Үенчыктар илендә”*“Ты пришел в магазин игрушек. Попроси игрушку, которая тебе нравится.* -Куян бир (әле).- Рәхмәт.**Предложи поиграть с игрушкой.**- Мә, туп, уйна. - Рәхмәт.**Позови друга, предложи помыть игрушку.**-Коля, кил монда.- Мә, туп, ю.

4. Поменяйтесь игрушками. Попроси у друга игрушку, предложи ему свою .- Коля, туп бир - Мә, туп.- Рәхмәт.

4. Поменяйтесь игрушками. Попроси у друга игрушку, предложи ему свою .- Коля, туп бир - Мә, туп.- Рәхмәт.

Югары дәрәжә (2,7-3) - аралаша, сөйләм күнекмәләрен актив куллана.

Уртача дәрәжә (2-2,6) - тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән дәрәжә (1-1,9) - аңлый, русча җавап бирә.

Уку елы ахырында зурлар, уку елы башында мәктәпкә эзерлек төркеме балаларының татар телен үзләштерү дәрәжәләрен билгеләү

	Баланы ң исеме, фамили ясе	Биремнәр					Нәтижә	
		1	2	3	4	5	баллар	дәрәжә
		“Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт”. “исәнмесез”, “ сау булыгыз”)	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау)		
1								
2								

**1. “Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.
(Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә,
татарча исемнәрен әйтергә кушыла)**

1. Дидактик үен “Бу нәрсә?”

(Лексика: аш, ботка, кашык, тәлинкә, чынаяк).

Уен эчтәлегә: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: - Бу нәрсә? – Аш (Бу аш).

2. Дидактик үен “Кәрзиндә нәрсә бар?”

(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).

Уен эчтәлегә: Куян кәрзин белән яшелчәләр һәм җиләк-җимеш алып килгән. Куян сорый: - Нәрсә бар? – Кәбестә.

3. Дидактик үен “Нәрсә юк?”

(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).

Куян бер яшелчә муляжын яшереп куя. Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш.

- Нәрсә юк? – Кишер юк. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәргә була.

4. Дидактик үен “Дөресен әйт”

(Лексика: күлмәк, чалбар, сарафан, өстәл, урындык, карават).

Уен эчтөлегө: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрне атый һәм күрсәтә.

Югары балл (2,7-3) — сүз байлыгы житәрлек, яшелчәләр, савыт-сабалар, киёмнәр, өй җиһазлары атамаларын аңлап дөрес күрсәтә, исемнәрен әйтә һәм куелган сорауларга җавап бирә.

Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-1,9) - аңлый, русча җавап бирә.

2. Ягымлы сүзләр куллану.

(“Исэнме”, “Сау бул”, “Рәхмәт”, “Исэнмесез”, “Сау булыгыз”, “Хәлләр ничек?”).

Ситуатив күнегүләр (уртанчылар төркемендәге ягымлы сүзләр бүлеген кара):

Поздоровайся с Акбаем.

Спроси как дела у Акбая.

Скажи спасибо Акбаю.

Попрощайся с Акбаем.

Поздоровайся с воспитателем, Мияу и Акбай.

Попрощайся с воспитателем, Мияу и Акбай.

Югары балл (2,7-3) — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

Уртача балл (2-2,6) – уен ситуацияләрен тәрбияче ярдәмендә төзи.

Уртачадан түбән балл (1-1,9) – аңлый, җавап бирә алмый.

3. Боерыкны бирә белү (кил, утыр, йокла, уйна, ю, аша, эч, ки, сал).

(Лексика: кил, утыр, йокла, ю, аша, эч, уйна, ки, сал).

Уен эчтөлегө: Балаларның боерыкларны бирә белү күнекмәләрен тикшерү. Балалар бер-берсенә боерык бирәләр. Саша, аша! – Саша ашау хәрәкәтләре күрсәтә. Алга таба Саша үз башка балага боерык бирә һәм шундый тәртиптә дәвам ителә.

Югары балл (2,7-3) – 8-9 сүз.

Уртача балл (2-2,6) – 5-6 сүз.

Уртачадан түбән (1-1,9)– 1-2 сүз.

4. Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

1. Сюжетлы-роль уен “Кибет”

(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла. Өч төп сорауны куя белүләре тикшерелә. Уен яшелчә, киёмнәр, савыт-саба, өй җиһазлары рәсемнәре кулланып үткәрелә.

2. Дидактик уен “Нинди?”

(Лексика: нинди? кызыл, сары, яшел, зәңгәр).

Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәргә була.

Әйберләргә билгесен ачыклау өчен бирелә торган сорауга аңлап җавап бирү һәм ул сорауларны үзлектән куя белү.

3. Дидактик уен “Ничә?”

Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).

4. Дидактик уен “Дөрес сана”

Тәрбияче уенчылар, муляжлар, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәргә санарга тәкъдим итә. Балалар бер-берсенә “Ничә...?” сорауын куялар һәм җавап бирәләр. Шулай ук, сорауны тәрбияче үзгәлтә бирә ала. “Ничә...?”.

Югары балл (2,7-3) – диалогта 3 сорауны да аңлап куллана.

Уртача балл (2-2.6) – диалогта 2 сорауны аңлап куллана.

Уртачадан түбән (1-1,9)– диалогта 1 сорауны аңлап куллана.

5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау).

1. Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”.

“Син кем?” сорауына аңлап җавап бирүләре билгеләнә.

К вам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться:

- Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? - Мин Оля яки Коля.

- Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? - Юк, мин малай.

2. Уен ситуациясе “Күнак каршылыйбыз”.

К нам идут гости. Спроси. “Кто там?”. - Кем анда? - Мин Акбай.

Позови Акбая. - Акбай, кил монда.

У Акбая сегодня день рождение. Подари свою игрушку:

- Акбай, мә кызыл туп. - Рәхмәт.

Угости гостей супом или кашей. - Мә, аш (ботка) (аша).

Что бы съестть угощение попроси ложку.

- Кашык бир. - Нинди кашык?

- Зур, матур, зәңгәр кашык. - Рәхмәт.

3. Уен ситуациясе “Кибеттә”.

Бала белән бала аралашуы тикшерелә.

- Исәнме! – Исәнме!

- Хәлләр ничек? - Әйбәт, рәхмәт.

- Хәлләр ничек? - Әйбәт, рәхмәт.

- Аю бир (әле). - Нинди аю?

- Зур аю, чиста аю, матур аю.

- Ничә? - Ике аю.

- Мә, ике аю. - Рәхмәт.

- Сау бул. - Сау бул.

Югары балл (2,7-3) – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.

Уртача балл (2-2,6) – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән (1-1,9) – аңлый, русча җавап бирә.

Уку елы ахырында мәктәпкә эзерлек төркеме балаларының

“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәжәләрен билгеләү

№	Баланың исеме,	Биремнәр					Нәтижә	
		1	2	3	4	5	баллар	Дәрәжә

	фамилияс	“Без инде хэзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “исәнмесез”, “сау бул”, “сау булыгыз”, “рәхмәт”, “зур рәхмәт”, “хәерле көн”, “хәлләр ничек?”, “әйбәт”)	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал, бие, жырла, йөгәр, йокла)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау куя белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Кая барасың?)	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ иү, раслау)		
1								
2								

1. “Без инде хэзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.

(Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

1. Дидактик үен “Бу нәрсә?”

(Лексика: тычкан, бүре, төлке, керпе, тавык, этәч, үрдәк).

Уен эчтәлегә: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

- Бу нәрсә? – Бүре (Бу бүре).

2. Дидактик үен “Портфельдә нәрсә бар?”

(Лексика: китап, дәфтәр, рәсем, карандаш һ.б.).

Уен эчтәлегә: Тәрбияче портфельдән рәсемнәр яки предмет алып күрсәтә, исемен сорый: - Портфельдә нәрсә бар? - Дәфтәр бар.

3. Дидактик үен “Портфельдә нәрсә юк?”

(Лексика: китап, дәфтәр, рәсем, карандаш һ.б.).

Уен эчтәлегә: Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәргә була.

4. Дидактик үен “Дөресен әйт”

(Лексика: чәк- чәк, өчпочмак, бәрәңге, аш, ботка).

Уен эчтәлегә: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрен атый.

Югары балл (2,7-3) — 10-12 сүз.

Уртача балл (2-2,6) – 7-9 сүз.
Уртачадан түбән балл (1-1,9) – 1-6 сүз.

2. Ягымлы сүзләр куллану

(“Исэнме”, “Исэнмесез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рәхмәт”, “Зур рәхмәт”, “Хәерле көн”, “Хәлләр ничек?”, “Әйбәт”)

Ситуатив күнегү:

Телефоннан сөйләшү.

Эш дәфтәрендәге 1 нче биремне кулланып була.

Югары балл (2,7-3) — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

Уртача балл (2-2,6) – тәрбияче ярдәмдә җавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-1,9) – аңлый, сорауларга җавапны русча бирә.

3. Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал, йөгәр, бие, җырла, йокла).

Дидактик үен: “Командир”

(Лексика: кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал, йөгәр, бие, җырла, йокла).

Үен эчтәлегә: Бер бала икенче балага боерык бирә. Мәсәлән:

-Коля, сикер! (Коля сикереп күрсәтә).

-Коля, син нишлисең?(Колядан сорый) – Мин сикерәм.

-Коля нишли?(Башка баладан сорый) –Коля сикерә.

Эш дәфтәрендәге 9 нчы биремне кулланып була.

Югары балл (2,7-3) — 11-13 сүз белән боерык бирә, син нишлисең, нишли сорауларын бирә белә.

Уртача балл (2-2,6) – бары боерык бирә, сорауларны куя алмый.

Уртачадан түбән балл (1-1,9) – 1-5 сүз белән боерык бирә, сорауларны русча әйтә.

4. Үен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү.

(Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Нишлисең? (Син нишлисең?) Ничә яшь? (Синча ничә яшь?) Кая барасың?)

1. Үен ситуацияләре:

а) “Кибет” (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)

б) “Телефоннан сөйләшү” (Кая барасың? Нишлисең? (Син нишлисең?))

в) “Танышу” (Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли?Ничә яшь? (Синча ничә яшь?))

2. Сюжетлы-рольле үен “Кибет”

(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

Үен эчтәлегә: Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла һәм өч төп сорауны куллана белүләре тикшерелә.Үен яшелчә, киёмнәр, савыт-саба, өй җиһазлары, йорт кошлары, уенчык рәсемнәре кулланып үткәрелә.

3.Дидактик үен “Нинди?”.

(Лексика: кызыл, сары, яшел, зәңгәр, ак, кара).

Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.

4.Дидактик үен “Сана”.

Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).

Югары балл (2,7-3) – сорауларны аңлап куллана.

Уртача балл (2-2,6) – аңлай, тәрбияче ярдәме белән куллана.

Уртачадан түбән (1-1,9)– русча җавап бирә.

5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау)

1. Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”

- Исәнмесез. Син кем? - (Мин Оля яки Коля).
- Мин кыз. Син кыз? - (Юк, мин малай).
- Сиңа ничә яшь? - (6 (7) яшь).

2. Уен ситуациясе “Телефоннан сөйләшү”.

Диалогны сан, сыйфат, күләм берәмлеге кертәп баетырга була.

- Исәнме. Хәлләр ничек?
- Әйбәт.
- Нишлисең?
- Мин уйныйм. Син нишлисең?
- Мин ашыйм (биим, утырам, сикерәм, эчәм, уйныйм, йөгерәм, җырлыйм, йоклыйм, барам, шуам, рәсем ясыйм, укыйм).
- Нәрсә?
- Алма ашыйм.
- Алма тәмле(ме)?
- Әйе, алма тәмле. - Сау бул.

3. Уен ситуациясе “Кая барасың?”

(Лексика: мәктәп, кафе, цирк һ.б.)

- Исәнме! Хәлләр ничек?
- Әйбәт, рәхмәт.
- Кая барасың?
- Кафега барам.
- Кафеда нәрсә бар?
- (ашамлыклар атарга мөмкин)
- Саша нишли?
- Саша бәрәңге ашый.

4. Ситуатив күнегү.

Спроси: что ты делаешь?

- Син нишлисең?
- Мин ашыйм (биим, утырам, сикерәм, эчәм, уйныйм, йөгерәм, җырлыйм, йоклыйм, барам, шуам, рәсем ясыйм, укыйм).

Югары балл (2,7-3) – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.

Уртача балл (2-2,6) – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән (1-1,9)– аңлай, русча җавап бирә.

2.2.2. Ана – теле буенча белем дәрәжәләре үсеше күрсәткечен билгеләү.

Уртанчылар төркеме татар балаларының ана телен үзләштерү дәрәжәсен билгеләү

№	Баланың исеме, фамилиясе	Сүз байлыгы		Бәйләнешле сөйләм				Иллюстрациягә карап эсәрнең исемең атау	Нәтижә	
		Ягымлы сүзләр куллану	Боерыкны куллана белү	Үзәң турында сөйләү	Нинди? Нишли? соравына җавап бирү	Уенчыклар санау (ничә?)	Аралаша белү (диалог)		Баллар	Дәрәжә
1										

Нәтижәләргә бәяләү

Югары дәрәжә -17-21 балл	Бала сөйләмдә актив, диалогта үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.
Уртача дәрәжә - 12-16 балл	Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән дәрәжә - 1-11 балл	Аңлый, русча җавап бирә.

Зурлар төркеме татар балаларының ана телен үзләштерү дәрәжәсен билгеләү

№	Баланың исеме, фамилиясе	Сүз байлыгы			Бәйләнешле сөйләм			Фольклор (мәкаль, табышмак)	Нәтижә	
		Ягымлы сүзләр куллану	Сүзләргә гомумиләштерү	Капма-каршы сүзләр	Үзәң турында сөйләү	“Уйный-уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану	Аралаша белү (диалог)		Баллар	Дәрәжә
1.										

Нәтижәләргә бәяләү

Югары дәрәжә -17-21 балл	Бала сөйләмдә актив, диалогта үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.
Уртача дәрәжә - 12-16 балл	Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән дәрәжә - 1-11 балл	Аңлый, русча җавап бирә.

Мәктәпкә эзерлек төркеме татар балаларының ана телен үзләштерү дәрәжәсен билгеләү

№	Баланың исеме,	Сүз байлыгы	Бәйләнешле сөйләм	Фольклор	Нәтижә
---	----------------	-------------	-------------------	----------	--------

	фамилиясе							(мәкаль, санамыш, табышмак, әкиятләр)		
		Ягымлы сүзләр куллану	Сүзләрне гомумиләштерү	Капма-каршы сүзләр	Үзең турында сөйләү	Рәсем буенча сөйләү	Аралаша белү (диалог)		Баллар	Дәрәжә
1.										

Нәтижәләрне бәяләү

Югары дәрәжә -17-21 балл	Бала сөйләмдә актив, диалогта үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.
Уртача дәрәжә - 12-16 балл	Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмдә аралаша.
Уртачадан түбән дәрәжә - 1-11 балл	Аңлый, русча җавап бирә.

2.2.4. Гомуми белем дәрәжәләре усеше күрсәткечен билгеләү таблицасы (кушымтада)

Подготовительные группы: (группы №). Обследовано:

Уровни	Русские группы		Татарские группы	
	Татарский язык	Родной язык	Русский язык	Родной язык
Количество детей:			-	-
высокий				
средний				
ниже среднего				

Примечание:

Старшие группы: (группы №). Обследовано:

Уровни	Русские группы		Татарские группы	
	Татарский язык	Родной язык	Русский язык	Родной язык
Количество детей:		-	-	
высокий				
средний				
ниже среднего				

Примечание:

Средние группы: (группы №). Обследовано:

Уровни	Русские группы		Татарские группы	
	Татарский язык	Родной язык	Русский язык	Родной язык
Количество детей:			-	-
высокий				

средний				
ниже среднего				

2.3. Методик эшне оештыру ,ата-аналар, балалар һәм тәрбиячеләр белән эш өчен еллык план.

Ата-аналар белән эш

- Икенче кечкенәләр төркеменә яңа килгән татар милләтәннән булган балаларның ата – аналары белән анкета үткәрү.
- Консультацияләр үткәрү.
- Ачык ишәкләр көне үткәрү.
- Балалар бакчасының сайтында информацияләрне яңартып тору.
- “Татарча сөйләшәбез – Говорим по – татарски” папкаларындагы информацияләрне яңартып тору.
- Индивидуаль консультацияләр бирү, әңгәмәләр үткәрү.
- Ата- аналарны балалар белән берлектә тематик эшчәнлеккә, бәйрәм, күргәзмәләргә, конкурсларга тарту

Педагогик коллектив белән эш

- Педагоглар өчен татар теленә өйрәтү курслары үткәрү.
- Педагогик киңәшмәләрдә чыгышлар ясау.
- Консультацияләр бирү.
- “Туган тел” атналыгы үткәрү.
- УМК материалын ныгыту буенча анкета үткәрү.
- Төркем тәрбиячеләре һәм белгечләр белән берлектә мастер-класслар үткәрү.
- Ачык ишәкләр көнендә эшчәнлек күрсәтү.

Мәктәп белән бәйләнеш

- Мәктәп һәм бакча балалары белән уртак бәйрәмнәр үткәрү.
- Ата- аналар җыелышларына гимназия һәм мәктәп укытучыларын чакыру.
- Үзара эшчәнлек һәм дәресләр карау.

2.4. Этно – мәдәни төбәк бердәмлеге.

Ай исеме	Кечкенәләр төркеме	Уртанчылар төркеме	Зурлар төркеме	Мәктәпкә әзерлек төркеме
Сентябрь	<i>Россия, Татарстан</i>	<i>Татарстан</i>	<i>Татарстан</i>	<i>Татарстан</i>
Октябрь	<i>Россия, Татарстан</i>	<i>Россия</i>	<i>Россия</i>	<i>Россия</i>
Ноябрь	<i>Россия, Татарстан</i>	<i>Татарстан</i>	<i>Чувашия</i>	<i>Чувашия</i>
Декабрь	<i>Россия, Татарстан</i>	<i>Россия</i>	<i>Башкортостан</i>	<i>Башкортостан</i>
Январь	<i>Россия, Татарстан</i>	<i>Татарстан</i>	<i>Татарстан</i>	<i>Татарстан</i>
Февраль	<i>Россия, Татарстан</i>	<i>Россия</i>	<i>Россия</i>	<i>Россия</i>

Март	<i>Россия, Татарстан</i>	<i>Татарстан</i>	<i>Чувашия</i>	<i>Марий – Эль</i>
Апрель	<i>Россия, Татарстан</i>	<i>Россия</i>	<i>Башкортостан</i>	<i>Мордовия</i>
Май	<i>Россия, Татарстан</i>	<i>Татарстан</i>	<i>Россия, Татарстан</i>	<i>Удмуртия</i>

**3. 3.1.1. Укыту методик комплекты буенча күрсәтмә, таратма материаллар.
Күрсәтмә, таратма материаллар, театр эшчәнлеген өчен атрибутлар.
“Минем өем” проекты буенча 4-5 яшьлек балалар өчен**

1. А4 формат ында күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гаилә» Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 1 данә
	Зур уенчыклар: курчак, туп, песи, эт, машина. Кечкенә уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.	Һәрберсе 1 данә
	«Ашамлыклар» Ипи, алма, чәй, сөт.	Һәрберсе 1 данә
	«Уенчыклар» Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина. курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина – пычрак уенчыклар.	Һәрберсе 1 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: «Куян өйгә керә, өйдә аю утыра». «Куян өйдән чыга, сабуллаша».	Һәрберсе 1 данә
	Рәсемнәр: 1 куян, 2 куян, 3 куян, 4 куян, 5 куян; 1 аю, 2 аю, 3 аю, 4 аю, 5 аю; 1 курчак, 2 курчак, 3 курчак, 4 курчак, 5 курчак; 1 туп, 2 туп, 3 туп, 4 туп, 5 туп; 1 машина, 2 машина, 3 машина, 4 машина, 5 машина; 1 песи, 2 песи, 3 песи, 4 песи, 5 песи; 1 эт, 2 эт, 3 эт, 4 эт, 5 эт.	Һәрберсе 1 данә
2. А3 форматында өй рәсеме.	Өй макеты	1 данә
3. А5 форматында таратма	«Минем гаилә» Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 15 данә

рәсемнәр.		
	«Ашамлыктар» Ипи, алма, чэй, сөт.	Һәрберсе 15 данә
	«Уенчыктар» Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.	Һәрберсе 15 данә
4. Театр эшчәнлеген өчен атрибутлар.	Битлекләр: бабай, эби, эти, эни, малай, кыз, куян, аю, песи, эт.	Һәрберсе 15 данә
Бармак уеннары өчен атрибутлар	бабай, эби, эти, эни, малай, кыз, эт Акбай, песи Мияу, аю, куян.	Һәрберсе 15 данә

“Уйный-уйный үсәбез” проекты буенча 5-6 яшьлек балалар өчен

1. Күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гаилә» Малай, кыз рәсемнәр («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киенмәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Уенчыктар» Зур уенчыктар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә уенчыктар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Ашамлыктар» Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.	Һәрберсе 1 данә
	«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Җиләк-жимешләр» Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.	Һәрберсе 1 данә
	«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.	Һәрберсе 1 данә
	«Киенмәр» Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Өй җиһазлары»	Һәрберсе

	Зур рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	1 данә
	«Төсләр» Палитра: зәңгәр, кызыл, сары, яшел.	Һәрберсе 1 данә
	«Саннар»10)	Һәрберсе 1 данә
2. Таратма рәсемнәр.	«Минем гаилә» Малай, кыз рәсемнәре: («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киёмнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Уенчыклар» Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Ашамлыklar» Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.	Һәрберсе 15 данә
	«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинка, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинка, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Җиләк-җимешләр» Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.	Һәрберсе 15 данә
	«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.	Һәрберсе 15 данә
	«Киёмнәр» Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Өй җиһазлары» Зур рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кровать, стул, стол - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
3.Буяу өчен график рәсемнәр	1 аю, 2 куян, 2 машина, 2 курчак, 3 бәрәңге, 4 кәбестә, 4 курчак, 5 песи, 6 алма, 6 кыяр, 7 туп, 7 бәрәңге, 8 кишер, 9 суган, 10 эт.	Һәрберсе 15 данә
4.Театр эшчәнлегә өчен атрибулар.	Битлекләр: кишер, суган, кыяр, бәрәңге, кәбестә, алма.	Һәрберсе 15 данә

5. Театр эшчәнлеген өчен атрибутлар.	1.Өстәл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Өч аю»: эти аю, эни аю, бала аю. 2. Өстәл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Кем нәрсә ярата»: песи, эт, аю, куян, кәжә, этәч. өстәл (зур, уртача зурлыкта, кечкенә); урындык (зур, уртача зурлыкта, кечкенә); карават (зур, уртача зурлыкта, кечкенә).	Һәрберсе 1 данә Һәрберсе 1 данә
--------------------------------------	--	--

**“Без инде хәзер зурлар-мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча
6-7 яшьлек балалар өчен**

1.А 4 форматын а күрсәтмә рәсемнәр.	Үрдәк, бүре, этәч, тавык, зур тычкан, кечкенә тычкан, китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр, кофе, пицца, бәрәңге фри, өчпочмак.	Һәрберсе 1 данә
	Шарлар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа, аю чана шуа, бүре чана шуа, төлке чана шуа, үрдәк чана шуа, тавык чана шуа, тычкан чана шуа, төлке бии, керпе йоклый, бүре йөгәрә, төлке утыра, керпе уйный, аю йоклый, песи сөт эчә, эт ашый, төлке йөгәрә, куян сикерә, тычкан ашый, этәч жырлый, кыз кул юа, малай китап укый, кыз китап укый, төлке китап укый, куян китап укый, эни кул юа, эти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, эби утыра, бабй йоклый.	Һәрберсе 1 данә
2. А5форматын да таратма рәсемнәр.	Үрдәк, бүре, этәч, тавык, зур тычкан, кечкенә тычкан, китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр, кофе, пицца, бәрәңге фри, өчпочмак.	Һәрберсе 15 данә
	Шарлар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа, аю чана шуа, бүре чана шуа, төлке чана шуа, үрдәк чана шуа, тавык чана шуа, тычкан чана шуа, төлке бии, керпе йоклый, бүре йөгәрә, төлке утыра, керпе уйный, аю йоклый, песи сөт эчә, эт ашый, төлке йөгәрә, куян сикерә, тычкан ашый, этәч жырлый, кыз кул юа, малай китап укый, кыз китап укый, төлке китап укый, куян китап укый, эни кул юа, эти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, эби утыра, бабай йоклый.	Һәрберсе 15 данә
8х10форматын да пиктограмма лар	Бии, йоклый, утыра, ашый, эчә, уйный, сикерә, йөгәрә, укый, рәсем ясый, жырлый, чана шуа, мин, кыз, малай, эби, бабай.	Һәрберсе 15 данә
15х20 форматында пиктограмма	Бии, йоклый, утыра, ашый, эчә, уйный, сикерә, йөгәрә, укый, рәсем ясый, жырлый, чана шуа, мин, кыз, малай, эби, бабай, куян, төлке, песи, эт, аю, этәч, тавык, үрдәк, керпе, тычкан.	Һәрберсе 1 данә

лар		
-----	--	--

3.1.2. Мультимедиа ресурслар.

1 нче кисәк:

1)“Тав исемле мәче баласы. 2) Көлгенә. 3) Винни- пух 4)Винни- пух кунакка бара. 5) Винни-пух һәм мәшәкатләр көне 6) Арслан баласы һәм ташбака ничек жыр жырлаган?

2 нче кисәк:

1)Простоквашинодан өчәү 2)Авылда каникуллар 3) Авылда кыш 4) Бәләкәч һәм Карлсон 5)Карлсон әйләнеп кайтты 6) Мияу дип кем әйтте?

3 нче кисәк:

1)Крокодил Гена 2) Чебурашка 3)Шапокляк 4) Унике ай

4 нче кисәк:

1)Хат ташучы Кар малай 2) Утыз сигез попугай 3) Ә бәлки барып чыгар? 4) Буар еланнын әбисе 5) Бөек ябылыш 6)Иртәгә ул иртәгә була 7) Койрык өчен күнегү. 8) Буар еланни ничек дөваларга? 9)Фил баласы кая бара? 10) Карап туймаслык эсбап 11) Маймылга сәлам.

5 нче кисәк :

1)Койрыклар 2)Казлар- аккошлар. 3) Бер әбинең кәжәсе мажаралары 4)Прививкадан курыккан бегемот турында 5)Сәлам бозау. 6)Юындыр 7) Көнбагышта юлбарыс 8)Төлке ,куян һәм этәч. 9) Мәче йорты

3.2 Программаны тормышка ашыру өчен материал - техник яктан тәэмин ителеш

Татар теле кабинеты	Беләм бирү эшчәнлегә, индивидуаль, коррекцион эш, ата-аналар, педагоглар өчен консультацияләр, ачык эшчәнлекләр .	Зурлар һәм балалар өчен урындыклар, компьютер, экран, проектор, ноутбук, магнитофон, уенчыклар, дидактик, ИКТ уеннар, балалар әдәбияты, тематик папкалар, альбомнар, укыту -методик комплект (демонстрацион, таратма материал, аудио, видео дисклар, маскалар, театрларның төрле төрләре),ТР һәм РФ символикасы.
---------------------	---	--

Пронумеровано, скреплено
печатью _____ листов
Заведующий МАДОУ №73
М.Р. Баржанов
Дата _____

